

**UCHWAŁA NR X/80/2019
RADY GMINY OBROWO**

z dnia 3 września 2019 r.

**w sprawie zmiany uchwały nr XXI/152/2016 Rady Gminy Obrowo z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie
przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506) uchwala się, co następuje:

§ 1. W uchwale nr XXI/152/2016 Rady Gminy Obrowo z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023 zmienionej uchwałą nr XXVIII/205/2017 z dnia 27 czerwca 2017 r. oraz uchwałą nr XXXII/232/2017 z dnia 15 listopada 2017 r. zmienia się treść załącznika do uchwały, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Obrowo.

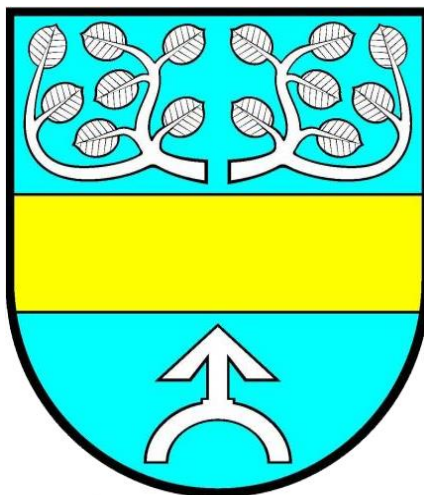
Przewodniczący Rady Gminy

Roman Skórski

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Obrowo

na lata 2016-2023

Aktualizacja, Sierpień 2019 r.

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Dokument: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023

Zamawiający: Gmina Obrowo
ul. Aleja Lipowa 27
87-126 Obrowo

Wykonawca: Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k.
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl
Member of Grant Thornton International Ltd

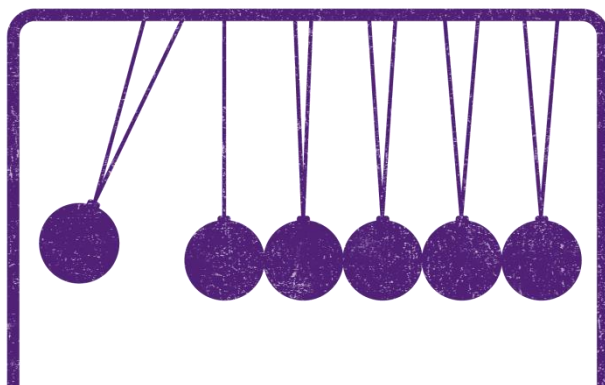
Spis treści

Wstęp.....	6
Rozdział 1.....	11
Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	11
1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi	13
1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi	15
Rozdział 2.....	16
Uproszczona diagnoza gminy Obrowo.....	16
2.1. Sfera społeczna.....	17
2.2. Sfera gospodarcza	18
2.3. Sfera środowiskowa.....	19
2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	19
2.5. Infrastruktura społeczna.....	20
2.6. Wnioski pod kątem występowania stanu kryzysowego	20
Rozdział 3.....	23
Obszar zdegradowany gminy.....	23
3.1. Analiza wskaźnikowa pod kątem występowania problemów społecznych.....	24
3.2. Analiza miejscowości, w których zdiagnozowano problemy społeczne, pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach	35
3.3. Obszar zdegradowany – podsumowanie analizy.....	37
Rozdział 4.....	39
Obszar rewitalizacji gminy.....	39
4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji	40
4.2. Cele rewitalizacji.....	42
Rozdział 5.....	47
Diagnoza obszaru rewitalizacji	47
5.1. Skrzypkowo	48
5.2. Sąsiedzko	53
5.3. Kawęczyn.....	59
5.4. Osiek nad Wisłą.....	64
5.5. Obrowo	72
Rozdział 6.....	80

Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	80
Rozdział 7.....	83
Cele rewitalizacji i kierunki działań	83
7.1. Cele, kierunki działań i przedsięwzięcia	84
7.2. Wskaźniki	85
Rozdział 8.....	87
Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	87
Rozdział 9.....	98
Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	98
9.1. Formuła projektów zintegrowanych.....	99
9.2. Komplementarność przestrzenna i problemowa.....	101
9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	103
9.4. Komplementarność źródeł finansowania	103
9.5. Komplementarność międzyokresowa	103
Rozdział 10.	105
Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	105
10.1. Interesariusze rewitalizacji.....	106
10.2. Formy partycypacji społecznej	107
10.3. Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	107
10.4. Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji	109
10.5. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania	111
Rozdział 11.....	114
Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych	114
Rozdział 12.	118
System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	118
12.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania.....	119
12.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji.....	120
12.3. System informacji i promocji.....	121
12.4. Ramowy harmonogram realizacji programu	122

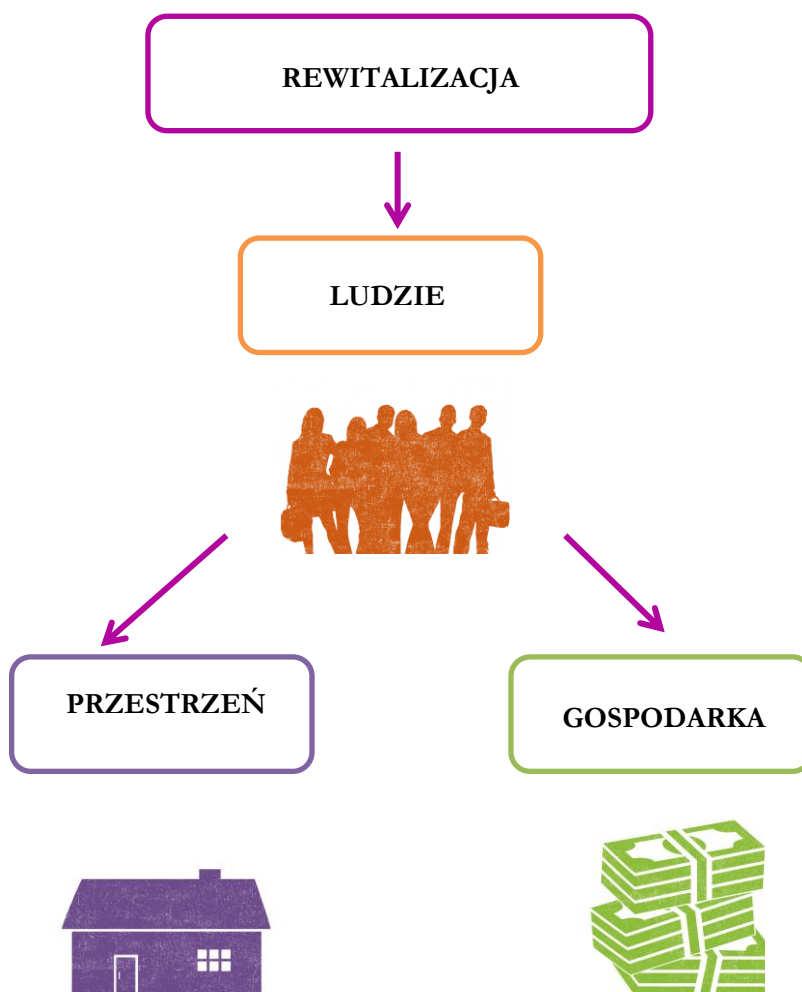
Rozdział 13.	123
System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian	123
13.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań	124
13.2. Monitorowanie osiągania założonych celów rewitalizacji	125
13.3. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu	125
Rozdział 14.	126
Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii	126
14.1. Opinia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska	127
14.2. Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego	127
Załączniki	128

Wstęp

W okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja jest rozumiana jako **kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych**. Działania rewitalizacyjne powinny być prowadzone na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki oraz skoncentrowane terytorialnie. Koniecznym elementem właściwej rewitalizacji jest włączenie społeczności lokalnej w procesy rewitalizacyjne. Aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego, w tworzenie i wdrażanie programów rewitalizacji ma duży wpływ na skuteczność i powodzenie planowanych do realizacji działań rewitalizacyjnych.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

Działania rewitalizacyjne prowadzone są na podstawie **programu rewitalizacji**, czyli wieloletniego programu działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz infrastrukturalnej. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych. Taką funkcję spełnia niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023.

W perspektywie finansowej 2014-2020 rewitalizacja dotyczy zarówno **terenów miejskich, jak i wiejskich**. Głównym jej celem jest trwale podniesienie **jakości życia** na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć działania w sposób kompleksowy** tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego, związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

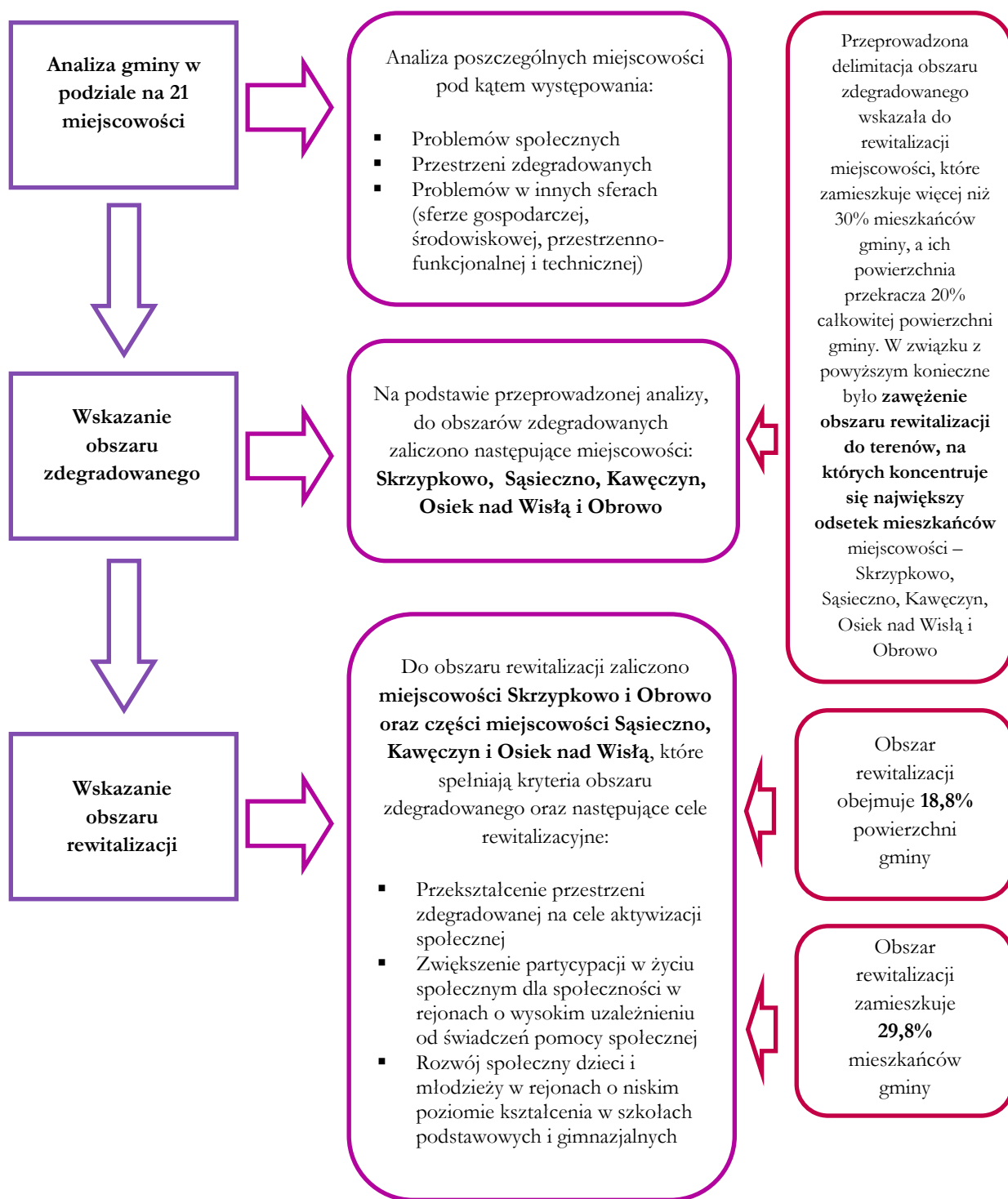
Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniająco do działań społecznych tzw. „miękkich”.

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego w gminie wiejskiej odbywa się poprzez podział jej obszaru na miejscowości, a następnie zdiagnozowanie ich sytuacji za pomocą wskaźników społecznych, których wartości są porównywane do **średniej dla gminy**. Za obszar zdegradowany uznana zostaje miejscowość, w której zdiagnozowano co najmniej dwa problemy społeczne oraz dodatkowo co najmniej jedno negatywne zjawisko w sferze: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w Gminie Obrowo przedstawia poniższy schemat.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Obrowo

Źródło: Opracowanie własne.

Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Pozwoliło to na określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023 charakteryzuje się następującymi cechami:

- **Kompleksowością** – gdyż ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz innych środków publicznych), nie pomija aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego. Program składa się z różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji.
- **Koncentracją** – ponieważ program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach gminy, które są dotknięte koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk, a dodatkowo ogranicza się do obszarów faktycznie zamieszkiwanych.
- **Komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych** – pomiędzy zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami zachodzi efekt synergii w następujących wymiarach:
 - przestrzennym
 - problemowym
 - proceduralno-instytucjonalnym
 - źródeł finansowania
- **Realizacją zasady partnerstwa i partycypacji** – program został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością. Konsultacje społeczne nie tylko towarzyszyły procesowi wyznaczenia obszaru rewitalizacji i przygotowaniu programu, ale też były jednym z elementów współtworzących program. Prace nad programem były prowadzone w ścisłej współpracy z interesariuszami rewitalizacji tj. lokalną społecznością, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 1.

Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

- 1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi
- 1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany na podstawie **art. 18 ust.2 pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym** i jest zgodny z:

- Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020
- Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Program wykazuje powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom regionalny	Poziom lokalny
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Obrowo
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Obrowo na lata 2016-2023
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrowo na lata 2014-2020
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalnej Grupy Działania „Podgrodzie Toruńskie”
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	
Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Obszaru Terytorialnego	

Źródło: Opracowanie własne

1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące priorytety, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo oraz modernizacja przestrzeni wsi i miast oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ład przestrzennego. Gmina Obrowo została zakwalifikowana do kategorii polityki przestrzennej – obszary wiejskie (wraz z lokalnymi ośrodkami rozwoju), dla których oczekiwana rola i znaczenie w rozwoju województwa wiąże się z aktywizacją społeczno-gospodarczą na poziomie lokalnym.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9d „Inwestycje dokonywane w kontekście strategii na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, którego celem jest ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju. W ramach tego priorytetu realizowana będzie odnowa społeczno-gospodarcza polegająca na rewitalizacji miejscowości wiejskich, co powinno przyczynić się do uruchomienia uśpionych potencjałów społecznych, które przyczynią się do aktywizacji społecznej i zawodowej społeczności lokalnych.
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich stanowi interwencja zaplanowana w ramach: ▪ Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność. ▪ Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar wiejski i wpisuje się w powyższe działania.
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu: ▪ Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu ▪ Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych ▪ Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	BTOF tworzy 25 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, w tym miasta wojewódzkie: Bydgoszcz i Toruń. Nadrzędnym celem Strategii jest: Konsolidacja potencjału partnerów ZIT na rzecz rozwoju nowoczesnych funkcji metropolitalnych BTOF.

	Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z celem strategicznym 3 Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla BTOF: Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i wsparcie procesów inkluzji w BTOF.
Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	Studium jest dokumentem eksperckim i diagnostycznym, obejmującym obszar 25 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, w tym miasta wojewódzkie: Bydgoszcz i Toruń, mającym na celu przede wszystkim: ▪ Rozpoznanie struktury przestrzennej BTOF poprzez opisanie zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym i rolnictwie, zjawisk demograficznych i społecznych, ▪ Przedstawienie problemów, z którymi boryka się region, ▪ Określenie potencjałów gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych i kulturowych oraz – najważniejszych – drzemących w zasobach ludzkich regionu, ▪ Analizę polityk przestrzennych poszczególnych gmin tworzących BTOF, ▪ Wspomaganie BTOF w opracowaniu wspólnej polityki zrównoważonego rozwoju. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w powyższe cele.
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy PR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regułami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Obrowo	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Obrowo, zostało sporządzone w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. <i>o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym</i>. Określa ono politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnianie zadań własnych gminy w zakresie ład przestrzennego, komunikacji i infrastruktury technicznej. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Obrowo.
Strategia Rozwoju Gminy Obrowo na lata 2016-2023	Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w cel I Strategii: Zdrowe, aktywne i dobrze wykształcone społeczeństwo (w szczególności w cel I.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców, w tym poprzez rewitalizację społeczną).
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrowo na lata 2014-2020	Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele Strategii: - Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i eliminowanie jego negatywnych skutków - Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie - Wspieranie osób niepełnosprawnych
Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalne Grupy Działania „Podgrodzie Toruńskie”	Obrowo jest jedną z trzech gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Podgrodzie Toruńskie”. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele ogólne LSR: - Cel ogólny 1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości - Cel ogólny 2. Rozwój obszaru poprzez działania rewitalizacyjne, poprawę standardu infrastruktury technicznej i działania promocyjne - Cel ogólny 3. Wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, w tym poprzez rewitalizację społeczną

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 2.

Uproszczona diagnoza gminy Obrowo

2.1. Sfera społeczna

2.2. Sfera gospodarcza

2.3. Sfera środowiskowa

2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

2.5. Infrastruktura społeczna

2.6. Wnioski pod kątem występowania stanu kryzysowego

2.1. Sfera społeczna

W 2015 r. gminę Obrowo zamieszkiwały 15 122 osoby (z czego 50,8% stanowiły kobiety), a średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosiła 93 os./km². Obszar gminy charakteryzuje się dużym potencjałem w zakresie kapitału społecznego. Od roku 2006 obserwuje się coroczny przyrost liczby jego mieszkańców. W latach 2006-2015 liczba osób ją zamieszkujących wzrosła aż o 51% (z 10 002 os. w 2006 r. do 15 122 os. w 2015 r.).

Gmina Obrowo jest położona w strefie oddziaływania dużego miasta Torunia. Ze względu na jego bliskie sąsiedztwo (odległość drogowa z Obrowa do Torunia wynosi 24 km), obszar gminy podlega procesom urbanizacyjnym. W ostatnich latach na terenie gminy ogromną rolę odgrywają procesy migracyjne, przekładające się na znaczny przyrost liczby ludności.

W 2015 r. struktura ludności gminy kształtowała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym – 24,6% ogółu mieszkańców,
- osoby w wieku produkcyjnym – 64,4% ogółu mieszkańców,
- osoby w wieku poprodukcyjnym – 11% ogółu mieszkańców.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Obrowo

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
10.002	10.566	11.088	11.673	12.294	12.860	13.382	13.939	14.627	15.122

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo

Na koniec 2015 r. w gminie było zarejestrowanych 721 osób bezrobotnych, w tym 420 kobiet. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze gminy wynosi 7,13%. Stosunek osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym to 2,4%, natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze gminy wynosi 17,06%.

Tabela 2. Struktura bezrobocia w gminie Obrowo w 2015 r.

Bezrobotni ogółem	Bezrobotni pozostający bez pracy pow. 12 mies.	Bezrobotni pozostający bez pracy pow. 24 mies.	Bezrobotni do 25 r. ż.	Bezrobotni pow. 25 r. ż.
721	243	123	136	122

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Toruniu

Charakterystycznym wyznacznikiem położenia ekonomicznego mieszkańców gminy jest skala świadczonej pomocy społecznej. Jednostką organizacyjną gminy Obrowo zapewniającą usługi w zakresie pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb i stara się umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W 2015 roku na terenie gminy z pomocy społecznej korzystało 1 330 osób. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem gminy wynosił 8,8%. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej na terenie gminy Obrowo w 2015 r. było ubóstwo (1 032 osoby objęte pomocą), a ponadto bezrobocie (755 osób objętych pomocą), potrzeba ochrony macierzyństwa (467 osób objętych pomocą) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (517 osób objętych pomocą).

Na terenie gminy Obrowo działają 2 publiczne placówki wychowania przedszkolnego: Przedszkole Samorządowe w Brzozówce (5 oddziałów) oraz Przedszkole Samorządowe w Osieku nad Wisłą (6 oddziałów). Ponadto, wychowaniem przedszkolnym zajmują się oddziały przedszkolne przy

szkolach podstawowych (tzw. „0”) i punkt przedszkolny w Łążyń II. W gminie działają również 4 przedszkola niepubliczne. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych edukacją przedszkolną wyniósł w 2014 r. 68,4% i był nieco wyższy niż w powiecie toruńskim (67,9%) i niższy niż w województwie kujawsko-pomorskim (75,5%).

Mieszkańcy mogą korzystać również z opieki żłobkowej. Opiekę taką nad dziećmi do lat 3 zapewnia klubik dziecięcy prowadzony przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Skrzypkowo.

Sieć szkół podstawowych w gminie tworzy 5 placówek: Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Brzozówce, Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego w zespole w Osieku nad Wisłą, Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Łążyń II, Szkoła Podstawowa w zespole im. Jana Pawła II w Obrowie i Szkoła Podstawowa im. gen. J. H. Dąbrowskiego w Dobrzejewicach. Wychodząc naprzeciw zainteresowaniom dzieci i młodzieży w gminie Obrowo utworzono Publiczną Szkołę Muzyczną I stopnia w Osieku nad Wisłą, której organizacja obejmuje cykl kształcenia 4-letni i 6-letni.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wyników egzaminu szóstoklasisty w szkołach podstawowych gminy z ostatnich 3 lat.

Tabela 3. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkołach gminy Obrowo z lat 2013-2015

Szkoła	2013	2014	2015	Przeciętny wynik z 3 lat
SP Brzozówka	61%	67%	68%	65%
SP Dobrzejewice	63%	65%	76%	68%
SP Łążyn	74%	61%	72%	69%
SP Obrowo	57%	63%	64%	61%
SP Osiek n/Wisłą	61%	66%	57%	61%
Województwo kujawsko-pomorskie	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Obrowo.

Sieć szkół ponadpodstawowych tworzą: Gimnazjum w zespole im. Jana Pawła II w Obrowie oraz Gimnazjum w zespole im. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Dobrzejewicach. W gminie znajduje się także Liceum Ogólnokształcące w zespole im. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Dobrzejewicach.

Najważniejszą instytucją, której obowiązkiem jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy Obrowo jest Komisarjat Policji w Lubiczu, podlegający pod Komendę Miejską Policji w Toruniu. W gminie działa również Straż Gminna. W 2015 r. na terenie gminy popełniono 138 przestępstw kryminalnych. Wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców wyniósł 9.

2.2. Sfera gospodarcza

W 2015 r. na terenie gminy Obrowo działało łącznie 1 070 podmiotów gospodarczych, z czego 116 stanowiły przedsiębiorstwa nowozarejestrowane. Najwięcej przedsiębiorstw działało w: Brzozówce (195 firm), Głogowie (185 podmiotów) i Osieku nad Wisłą (141 przedsiębiorstw). Analiza liczby przedsiębiorstw w latach 2006-2015 pokazuje, że do roku 2012 liczba firm nowozarejestrowanych w gminie rosła – w 2012 r. do rejestru wpisano 122 podmioty. W latach 2013 i 2014 obserwowano spadek liczby nowopowstałych przedsiębiorstw, zaś w 2015 r. ponowny wzrost ich liczby. W latach 2006-2015 na terenie gminy wzrost liczby podmiotów gospodarczych wyniósł 91% (z 560 w 2006 r. do 1 070 do 2015 r.).

2.3. Sfera środowiskowa

Gmina Obrowo ma charakter typowo rolniczy, o czym świadczy duży udział użytków rolnych w jej ogólnej powierzchni (55%). W strukturze gruntów ornych przeważają grunty średnich klas bonitacyjnych, tj. IV klasy (łącznie 36,2% powierzchni gruntów ornych) oraz III klasy (łącznie 24,3%), rolnicza przydatność gleb na obszarze gminy jest przestrzennie zróżnicowana.

Lasy stanowią 35% powierzchni Gminy. Największe kompleksy leśne znajdują się w południowej i zachodniej części gminy w rejonie wsi: Osiek nad Wisłą, Dzikowo, Silno, Smogorzewiec, Stajenczynki, Obory i Sądziejno.

Aktualny stan jakości środowiska nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Jednak istotnym zagrożeniem w tej sferze jest zanieczyszczenie powietrza powodowane przez 2 główne czynniki: ruch samochodowy, zwłaszcza na drodze krajowej nr 10 oraz tradycyjne źródła ciepła

Przebiegająca przez centrum gminy droga krajowa nr 15 należy do największych w gminie emitentów zanieczyszczeń komunikacyjnych. Jest również głównym źródłem hałasu oraz stwarza duże zagrożenie dla mieszkańców. Ponadto przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie nr 258, 654 i 659.

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć centralnego ogrzewania, mieszkańcy zaopatrują się w ciepło ze źródeł indywidualnych. Najczęściej są to piece węglowe, stosowane są także piece na drewno, gaz, olej opałowy lub elektryczne. W zakresie ogrzewania przewiduje się stopniową eliminację węgla, który powinien zostać zastąpiony paliwami ekologicznymi (energia słoneczna, biomasa, gaz).

2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W 2015 r. długość sieci wodociągowej w gminie wynosiła 243,5 km i wzrosła w porównaniu z 2006 r. o 33,5 % (tj. 61,1 km). Długość sieci kanalizacyjnej w 2015 r. wynosiła 123,1 km i wzrosła w porównaniu z rokiem 2006 o 88,3 km tj. o 253,7 %. Liczba przyłączy do sieci wodociągowej zlokalizowanej na terenie gminy Obrowo wynosiła w 2015 r. 2 921 szt. natomiast do sieci kanalizacyjnej 1 893 szt. W okresie 2006-2015 liczba przyłączy wodociagowych wzrosła o 76,4 % natomiast przyłączy kanalizacyjnych o 654,1 %.

Obszar gminy cechuje się dość wysokim stopniem zwodociagowania, kształtującym się na poziomie około 87%. Z sieci kanalizacyjnej korzystało natomiast w 2014 r. 36,7% ludności gminy – odsetek ten wzrósł w porównaniu z 2006 r. o 13,8%. Część mieszkańców nieposiadająca dostępu do sieci kanalizacyjnej korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków – w roku 2015 ich liczba wynosiła ok. 80 szt. Na terenie gminy znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków (w Dobrzejewicach i Osieku nad Wisłą), z których w 2015 r. korzystało 4 031 mieszkańców¹.

Odbiorem odpadów z terenu gminy Obrowo zajmuje się MPO z Torunia. Ponadto na jej obszarze znajduje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów zlokalizowany w miejscowości Dobrzejewice, przy oczyszczalni ścieków. Na terenie gminy nie funkcjonuje żadne składowisko deponujące odpady komunalne, ani przemysłowe.

Na terenie Gminy istnieje sieć gazowa, jednak jest ona słabo rozwinięta – jej długość wynosiła w 2014 r. jedynie 7 383 m. Większość mieszkańców Gminy korzysta z gazu propan-butan w butlach.

¹ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 r.

2.5. Infrastruktura społeczna

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminny Ośrodek Kultury (GOK) w Obrowie, który zawiaduje również świetlicami wiejskimi oraz Izbą Regionalną w Osieku nad Wisłą. W ramach filii GOK w Osieku nad Wisłą działa też Osiecki Klub Kultury. GOK zajmuje się animacją i integracją społeczności lokalnej oraz edukacją kulturalną, w ramach której prowadzi różnorakie warsztaty, np. fotograficzne, malarskie, kreatywno-plastyczne, czy muzyczne. Organizuje również wiele imprez kulturalnych. W siedzibie GOK mieści się Galeria Sztuki „U Chopina”, w której odbywają się wystawy prac lokalnych artystów i uczestników warsztatów artystycznych. W Gminie znajdują się świetlice wiejskie w następujących miejscowościach: Łążyn II, Zębowo, Obrowo, Skrzypkowo, Silno i Stajenczynki. Działają także biblioteki publiczne w: Dobrzejewicach, Łążynie II, Obrowie i Osieku nad Wisłą.

Infrastrukturę sportową w gminie tworzą: Wielofunkcyjny kompleks sportowy „Moje Boisko Orlik 2012” w Dobrzejewicach, Kompleks boisk sportowych w Obrowie, Boisko wielofunkcyjne w Brzozówce, Stadion sportowy w Głogowie, Sale gimnastyczne przy szkołach w Dobrzejewicach, Obrowie, Brzozówce i Osieku nad Wisłą.

2.6. Wnioski pod kątem występowania stanu kryzysowego

Sfera społeczna

Gmina Obrowo charakteryzuje się dużym potencjałem w zakresie kapitału społecznego. Pod względem liczby mieszkańców jest ona trzecią największą gminą w powiecie toruńskim. Od 2006 roku obserwuje się coroczny przyrost liczby ludności zamieszkującej jej obszar. W latach 2006-2015 liczba mieszkańców Gminy wzrosła aż o 51% (z 10 002 os. w 2006 r. do 15 122 os. w 2015 r.). Ze względu na bliskie sąsiedztwo miasta Torunia, obszar Gminy podlega procesom urbanizacyjnym. W ostatnich latach, na jego terenie ogromną rolę odgrywają procesy migracyjne, przekładające się na znaczny przyrost liczby ludności. W Gminie występuje także dodatni przyrost naturalny. Minione lata pokazują postępujący spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (z 25,2% w 2006 r. do 24,6% w 2015 r.) i produkcyjnym (z 65,2% w 2006 r. do 64,4% w 2015 r.) oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (z 9,9% w 2006 r. do 11,0% w 2015 r.). Według prognoz trend ten będzie się nasilać, a liczba osób starszych rosnąć.

Z pomocy społecznej korzysta około 9% mieszkańców Gminy, najczęściej z powodu ubóstwa oraz bezrobocia, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W latach 2010-2015 rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną wzrosła z 605 osób/345 rodzin w 2010 r. do 708 osób/377 rodzin w 2015 r.

Począwszy od 2006 r. liczba dzieci w przedszkolach publicznych zlokalizowanych na terenie Gminy Obrowo wzrosła z 71 osób do 246 osób w roku 2015. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych edukacją przedszkolną wyniósł w 2014 r. 68,4% i był nieco wyższy niż w powiecie toruńskim (67,9%) i niższy niż w województwie kujawsko-pomorskim (75,5%). Wzrost liczby dzieci objętych edukacją przedszkolną może wiązać się z koniecznością utworzenia dodatkowych miejsc w przedszkolach już istniejących lub powstania nowych placówek publicznych lub niepublicznych, czy innych form wychowania przedszkolnego. W Gminie rośnie także liczba uczniów szkół podstawowych (z 754 uczniów w 2006 r. do 1181 uczniów w 2015 r.). W ostatnich latach na tym samym poziomie utrzymuje się natomiast liczba osób uczących się w gimnazjach (w 2015 r. wyniosła 442 osoby).

Działalność kulturalna w Gminie prowadzona jest w Gminnym Ośrodku Kultury w Obrowie oraz świetlicach wiejskich. Na terenie Gminy aktywnie działają organizacje pozarządowe, koła gospodyń

wiejskich, zajmujące się kultywowaniem i promowaniem lokalnych tradycji ludowych, artyści i twórcy ludowi oraz inne nieformalne grupy zrzeszające mieszkańców Gminy.

Na terenie Gminy organizowanych jest wiele imprez cyklicznych – kulturalnych i sportowych. W latach 2010-2014 odbyło się ok. 50 różnych imprez. Aktywny udział w ich organizacji biorą m. in. jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Co roku odbywa się kilka imprez sportowych, organizacji których sprzyja dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa oraz obecność wielu klubów sportowych w Gminie.

Sfera gospodarcza

Gmina ma charakter rolno-przemysłowy. Większość gruntów zmienia przeznaczenie z rolnych na grunty przeznaczone pod budownictwo jednorodzinne i działalność gospodarczą. Rozwój budownictwa jednorodzinnego, pobudza rynek pracy, gdyż deweloperzy zatrudniają do prac budowlanych mieszkańców gminy, tworzą się także nowe firmy budowlano-remontowe. Osoby nie zatrudnione w rolnictwie mogą szukać pracy zarówno na lokalnym rynku, jak i w położonym w sąsiedztwie Gminy mieście Toruniu. W 2015 r. na terenie Gminy Obrowo działały łącznie 1 034 podmioty gospodarcze, z czego 88 stanowiły firmy nowo zarejestrowane. W latach 2006-2014 na terenie Gminy odnotowano wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Świadczy to o dynamicznym rozwoju Gminy, jaki dokonał się w ostatnich latach. Wiodącymi branżami przemysłu i usług na obszarze Gminy są: usługi, transport, budownictwo i gastronomia. Gmina posiada warunki do dalszego rozwoju gospodarczego – oferuje ona tereny inwestycyjne przeznaczone na cele gospodarcze. Na koniec 2015 r. w gminie było zarejestrowanych 721 osób bezrobotnych, w tym 420 kobiet. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze gminy wynosi 7,13%.

Gmina Obrowo posiada bardzo atrakcyjne położenie geograficzne – przy drodze krajowej nr 10 i linii kolejowej, w sąsiedztwie rzeki Wisły oraz w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Torunia. Przebiegające obok siebie szlaki komunikacyjne dzielą ją na dwie części, zbliżone do siebie wielkością – część północną, o charakterze rolniczo-przemysłowym i część południową, obejmującą głównie tereny leśne. Bliskość węzła autostrady A1, czynią Gminę Obrowo łatwo dostępną dla turystów i inwestorów. Postępujący w kierunku południowo-wschodnim rozwój Torunia rekomenduje gminę jako obszar dla różnorodnych inwestycji: mieszkaniowych, rekreacyjnych czy gospodarczych.

Sfera środowiskowa

Gmina Obrowo ma charakter typowo rolniczy, o czym świadczy duży udział użytków rolnych w jej ogólnej powierzchni (55%). W strukturze gruntów ornych przeważają grunty średnich klas bonitacyjnych, tj. IV klasy (łącznie 36,2% powierzchni gruntów ornych) oraz III klasy (łącznie 24,3%), rolnicza przydatność gleb na obszarze gminy jest przestrzennie zróżnicowana. Lasy stanowią 35% powierzchni Gminy. Największe kompleksy leśne znajdują się w południowej i zachodniej części gminy w rejonie wsi: Osiek nad Wisłą, Dzikowo, Silno, Smogorzewiec, Stajenczynki, Obory i Sąsiecno.

O potencjale turystycznym Gminy Obrowo świadczą malownicze doliny Wisły i Drwęcy, rozległe kompleksy leśne w południowej i wschodniej części Gminy oraz zagospodarowane pod względem turystycznym jeziora. Gmina Obrowo pełni funkcje rekreacyjne dla mieszkańców Torunia. Dzięki dużym połaciom lasów, zlokalizowanym wśród nich niewielkim jeziorom, obecności ośrodków wypoczynkowych, wytyczonym trasom rowerowym, obszar ten jest atrakcyjnym miejscem letniego wypoczynku sobotnio-niedzielnego, miejscem jesiennego wypadu na grzyby, celem wycieczek rowerowych oraz atrakcją dla amatorów wędkarstwa.

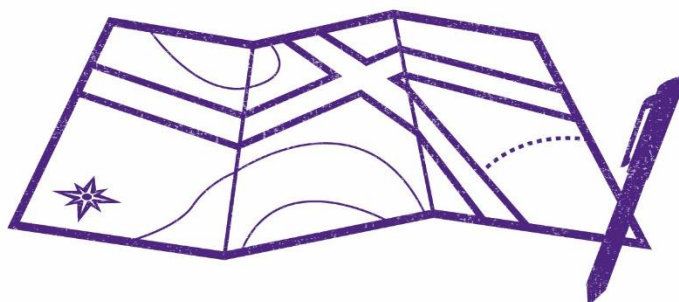
Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Rozwój sieci wodociągowej jest zadowalający – około 87% mieszkańców korzysta z wodociągów. Znacznie gorzej przedstawia się poziom skanalizowania Gminy – długość sieci wynosi 88,0 km i korzysta z niej zaledwie 36,7% mieszkańców. Obszar Gminy cechujące się rozproszoną zabudową, w związku z czym praktykuje się na nim budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Gmina Obrowo posiada uregulowaną gospodarkę odpadami. Ich odbiorem z terenu Gminy zajmuje się MPO z Torunia. Ponadto na jej obszarze znajduje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, zlokalizowany w miejscowości Dobrzejewice, przy oczyszczalni ścieków. Na terenie Gminy nie funkcjonuje żadne składowisko deponujące odpady komunalne, ani przemysłowe.

Rozdział 3.

Obszar zdegradowany gminy²

- 1.1. Analiza wskaźnikowa pod kątem występowania problemów społecznych
- 1.2. Analiza miejscowości, w których zdiagnozowano problemy społeczne, pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach
- 1.3. Obszar zdegradowany – podsumowanie analizy

² Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

Obszarem zdegradowanym w gminie jest obszar, na którym zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego (czyli koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do wartości dla całej gminy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic³.

Obszar zdegradowany w gminie Obrowo został wyznaczony zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych (...)”. Umożliwi to m. in. ubieganie się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020³. Delimitację obszaru zdegradowanego przeprowadzono w oparciu o wskaźniki określone na liście wskaźników stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich.

Obszar gminy podzielono na 21 miejscowości, dla których przeprowadzano diagnozę, mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego:

1. Brzozówka	12. Osiek nad Wisłą
2. Dobrzejewice	13. Silno
3. Dzikowo	14. Sącieszno
4. Głogowo	15. Skrzypkowo
5. Kawęczyn	16. Smogorzewiec
6. Kazimierzewo	17. Stajenczynki
7. Kuźniki	18. Szembekowo
8. Łążyn II	19. Zawaly
9. Łążynek	20. Zębowo
10. Obory	21. Zębówiec
11. Obrowo	

Do obszarów zdegradowanych w gminie zaliczono miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- Na terenie miejscowości identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami określonymi na liście wskaźników stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich; jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowościach wartości mniej korzystne niż średnia ich wartość dla gminy
- Na terenie miejscowości występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiskach w przynajmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

3.1. Analiza wskaźnikowa pod kątem występowania problemów społecznych

Punktem wyjścia do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w gminie była analiza występowania problemów społecznych. W tym celu przeanalizowano następujące wskaźniki z listy wskaźników stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich:

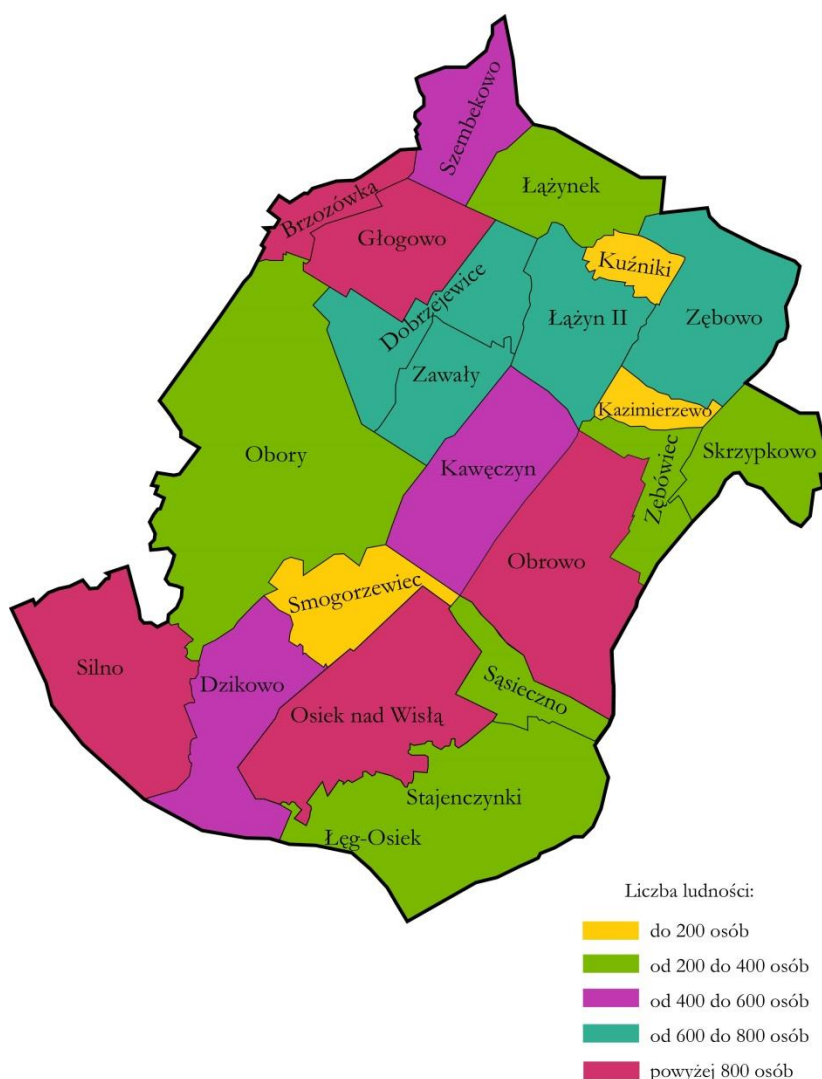
- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

³ Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

- Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
- Udział bezrobotnych pozostających bez pracy pow. 24 mies. w ogóle bezrobotnych
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
- Wskaźnik przestępstw kryminalnych (popelnianych na obszarze) na 1000 mieszkańców
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia

Biorąc pod uwagę liczbę ludności poszczególnych miejscowości, podzielono je na 5 grup: **do 200 mieszkańców, od 200 do 400 mieszkańców, od 400 do 600 mieszkańców, od 600 do 800 mieszkańców i powyżej 800 mieszkańców**. Każdą z grup zbadano innym zestawem wskaźników.

Mapa 1. Podział miejscowości w gminie Obrowo wg liczby ludności

Źródło: Opracowanie własne.

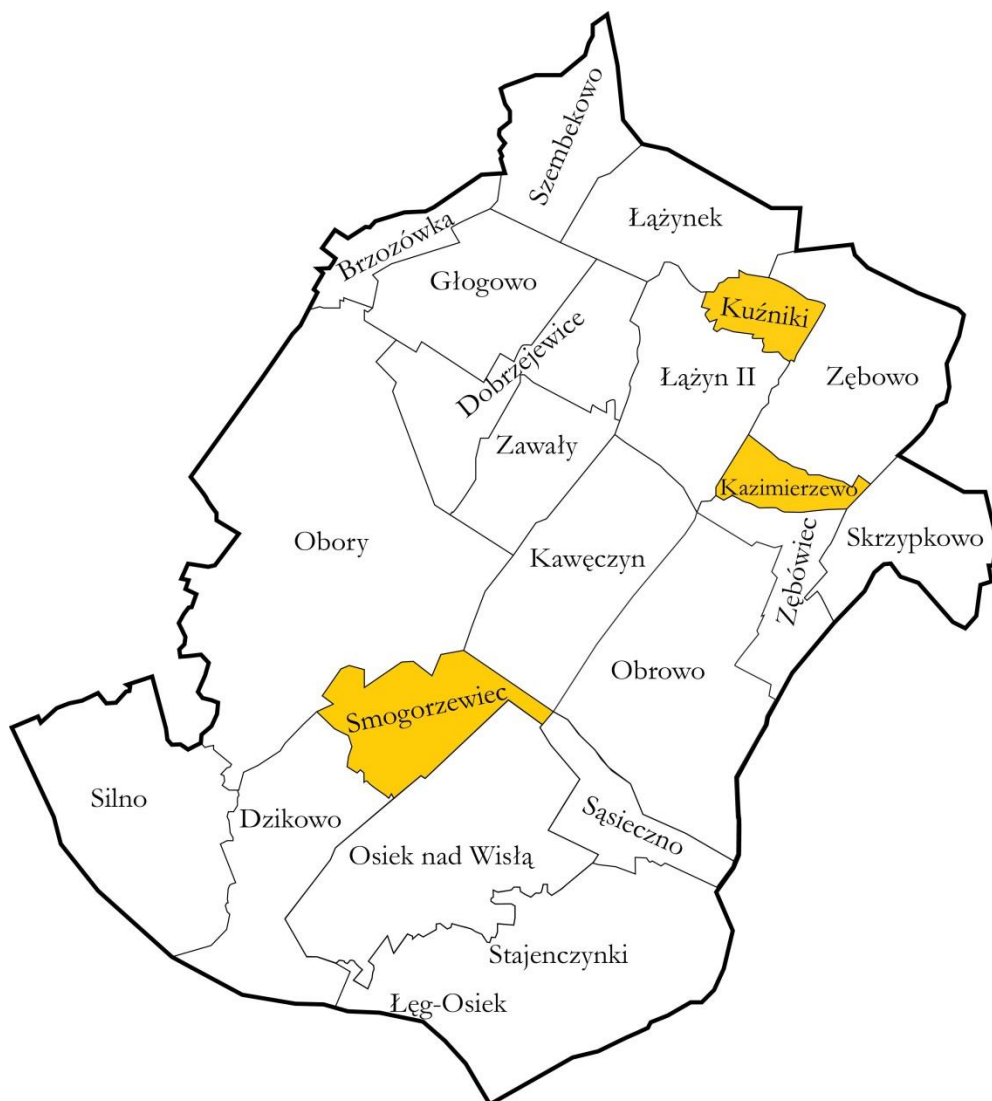
3.1.1. Analiza wskaźnikowa miejscowości o liczbie ludności do 200 mieszkańców

Miejscowości o liczbie ludności **do 200 mieszkańców** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- **Wskaźnik 1:** Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

- **Wskaźnik 2:** Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia

Mapa 2. Miejscowości o liczbie ludności do 200 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 4. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności do 200 mieszkańców

Miejscowość	Liczba bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
Kazimierzewo	4	42	9,5%
Kuźniki	9	72	12,5%
Smogorzewiec	5	75	6,7%
Gmina	721	10.114	7,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrów.

Wskaźnik 2: Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia

Tabela 5. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym w miejscowościach o liczbie ludności do 200 mieszkańców

Miejscowość	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015	Przeciętny wynik z 3 lat
Kazimierzewo	SP Łążyn	74%	61%	69%	69%
Kuźniki	SP Łążyn	74%	61%	72%	69%
Smogorzewiec	SP Osiek n/Wisłą	61%	66%	57%	61%
Przeciętny wynik w województwie	-	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w żadnej z miejscowości nie występują po dwa problemy społeczne.

Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności do 200 mieszkańców

Miejscowość	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia
Kazimierzewo	9,5%	69%
Kuźniki	12,5%	69%
Smogorzewiec	6,7%	61%
Średnia dla Gminy	7,1%	62%

Źródło: Opracowanie własne.

3.1.2. Analiza wskaźnikowa miejscowości o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców

Miejscowości o liczbie ludności **od 200 do 400 mieszkańców** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- **Wskaźnik 1:** Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym
- **Wskaźnik 2:** Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia

Mapa 3. Miejscowości o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźnik 1: Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym

Tabela 7. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców

Miejscowość	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym
Zębówiec	157	3	1,9%
Obory	167	3	1,8%
Skrzypkowo	187	18	9,6%
Stajenczynki	252	6	2,4%
Łążynek	209	1	0,5%
Sądziejno	220	16	7,3%
Gmina	10 114	243	2,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Wskaźnik 2: Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia

Tabela 8. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym w miejscowościach o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców

Miejscowość	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015	Przeciętny wynik z 3 lat
Zębówiec	SP Obrowo	57%	63%	64%	61%
Obory	SP Dobrzejewice	63%	65%	76%	68%
Skrzypkowo	SP Obrowo	57%	63%	64%	61%
Stajenczynki	SP Osiek n/Wisłą	61%	66%	57%	61%
Łążynek	SP Dobrzejewice	63%	65%	76%	61%
Sąsieczno	SP Osiek n/Wisłą	61%	66%	57%	61%
Przeciętny wynik w województwie	-	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że po dwa problemy społeczne występują w miejscowościach **Skrzypkowo i Sąsieczno**.

Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców

Miejscowość	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia
Zębówiec	1,9%	61%
Obory	1,8%	68%
Skrzypkowo	9,6%	61%
Stajenczynki	2,4%	68%
Łążynek	0,5%	61%
Sąsieczno	7,3%	61%
Średnia dla Gminy	2,4%	62%

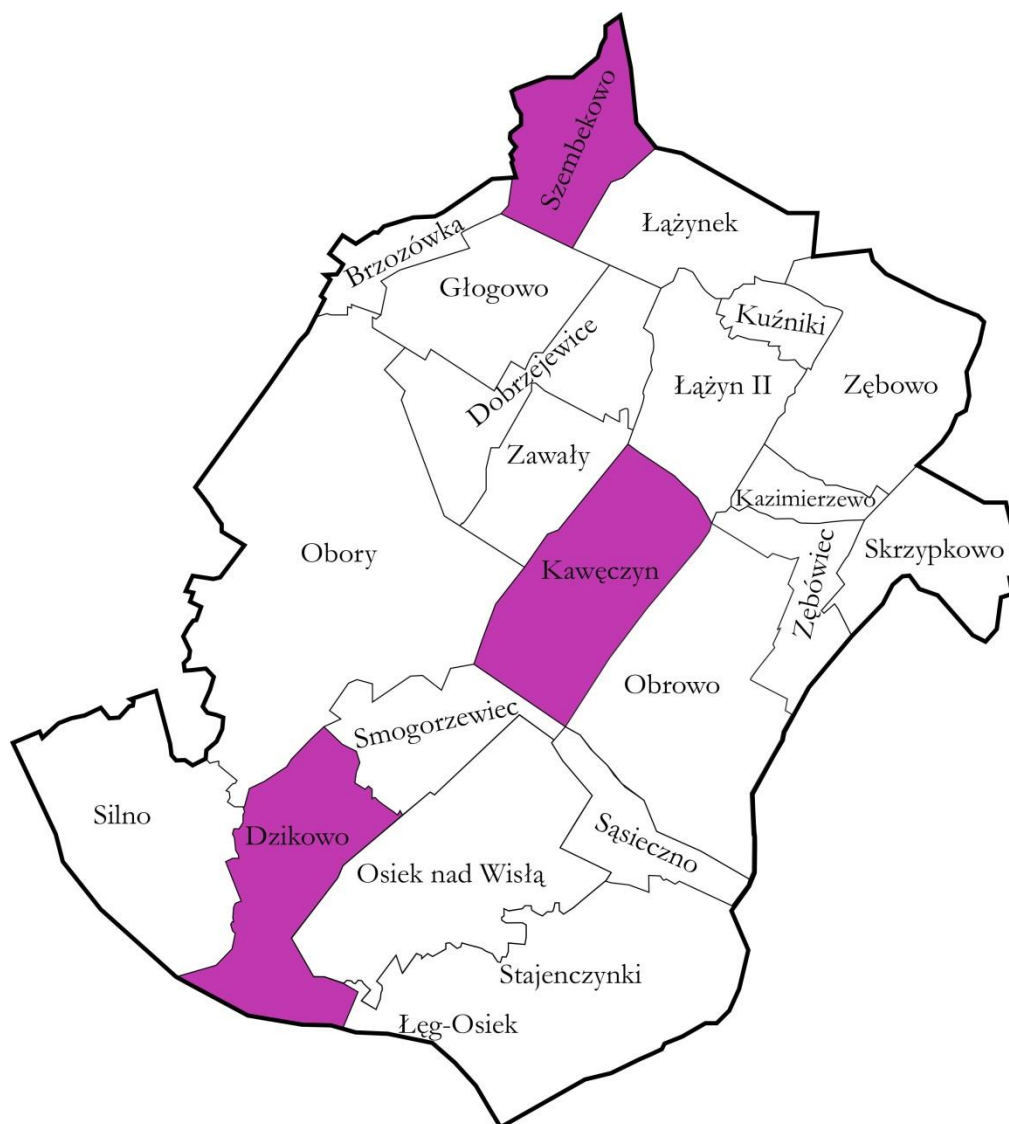
Źródło: Opracowanie własne.

3.1.3. Analiza wskaźnikowa miejscowości o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców

Miejscowości o liczbie ludności **od 400 do 600 mieszkańców** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- **Wskaźnik 1:** Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
- **Wskaźnik 2:** Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Mapa 4. Miejscowości o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym

Tabela 10. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców

Miejscowość	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Dzikowo	280	20	7,1%
Szembekowo	384	25	6,5%
Kawęczyn	411	39	9,5%
Gmina	10 114	721	7,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Wskaźnik 2: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Tabela 11. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w miejscowościach o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców

Miejscowość	Ludność ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Dzikowo	422	25	5,9%
Szembekowo	580	47	8,1%
Kawęczyn	589	101	17,2%
Gmina	15 122	1 330	8,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że dwa problemy społeczne występują w miejscowości **Kawęczyn**.

Tabela 12. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców

Miejscowość	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Dzikowo	7,1%	5,9%
Szembekowo	6,5%	8,1%
Kawęczyn	9,5%	17,2%
Średnia dla Gminy	7,1%	8,8%

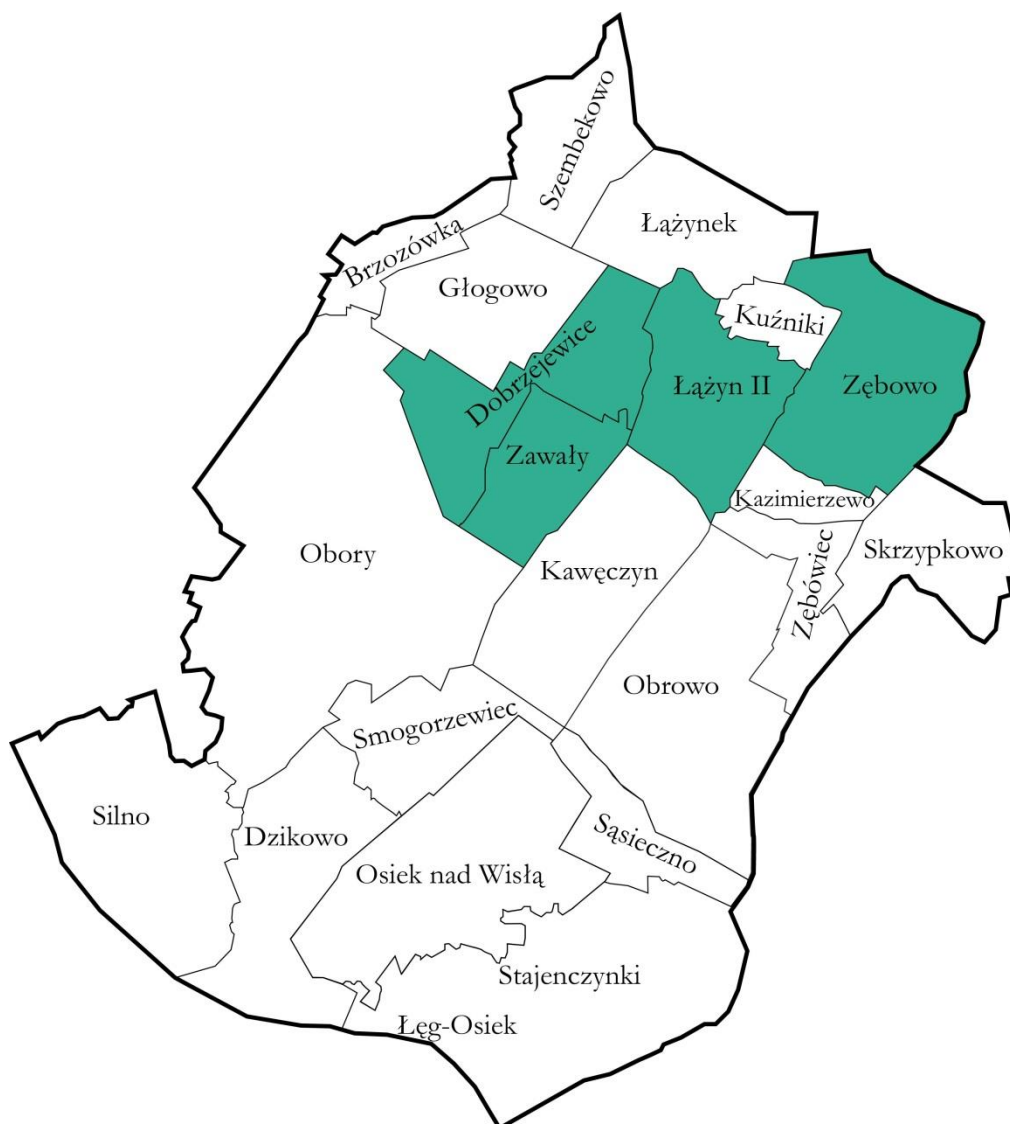
Źródło: Opracowanie własne.

3.1.4. Analiza wskaźnikowa miejscowości o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców

Miejscowości o liczbie ludności **od 600 do 800 mieszkańców** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- **Wskaźnik 1:** Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
- **Wskaźnik 2:** Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców

Mapa 5. Miejscowości o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym

Tabela 13. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców

Miejscowość	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Łążyn II	404	22	5,5%
Zębowo	424	35	8,3%
Zawaly	524	26	5,0%
Dobrzejewice	502	30	6,0%
Gmina	10 114	721	7,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Wskaźnik 2: Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców

Tabela 14. Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w miejscowościach o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców

Miejscowość	Liczba przestępstw kryminalnych	Ludność ogółem	Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców
Łążyn II	5	609	8
Zębowo	4	649	6
Zawały	7	772	9
Dobrzejewice	11	784	14
Gmina	138	15 122	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w żadnej z miejscowości nie występują po dwa problemy społeczne.

Tabela 15. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców

Miejscowość	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik przestępstw kryminalnych (popelnianych na obszarze) na 1000 mieszkańców
Łążyn II	5,5%	8
Zębowo	8,3%	6
Zawały	5,0%	9
Dobrzejewice	6,0%	14
Średnia dla Gminy	7,1%	9

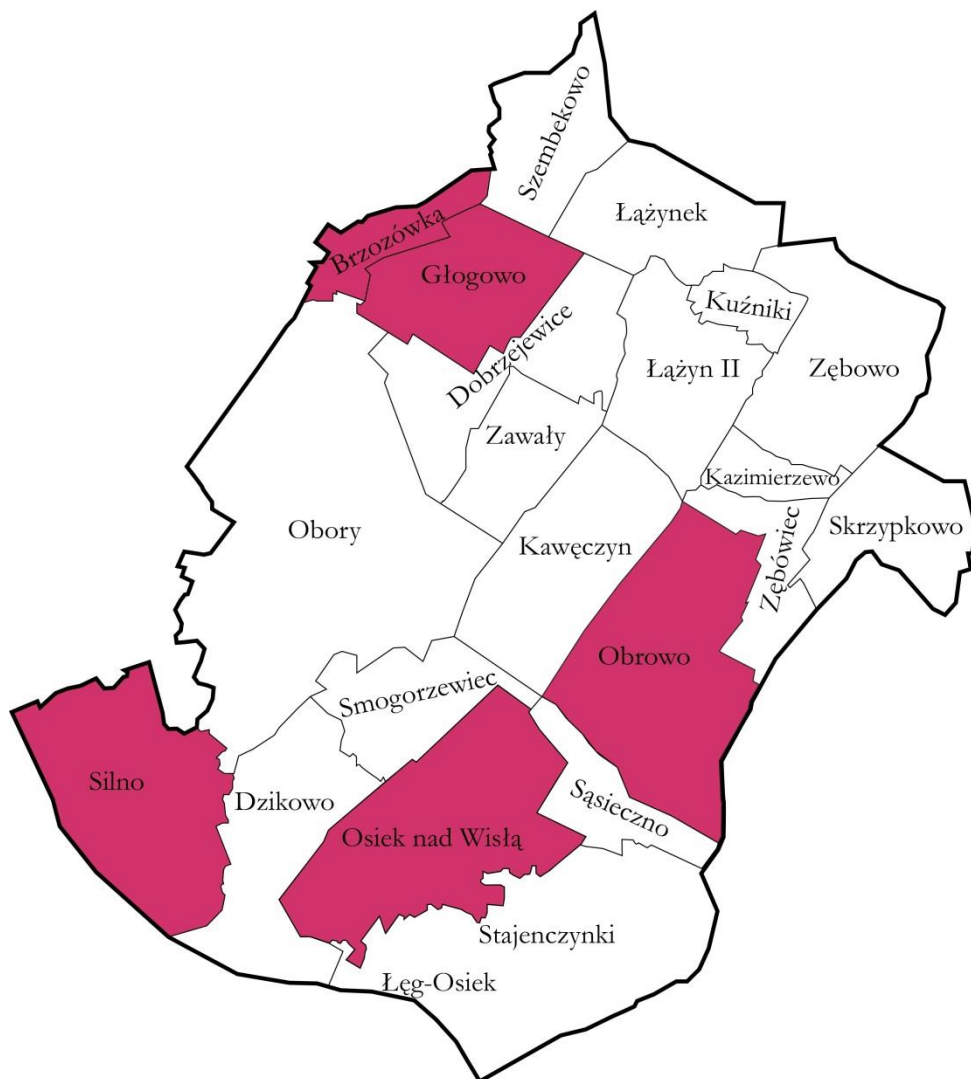
Źródło: Opracowanie własne.

3.1.5. Analiza wskaźnikowa miejscowości o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców

Miejscowości o liczbie ludności **pow. 800 mieszkańców** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- **Wskaźnik 1:** Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
- **Wskaźnik 2:** Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym

Mapa 6. Miejscowości o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźnik 1: Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem

Tabela 16. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w miejscowościach o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców

Miejscowość	Ludność ogółem	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
Silno	863	51	5,9%
Osiek nad Wisłą	1 629	145	8,9%
Obrowo	1 706	146	8,6%
Brzozówka	1 964	96	4,9%
Głogowo	2 415	149	6,2%
Gmina	15 122	1 292	8,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Wskaźnik 2: Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym

Tabela 17. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców

Miejscowość	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym
Silno	574	8	1,4%
Osiek nad Wisłą	1 090	35	3,2%
Obrowo	1 145	38	3,3%
Brzozówka	1 357	16	1,2%
Głogowo	1 638	26	1,6%
Gmina	10 114	243	2,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że po dwa problemy społeczne występują w miejscowościach **Osiek nad Wisłą i Obrowo**.

Tabela 18. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców

Miejscowość	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym
Silno	5,9%	1,4%
Osiek nad Wisłą	8,9%	3,2%
Obrowo	8,6%	3,3%
Brzozówka	4,9%	1,2%
Głogowo	6,2%	1,6%
Średnia dla Gminy	8,5%	2,4%

Źródło: Opracowanie własne.

Problemy społeczne (w liczbie 2) zdiagnozowano w miejscowościach: **Skrzypkowo, Sąsieczno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą i Obrowo**. Miejscowości te poddano dalszej analizie pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanych lub stanu kryzysowego w innych sferach.

3.2. Analiza miejscowości, w których zdiagnozowano problemy społeczne, pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

3.2.1. Przestrzeń zdegradowana

Przestrzeń zdegradowana, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Do kategorii przestrzeni zdegradowanych możliwe jest także zaliczenie terenów i obiektów, które pierwotnie pełniły innego

rodzaju funkcję (np. usługowe, handlowe, mieszkaniowe, magazynowo-składowe) i nie są obecnie wykorzystywane w tym celu, jeśli możliwa jest ich adaptacja na cele rozwoju społecznego lub gospodarczego, nawet jeśli dojdzie do zmiany funkcji pierwotnej. Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty.

Tak rozumiana przestrzeń **występuje na terenie miejscowości:**

- **Obrowo - w postaci obszaru pokolejowego.** Teren jest położony na działce nr 151/8, a jego powierzchnia wynosi 0,1359 ha. Na terenie nieczynnego dworca kolejowego znajdują się dwa budynki: pierwszy (nr 720) o powierzchni 79 m², pełniący funkcję mieszkalną, drugi (nr 721) natomiast o powierzchni 17 m², sklasyfikowany jako budynek pełniący funkcję niemieszkalną. Budynki są w złym stanie technicznym i wymagają modernizacji. Cały obszar dworca wymaga uporządkowania i zagospodarowania,
- **Sąsiedzko – w postaci budynku oświatowego po byłej szkole.** Budynek został wybudowany pod koniec lat 60-tych XX wieku. Nieruchomość położona jest na działce nr 19/10 o powierzchni 0,5793 ha. Teren wokół budynku jest częściowo zagospodarowany – znajdują się na nim pozostałości po boisku szkolnym. Działka na której położony jest budynek szkoły jest częściowo ogrodzona i posiada dostęp do drogi publicznej o nawierzchni asfaltowej. Budynek szkoły wymaga kapitalnego remontu, a teren do niego przyległy uporządkowania i zagospodarowania.

Na terenie miejscowości **Skrzypkowo, Kawęczyn i Osiek nad Wisłą nie występuje przestrzeń zdegradowana.**

3.2.2. Niekorzystne zjawiska w innych sferach

W poniższej tabeli dokonano zestawienia danych obrazujących występowanie problemów innych niż społeczne w miejscowościach **Skrzypkowo, Kawęczyn i Osiek nad Wisłą.**

Tabela 19. Miejscowość Skrzypkowo - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na terenie Skrzypkowa liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 11. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 6 i był niższy od średniej dla gminy (13).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Tabela 20. Miejscowość Kawęczyn - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na terenie Kawęczyna liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 51. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 12 i był niższy od średniej dla gminy (13).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

Tabela 21. Miejscowość Osiek nad Wisłą - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Miejscowość jest niedostatecznie wyposażona w infrastrukturę sportową i rekreacyjną. Na jej terenie brak świetlicy wiejskiej. Nie ma jednak obiektu, który mógłby zostać przystosowany do pełnienia tej funkcji, a budowa nowego obiektu jest zbyt kosztowna i nieuzasadniona, gdyż w sąsiednich miejscowościach znajdują się świetlice, z których mogą korzystać mieszkańcy Osieka nad Wisłą.
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Miejscowość jest częściowo zwodociągowana i skanalizowana, brak natomiast dostępu do sieci gazowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

3.3. Obszar zdegradowany – podsumowanie analizy

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa pod kątem występowania problemów społecznych oraz analiza pod kątem występowania stanu kryzysowego w sferze gospodarczej wykazała, że obszarami zdegradowanymi w gminie są miejscowości: **Skrzypkowo, Sąsieczno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą i Obrowo**. W miejscowościach tych występują po dwa problemy społeczne, przestrzeń zdegradowane lub problemy w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna lub środowiskowa), dlatego należy je uznać za obszar zdegradowany.

Tabela 22. Powierzchnia i ludność obszaru zdegradowanego na terenie gminy Obrowo

Obszar	Ludność	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców gminy	Powierzchnia (ha)	Udział w całkowitej powierzchni gminy
Skrzypkowo	295	2,0%	535,62	3,3%
Sąsieczno	332	2,2%	336,97	2,1%
Kawęczyn	589	3,9%	888,31	5,5%
Osiek nad Wisłą	1 629	10,8%	1 222,07	7,6%
Obrowo	1 706	11,3%	1 276,71	7,9%
Obszar zdegradowany – razem	4 551	30,1%	4 259,68	26,5%
Gmina	15 122	-	16 170,75	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Obrowo.

Mapa 7. Mapa obszaru zdegradowanego w gminie Obrowo

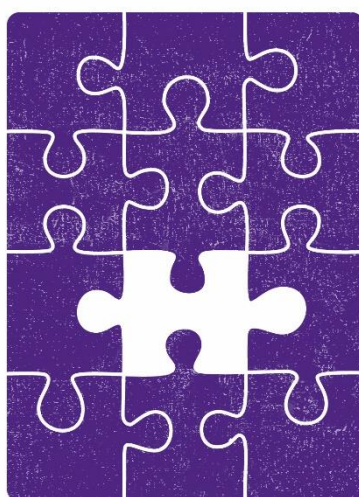
Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 4.

Obszar rewitalizacji gminy⁴

4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji

4.2. Cele rewitalizacji

⁴ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą roku 2015.

4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji

W myśl „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów, których łączna powierzchnia będzie większa niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkała przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji w gminie Obrowo obejmuje swoim zasięgiem zawężony obszar zdegradowany. W celu wyznaczenia rzeczywistej powierzchni, na której planowana jest interwencja w ramach programu rewitalizacji, obszar zdegradowany został zawężony do terenów, na których koncentruje się największy odsetek mieszkańców miejscowości – **Skrzypkowo, Sądziecno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą i Obrowo**. Obszarem rewitalizacji nie objęto natomiast części gruntów rolnych oraz lasów, gdyż zamieszkuje je nieznaczny odsetek ludności, w związku z czym trudne będzie osiągnięcie na nich celów rewitalizacji.

Do obszaru rewitalizacji zaliczono **całą powierzchnię miejscowości Skrzypkowo i Obrowo oraz część (zawężony obszar) miejscowości Sądziecno, Kawęczyn i Osiek nad Wisłą**. Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 3 042,93 ha, co stanowi **18,8% powierzchni gminy**, zamieszkuje go 4 512 mieszkańców, czyli **29,8% ogółu ludności w gminie**.

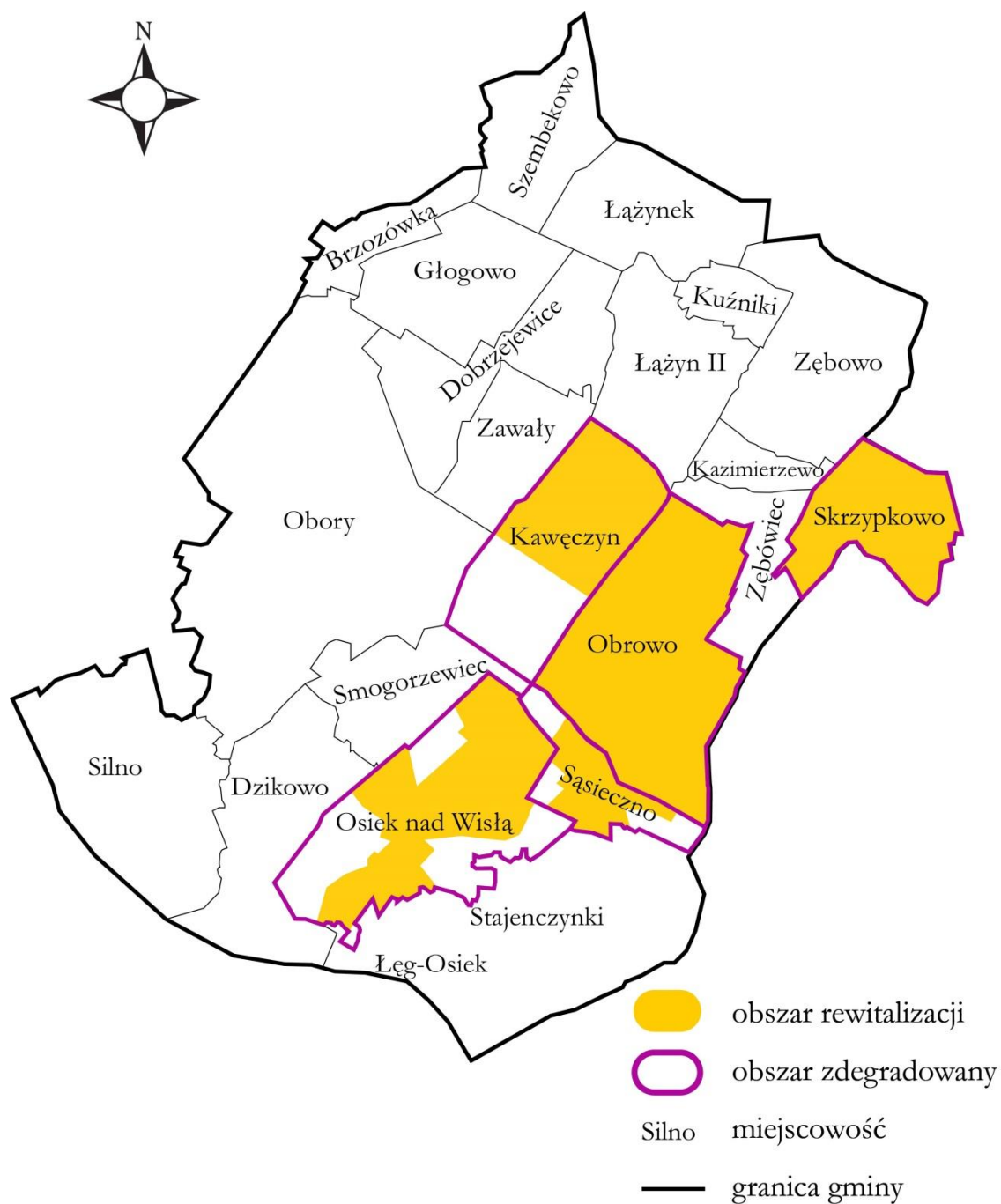
Tabela 23. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji na terenie gminy Obrowo

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni gminy
Skrzypkowo	295	2,0%	535,62	3,3%
Sądziecno	332	2,2%	221,77	1,4%
Kawęczyn	550	3,6%	494,39	3,1%
Osiek nad Wisłą	1 629	10,8%	514,44	3,2%
Obrowo	1 706	11,3%	1 276,71	7,9%
Obszar rewitalizacji – razem	4 512	29,8%	3 042,93	18,8%
Gmina	15 122	-	16 170,75	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Obrowo.

Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na tle gminy przedstawia poniższa mapa.

Mapa 8. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Obrowo

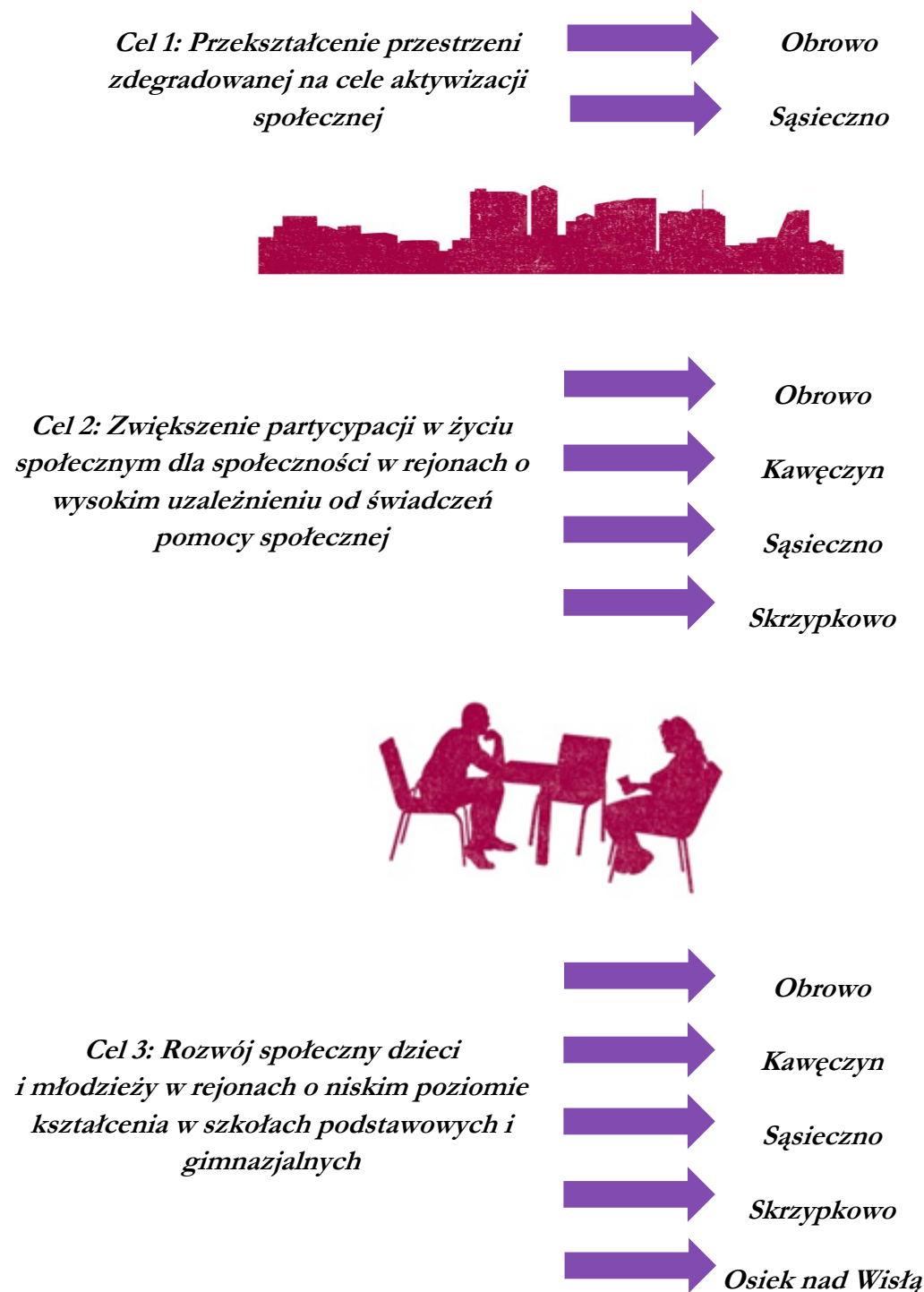

Źródło: Opracowanie własne.

4.2. Cele rewitalizacji

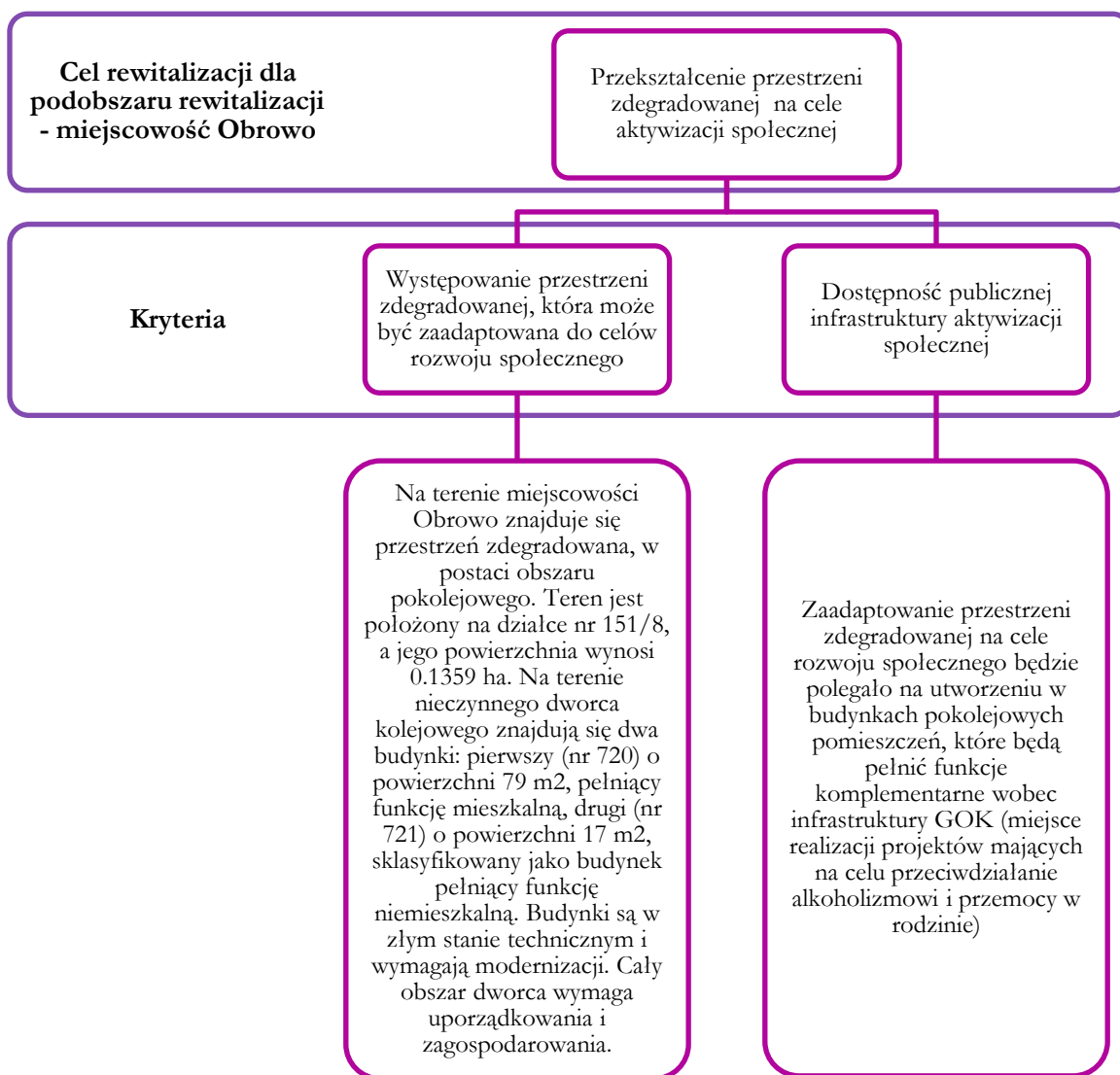
Podobszary rewitalizacji spełniają **cele rewitalizacji** wskazane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”. Cele, które spełniają poszczególne podobszary przedstawia poniższy schemat.

Schemat 4. Cele rewitalizacyjne

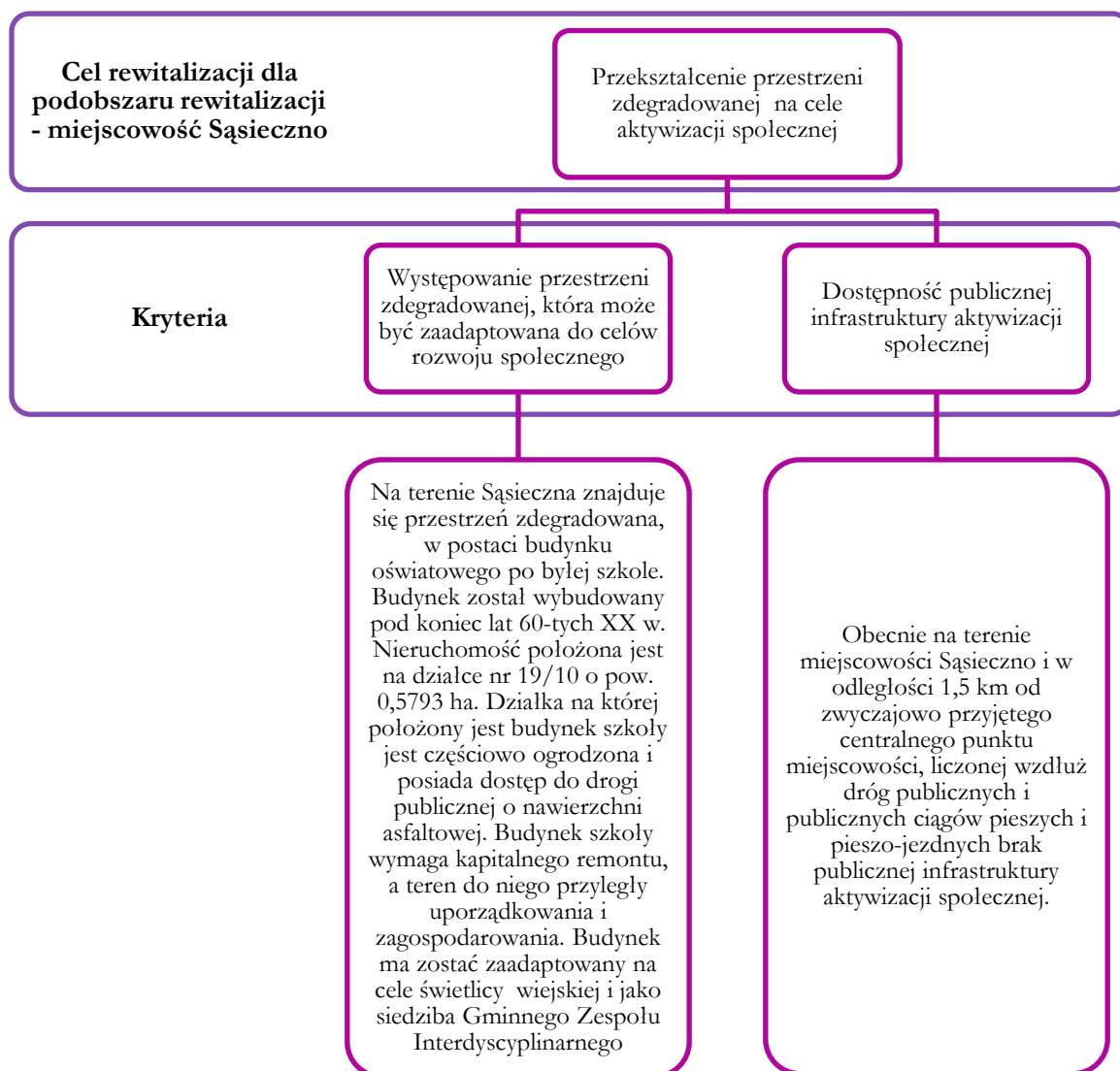
Wybór celu został podyktowany występującym na obszarze stanem kryzysowym. Dla każdego podobszaru rewitalizacji określono 2 warunki, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych o określonym kierunku.

Schemat 5. Cel rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Obrowo

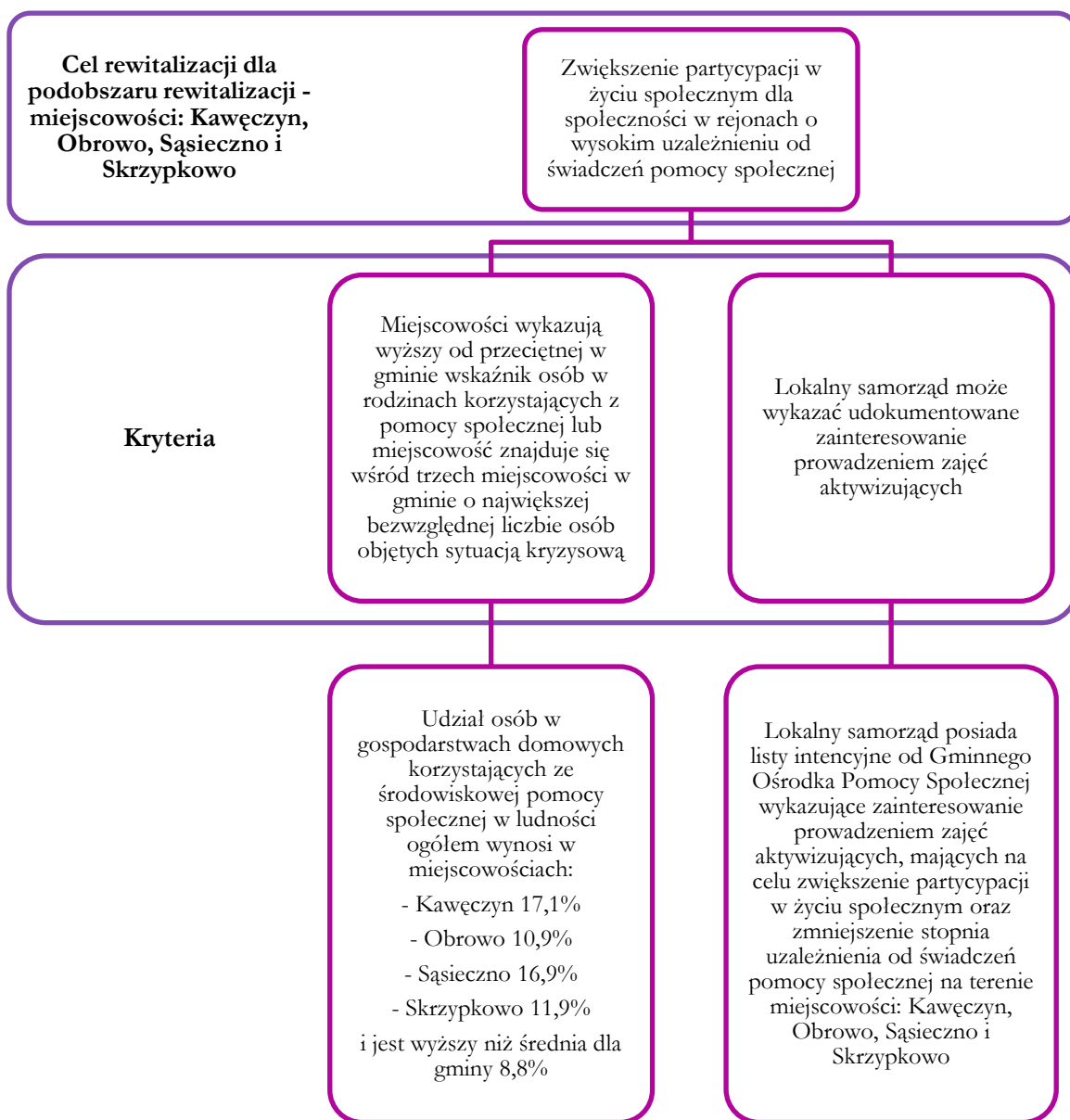

Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 6. Cel rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Sącieszno

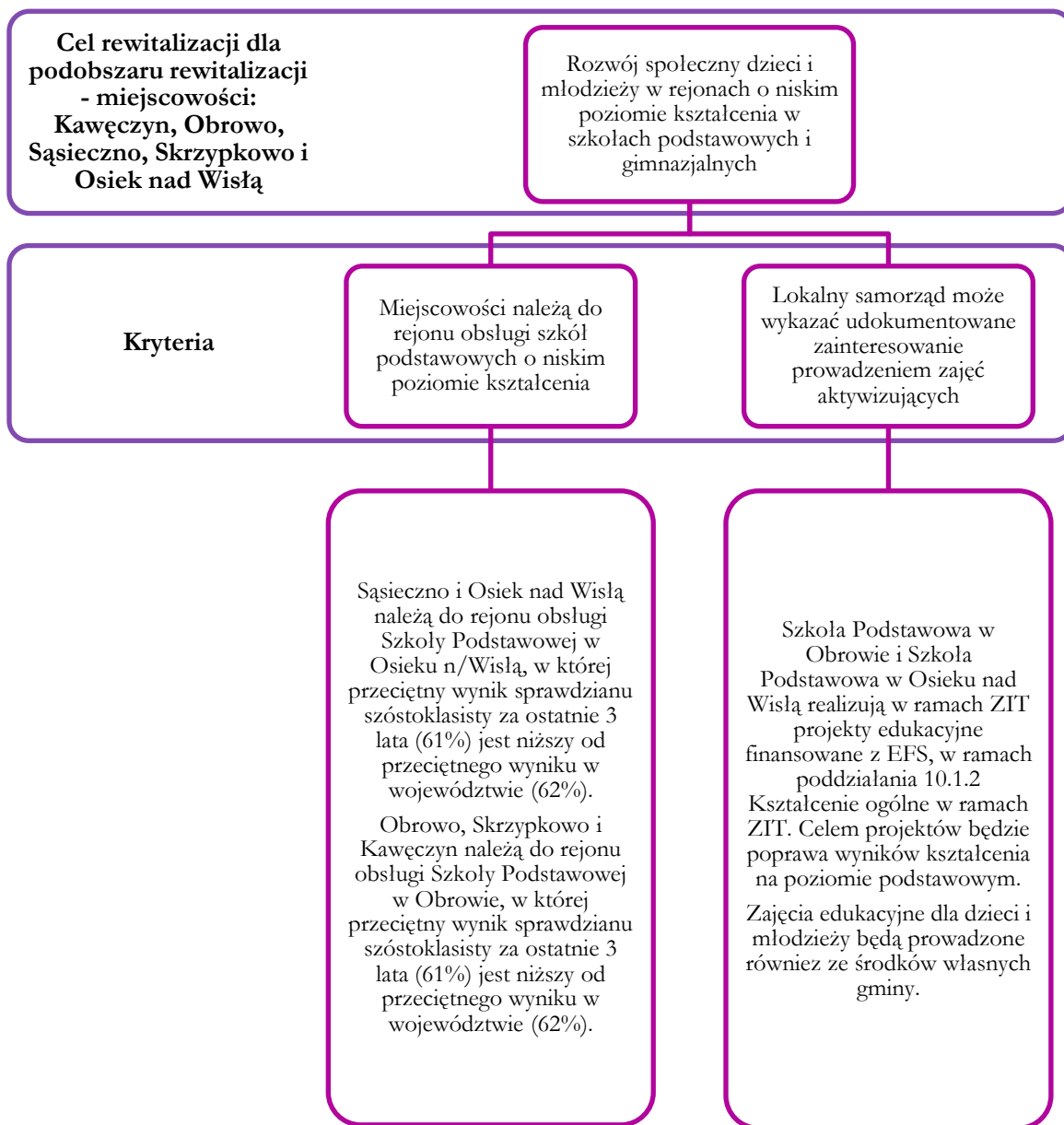

Schemat 7. Cel rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowości: Kawęczyn, Obrowo, Sącieszno i Skrzypkowo

Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 8. Cel rewitalizacji dla podobozaru rewitalizacji – miejscowości: Skrzypkowo, Sąsiecno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą i Obrowo

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 5.

Diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1. Skrzypkowo

5.2. Sącieszno

5.3. Kawęczyn

5.4. Osiek nad Wisłą

5.5. Obrowo

5.1. Skrzypkowo

Rys historyczny

Miejscowość powstała prawdopodobnie w XVIII wieku jako typowy rumunek, czyli osada najbardziej zbliżona do osadnictwa olenderskiego. Pierwsza wzmianka dotycząca Skrzypkowa pochodzi z 1769 roku. Właścicielem Skrzypkowa w 1769 roku był Jan Romocki.

Podstawowe informacje

Skrzypkowo leży we wschodniej części gminy i sąsiaduje z miejscowościami: Zębowo, Kazimierzewo, Zębówiec w gminie Obrowo, Morgowo i Świątosław w gminie Ciechocin oraz Jackowo i Czernikowo w gminie Czernikowo. Powierzchnia Skrzypkowa wynosi 536 ha.

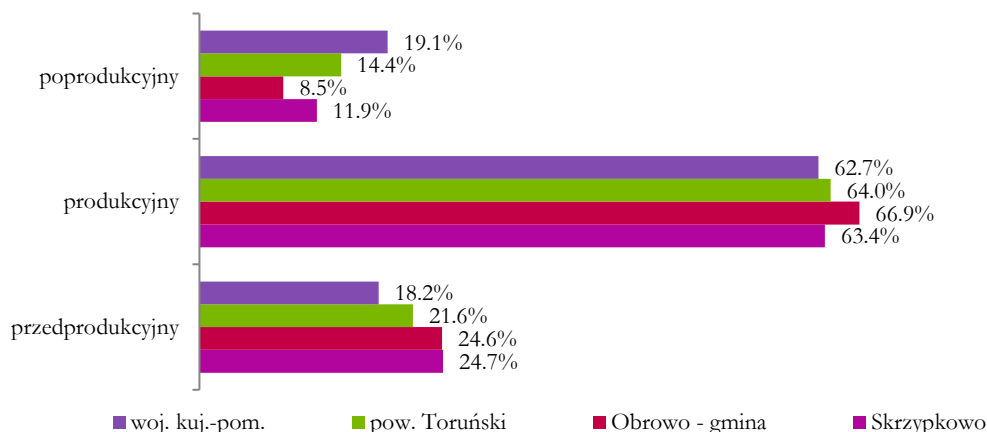
Sfera społeczna

Miejscowość zamieszkuje 295 osób, z czego 51% stanowią kobiety. W 2015 r. struktura ludności Skrzypkowa kształtowała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym – 24,7% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 24,6%),
- osoby w wieku produkcyjnym – 63,4% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 66,9%),
- osoby w wieku poprodukcyjnym – 11,9% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 8,5%).

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Skrzypkowie, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosił 58 i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 50. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności Skrzypkowa w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

W 2015 r. w Skrzypkowie ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało 35 osób (9 gospodarstw domowych). Odsetek osób korzystających z pomocy wynosił 11,9% i był wyższy niż średnia dla gminy – 8,8%. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na terenie miejscowości swoją siedzibę ma Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Skrzypkowo. Do jego zadań należy:

- Tworzenie warunków do pełnego rozwoju intelektualnego i fizycznego społeczności wiejskiej
- Podejmowanie działań na rzecz edukacji i wychowania społeczeństwa wiejskiego do integracji europejskiej
- Propagowanie rolnictwa ekologicznego i zdrowej rodzimej żywności
- Wszechstronny rozwój obszarów wiejskich w zakresie edukacji, kultury, sportu, zdrowia, gospodarki i agroturystyki
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk wiejskich oraz regionów zagrożonych ubóstwem i bezrobociem
- Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych zmierzających do wzbogacenia możliwości edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych z obszarów wiejskich

Stowarzyszenie, od września 2011 r., prowadzi Małe Przedszkole w Obrowie, które jest placówką niepubliczną przeznaczoną dla dzieci w wieku przedszkolnym. W Skrzypkowie brak przedszkola/ klubiku dziecięcego. Mieszkańcy muszą dowozić swoje dzieci do punktów przedszkolnych znajdujących się w innych miejscowościach. Problemem jest także brak przedszkola/szkoły integracyjnej o profilu niedyrektywnym.

W Skrzypkowie znajduje się świetlica wiejska, w której mieszkańcy mogą spędzać czas wolny, rozwijać zainteresowania i wspólnie się integrować.

W 2015 r. na terenie Skrzypkowa popełniono 1 przestępstwo kryminalne. Wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w miejscowości wyniósł 3 i był niższy od średniej dla gminy (9).

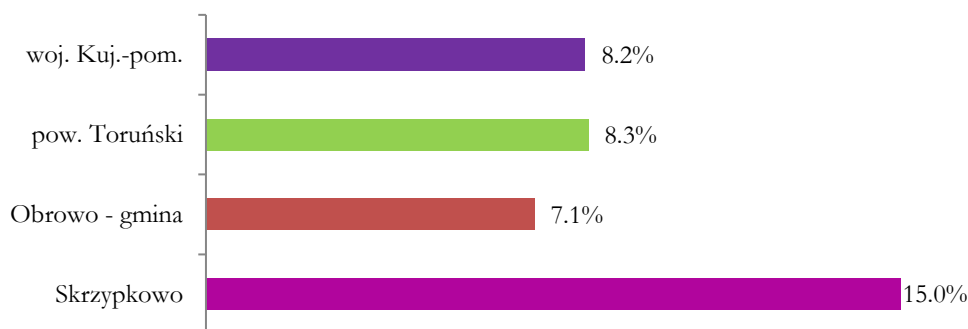
Skrzypkowo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Obrowie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za 3 ostatnie lata, tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 61% i był niższy od średniej dla gminy – 62%.

Skrzypkowo należy do rejonu obsługi Gimnazjum w Dobrzejewicach, w którym przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego za 3 ostatnie lata, tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 58% i był wyższy od średniej dla gminy – 52%.

Gospodarka i rynek pracy

W 2015 r. w Skrzypkowie liczba bezrobotnych wynosiła 28 osób, z czego 18 osób było bezrobotnych powyżej 12 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 15% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 7,1%. W Skrzypkowie zamieszkiwało 14 bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, 7 osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia i 6 osób w wieku pow. 50 roku życia.

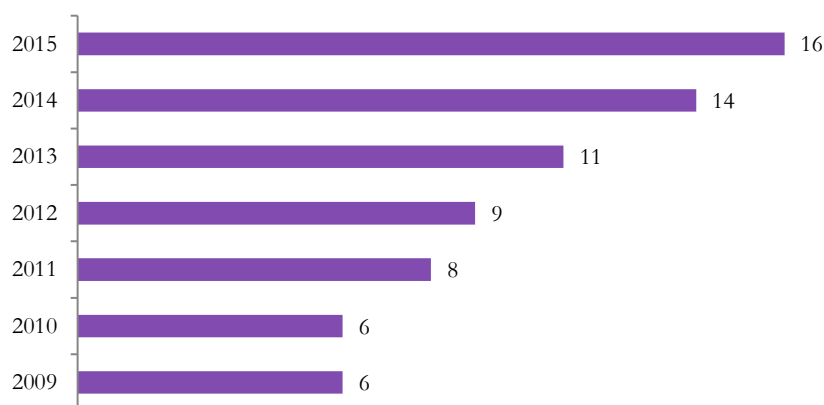
Wykres 2. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

W 2015 r. na terenie Skrzypkowo działalność prowadziło 16 podmiotów gospodarczych. Od 2009 roku liczba firm w miejscowości rośnie.

Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych w Skrzypkowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Skrzypkowa liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 11. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 6 i był niższy od średniej dla gminy (13).

Sfera środowiskowa

Do największych zagrożeń środowiskowych na terenie miejscowości należą indywidualne źródła ciepła i kotłownie zakładowe, które są opalane głównie węglem i emitują do atmosfery SO₂, NO₂ i CO₂.

Na terenie miejscowości brak obszarów chronionych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Dla miejscowości Skrzypkowo nie określono funkcji/przeznaczenia terenu.

Miejscowość jest podłączona do sieci wodociągowej – do sieci podłączonych jest 55 budynków. Na terenie Skrzypkowa brak natomiast sieci kanalizacyjnej i gazowej.

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	11,9%	8,5%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	18,7%	12,8%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	15%	7,1%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	9,6%	2,4%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	50%	17,1%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	8,8%	11,9%
Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem	14,3%	7%
Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców	3	9

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

6

13

Legenda

Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy

Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy

Wartości wskaźnika dla gminy

Poniższy schemat zawiera podsumowanie diagnozy Skrzypkowa. Zostały w niej przedstawione negatywne zjawiska oraz główne potencjały występujące na obszarze miejscowości.

Schemat 9. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Skrzypkowa

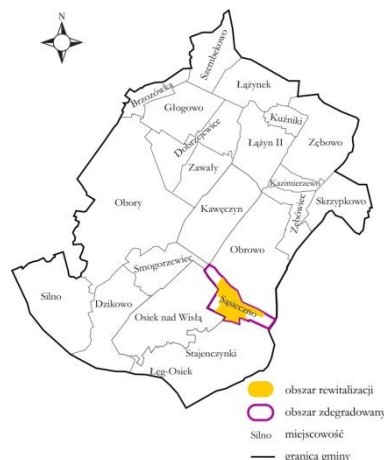
Zjawiska negatywne
➤ Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym i niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi; ➤ Wysoki odsetek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ➤ Wysoki udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym, wysoki odsetek bezrobotnych długotrwale; ➤ Niski wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców; ➤ Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia; ➤ Brak przedszkola.
Potencjały
➤ Niski wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych; ➤ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych; ➤ Miejscowość należy do rejonu obsługi gimnazjum o wysokim poziomie kształcenia; ➤ Obecność świetlicy wiejskiej.

Źródło: Opracowanie własne.

5.2. Sásieczno

Rys historyczny

Osada w Sásiecznie powstała w XVIII wieku z inicjatywy właścicieli Osieka nad Wisłą. Miała ona charakter typowej leśnej kolonii przemysłowej, gdzie ludność po wykarczowaniu terenu trudniła się także uprawą roli.

Podstawowe informacje

Miejscowość Sásieczno położona jest we wschodniej części gminy i sąsiaduje z miejscowościami: Obrowo, Stajenczynki, Osiek nad Wisłą i Smogorzewiec oraz z miejscowością Zimny-Zdrój w gminie Czernikowo. Powierzchnia Sásieczna wynosi 337 ha.

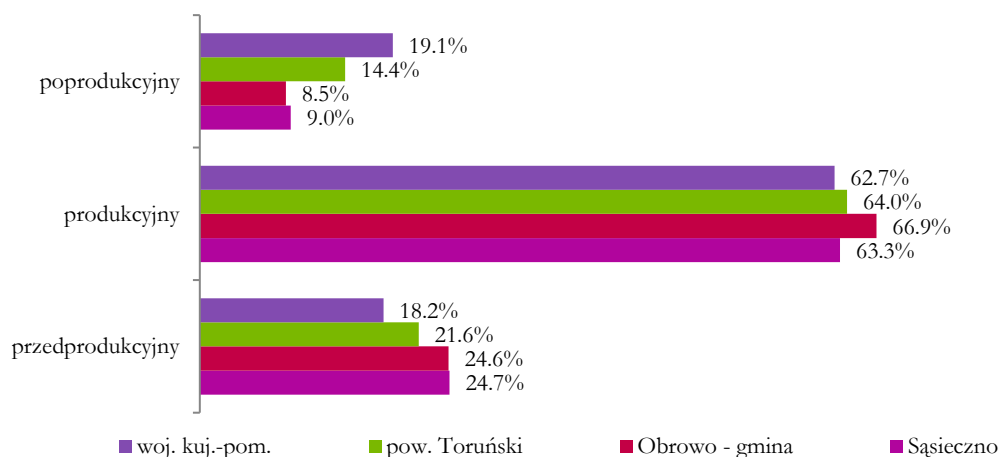
Sfera społeczna

Miejscowość zamieszkują 332 osoby, z czego 48% stanowią kobiety. W 2015 r. struktura ludności Sásieczna kształtowała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym – 24,7% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 24,6%),
- osoby w wieku produkcyjnym – 66,3% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 66,9%),
- osoby w wieku poprodukcyjnym – 9% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 8,5%).

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Sásiecznie, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosił 51 i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 50. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Wykres 4. Struktura wiekowa ludności Sásieczna w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

W 2015 r. w Sądzie ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało 56 osób (11 gospodarstw domowych). Odsetek osób korzystających z pomocy wynosił 16,9% i był wyższy niż średnia dla gminy – 8,8%. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2015 r. na terenie Sądzie popełniono 4 przestępstwa kryminalne. Wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w miejscowości wyniósł 12 i był wyższy od średniej dla gminy (9).

W Sądzie brak przedszkola/ klubiku dziecięcego. Mieszkańcy muszą dowozić swoje dzieci do punktów przedszkolnych znajdujących się w innych miejscowościach.

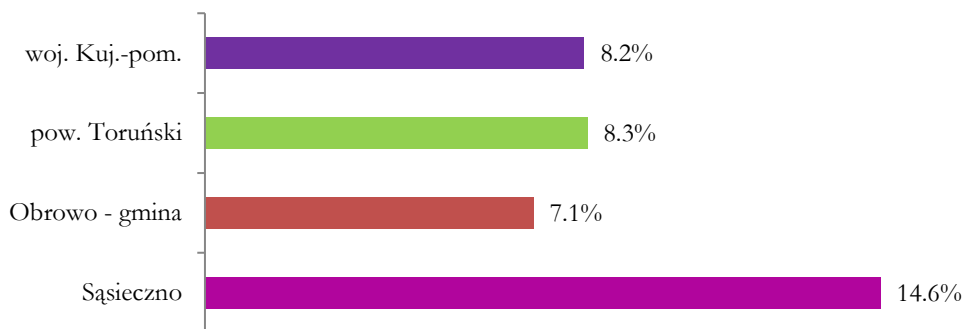
Miejscowość Sądzie należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej im. mjr H. Sucharskiego w Osieku nad Wisłą, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za 3 ostatnie lata, tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 61% i był niższy od średniej dla gminy – 62%.

Miejscowość Sądzie należy do rejonu obsługi Gimnazjum w Obrowie, w którym przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego za 3 ostatnie lata, tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 55% i był wyższy od średniej dla gminy – 52%.

Gospodarka i rynek pracy

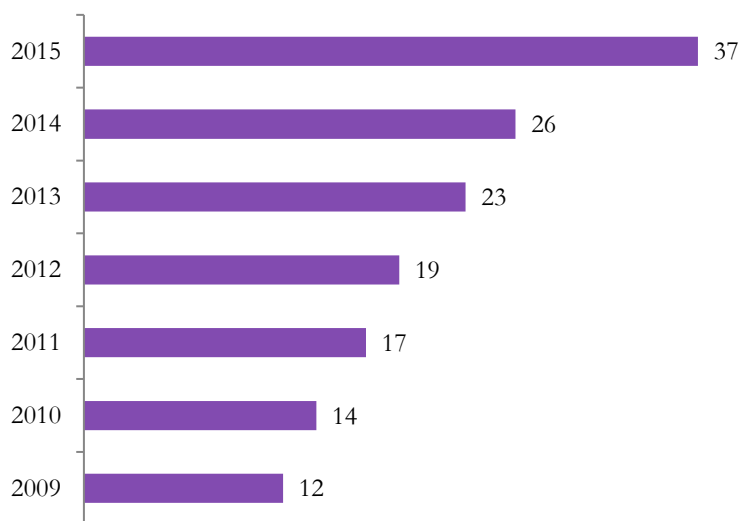
W 2015 r. w Sądzie liczba bezrobotnych wynosiła 32 osoby, z czego 16 było bezrobotnych powyżej 12 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 14,6% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 7,1%. W Sądzie zamieszkiwało 13 bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, 3 osoby bezrobotne w wieku do 25 roku życia i 8 osób w wieku do 50 roku życia.

Wykres 5. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

W 2015 r. na terenie Sądzie działalność prowadziło 37 podmiotów gospodarczych. Od 2009 roku ich liczba wzrosła ponad trzykrotnie.

Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych w Sądzie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Sądzie liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 35. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 16 i był wyższy od średniej dla gminy (13).

Sfera środowiskowa

Do największych zagrożeń środowiskowych na terenie miejscowości należą indywidualne źródła ciepła i kotłownie zakładowe, które są opalane głównie węglem i emitują do atmosfery SO_2 , NO_2 i CO_2 .

Na terenie miejscowości brak obszarów chronionych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Część miejscowości Sądzie posiada Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, który ustala następujące przeznaczenie terenu:

- Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- Usługi nieuciążliwe
- Zieleń parkowa
- Lasy

Miejscowość jest podłączona do sieci wodociągowej – do sieci podłączonych jest 55 budynków. Na terenie Sądzie brak natomiast sieci kanalizacyjnej i gazowej.

W Sądzie znajduje się przestrzeń zdegradowana w postaci budynku oświatowego po byłej szkole, wybudowanego pod koniec lat 60-tych XX wieku. Nieruchomość położona jest na działce nr 19/10 o powierzchni 0,5793 ha. Teren wokół budynku jest częściowo zagospodarowany – znajdują się na nim pozostałości po boisku szkolnym. Działka, na której położony jest budynek szkoły jest częściowo ogrodzona i posiada dostęp do drogi publicznej o nawierzchni asfaltowej. Budynek szkoły wymaga kapitalnego remontu, a teren do niego przyległy uporządkowania i zagospodarowania.

Zdjęcie 1. Budynek szkoły w Sądziecznie

Źródło: www.radniobrowno.pl

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	9%	8,5%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	13,6%	12,8%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	14,5%	7,1%

Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym

7,3%

2,4%

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

40,6%

17,1%

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

16,9%

11,9%

Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem

9,9%

7%

Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców

12

9

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

16

13

Legenda

Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy

Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy

Wartości wskaźnika dla gminy

Poniższy schemat zawiera podsumowanie diagnozy obszaru Sącieszna. Zostały w niej przedstawione negatywne zjawiska oraz główne potencjały występujące na obszarze miejscowości.

Schemat 10. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Sąsieczna

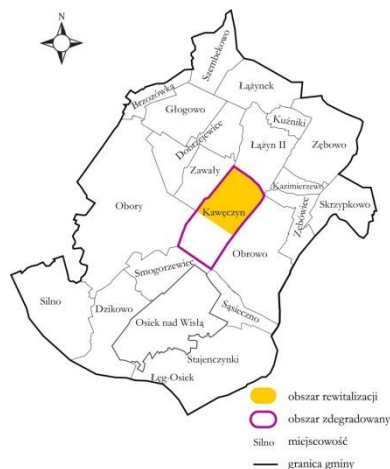
Zjawiska negatywne
➤ Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym i niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi; ➤ Wysoki odsetek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ➤ Wysoki udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym; ➤ Niski wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców; ➤ Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia; ➤ Wysoki wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych; ➤ Brak infrastruktury kultury i sportu; ➤ Brak sieci kanalizacyjnej i gazowej; ➤ Obecność budynku po byłej szkole, wymagającego kapitalnego remontu; ➤ Brak przedszkola lub punktu przedszkolnego
Potencjały
➤ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych; ➤ Miejscowość należy do rejonu obsługi gimnazjum o wysokim poziomie kształcenia.

Źródło: Opracowanie własne.

5.3. Kawęczyn

Rys historyczny

Nazwa po raz pierwszy pojawiła się w dokumentach w 1322 r. W 1519 r. wieś o tej nazwie stanowiła własność Piotra Sokolowskiego. Kawęczyn, o którym mowa, leżał w okolicach dzisiejszego Golubia-Dobrzynia i był wsią książęcą. Po jej zlikwidowaniu, prawdopodobnie któryś z jej dzierżawców lub właścicieli założył przy trakcie z Lipna do Torunia nową miejscowość o tej samej nazwie. Dobre położenie gwarantowało korzystniejsze losy dla dawnych osadników w XVI wieku.

Podstawowe informacje

Kawęczyn leży w środkowej części gminy i sąsiaduje z miejscowościami: Zawaly, Łążyn, Zębówiec, Obrowo, Smogorzewiec i Obory. Jego powierzchnia wynosi 888 ha. Przez Kawęczyn przebiega droga krajowa nr 10.

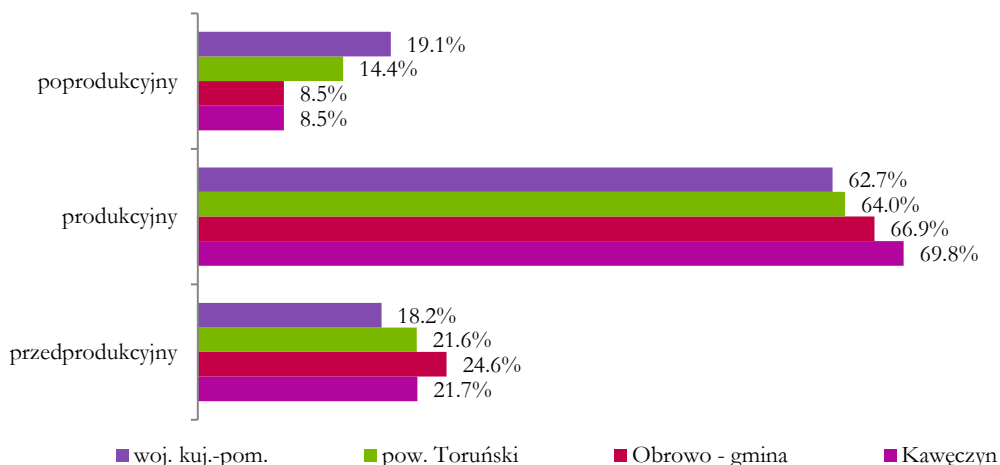
Sfera społeczna

Miejscowość zamieszkuje 589 osób, z czego 49% stanowią kobiety. W 2015 r. struktura ludności Kawęczyna kształtowała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym – 21,7% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 24,6%),
- osoby w wieku produkcyjnym – 69,8% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 66,9%),
- osoby w wieku poprodukcyjnym – 8,5% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 8,5%).

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Kawęczynie, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosił 43 i był niższy niż wskaźnik dla gminy – 50. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Wykres 7. Struktura wiekowa ludności Kawęczyna w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

W 2015 r. w Kawęczynie ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało 101 osób (24 gospodarstwa domowe). Odsetek osób korzystających z pomocy wynosi 17,1% i jest wyższy niż średniej dla gminy – 8,8%. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2015 r. na terenie Kawęczyna popełniono 11 przestępstw kryminalnych. Wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w miejscowości wyniósł 19 i był wyższy od średniej dla gminy (9).

W miejscowości działa prywatne Przedszkole Muzyczne „Za Jordanem”. Przedszkole mieści się w domu rodziny Kamińskich, który położony jest na ziemi dobrzyńskiej, przez którą przepływa mała rzeczka Jordan wpadająca do Drwęcy.

Kawęczyn należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Obrowie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za 3 ostatnie lata, tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 61% i był niższy od średniej dla gminy – 62%.

Kawęczyn należy do rejonu obsługi Gimnazjum w Obrowie, w którym przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego za 3 ostatnie lata, tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 55% i był wyższy od średniej dla gminy – 52%.

Na terenie miejscowości działalność kulturalną prowadzi Zespół wokalny-muzyczny „Kawęczynianki”, założony przy Kole Gospodyń Wiejskich w Kawęczynie. Prężną działalność i aktywny udział w organizacji różnych imprez prowadzą również jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Sfera gospodarcza

W 2015 r. w Kawęczynie liczba bezrobotnych wynosiła 39 osób, z czego 8 było bezrobotnych powyżej 12 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 9,5% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 7,1%. W Kawęczynie zamieszkiwało 6 bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, 7 osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia i 5 osób w wieku pow. 50 roku życia.

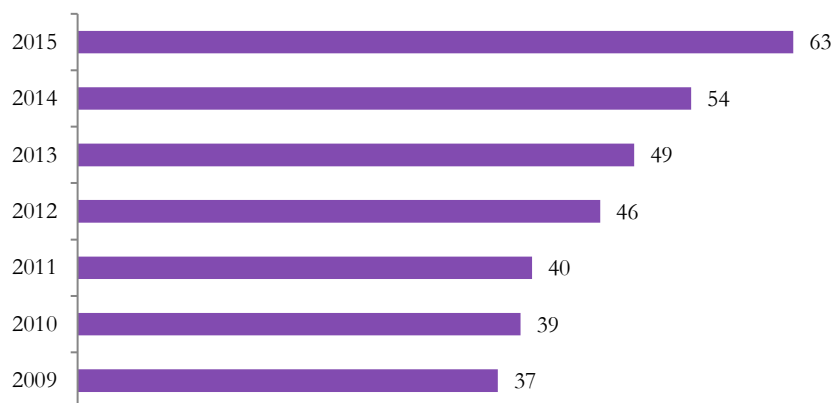
Wykres 8. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

W 2015 r. na terenie Kawęczyna działalność prowadziły 63 podmioty gospodarcze. Od 2009 liczba firm w miejscowości rośnie.

Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych w Kawęczynie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Kawęczyna liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 51. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 12 i był niższy od średniej dla gminy (13).

Sfera środowiskowa

Do największych zagrożeń środowiskowych na terenie miejscowości należą:

- Indywidualne źródła ciepła i kotłownie zakładowe, które są opalane głównie węglem i emitują do atmosfery SO_2 , NO_2 i CO_2
- Ruch samochodowy na drodze krajowej nr 10, który jest źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu

Na terenie Kawęczyna brak obszarów chronionych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Zgodnie z polityką zagospodarowania przestrzennego gminy, obszar Kawęczyna to teren z funkcją mieszkaniową. Charakteryzuje go następujące czynniki:

- Duża podaż gruntów (zmiana charakteru z terenów rolnych na funkcję mieszkaniową)
- Tereny rolne o niskiej bonitacji
- Utrudnienia w uprawach rolniczych
- Bardzo atrakcyjne warunki zamieszkiwania

Pasma wzdłuż przebiegającej przez Kawęczyn drogi krajowej nr 10 to tereny z funkcją usług komercyjnych.

Miejscowość jest podłączona do sieci wodociągowej – do sieci podłączonych jest 171 budynków i kanalizacyjnej – do sieci podłączonych jest 70 budynków. Na terenie Kawęczyna brak natomiast sieci gazowej.

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	8,5%	8,5%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	12,2%	12,8%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	9,5%	7,1%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	1,9%	2,4%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	15,4%	17,1%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	17,1%	11,9%
Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem	15,6%	7%
Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców	19	9
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	12	13

Legenda

	Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy
	Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy
	Wartości wskaźnika dla gminy

Poniższy schemat zawiera podsumowanie diagnozy obszaru Kawęczyna. Zostały w niej przedstawione negatywne zjawiska oraz główne potencjały występujące na obszarze miejscowości.

Schemat 11. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Kawęczyna

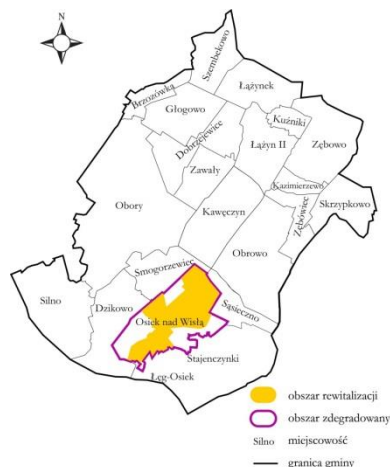
Zjawiska negatywne
➤ Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym i niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi; ➤ Wysoki odsetek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ➤ Wysoki udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym; ➤ Niski wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców; ➤ Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia; ➤ Wysoki wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych.
Potencjały
➤ Dobre skomunikowanie z regionem – droga krajowa nr 10; ➤ Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego; ➤ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych; ➤ Obecność prywatnego przedszkola muzycznego; ➤ Miejscowość należy do rejonu obsługi gimnazjum o wysokim poziomie kształcenia.

Źródło: Opracowanie własne.

5.4. Osiek nad Wisłą

Rys historyczny

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1388 r. i dotyczy erygowania parafii osieckiej. W połowie XVI w. miejscowość stanowiła własność szlachecką należącą do Mikołaja i Pawła Nałęczów. W końcu XVI w. należała do J. Łążyńskiego, S. Łosia i W. Nałęcza. Po 1729 r. majątek osiecki znajdował się w rękach Albina i Andrzeja Kowalewskich, a w 1746 r. Mikołaja Kowalewskiego. Rodzina ta posiadała majątek w Osieku, także w pierwszej połowie XIX w. W dniach 16–20 lipca 1831 r. Osiek był widowiskiem przeprawy armii rosyjskiej pod wodzą feldmarszałka Iwana Paskiewicza przez Wisłę. Zostały wtedy zbudowane trzy mosty na rzece, po których przeszło wojsko liczące ponad 50000 żołnierzy i ponad 300 dział. W połowie XIX w. ówczesny właściciel wsi, Kowalewski, prowadził na jej terenie eksploatację torfu na potrzeby warzelni soli w Ciechocinku.

Podstawowe informacje

Osiek nad Wisłą leży w południowej części gminy i sąsiaduje z miejscowościami: Smogorzewiec, Słoneczko, Stajenczynki i Dzikowo. Jego powierzchnia wynosi 1 222 ha. Przez Osiek nad Wisłą przebiega droga wojewódzka nr 258.

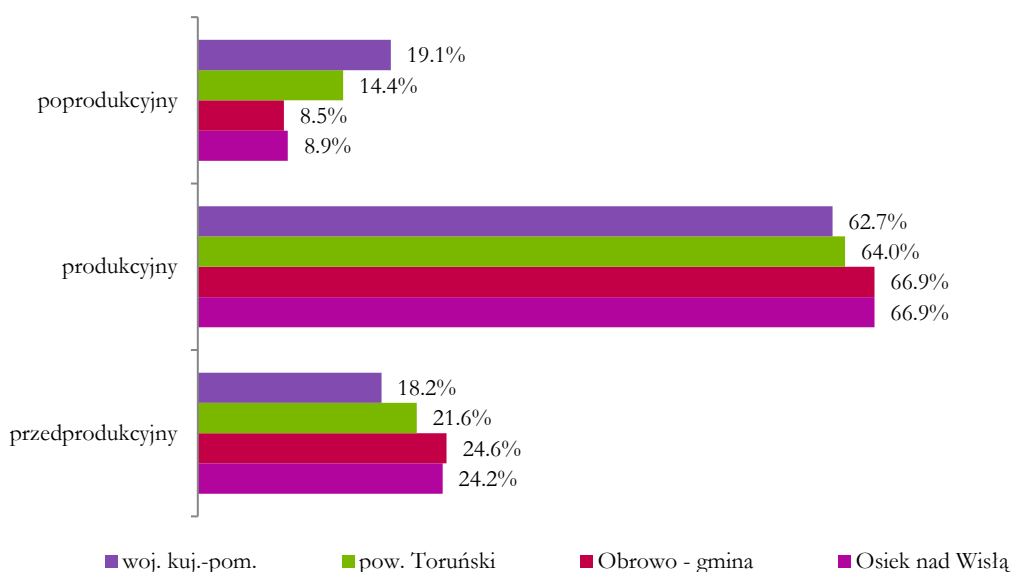
Sfera społeczna

Miejscowość zamieszkuje 1 629 osób, z czego 52% stanowią kobiety. W 2015 r. struktura ludności Osieka nad Wisłą kształtowała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym – 24,2% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 24,6%),
- osoby w wieku produkcyjnym – 66,9% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 66,9%),
- osoby w wieku poprodukcyjnym – 8,9% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 8,5%).

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Osieku nad Wisłą, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosił 49 i był niższy niż wskaźnik dla gminy – 50. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Wykres 10. Struktura wiekowa ludności Osieka nad Wisłą w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

W 2015 r. w Osieku nad Wisłą ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało 76 osób (18 gospodarstw domowych). Odsetek osób korzystających z pomocy wynosił 4,7% i był niższy niż średnia dla gminy – 8,8%. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W Osieku nad Wisłą znajduje się Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W miejscowości działa Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Osiek nad Wisłą, do którego zadań należy:

- Integrowanie społeczności do aktywnego działania na rzecz środowiska lokalnego
- Pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych – stwarzanie możliwości uczestnictwa w życiu publicznym

W 2015 r. na terenie Osieka nad Wisłą popełniono 13 przestępstw kryminalnych. Wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w miejscowości wyniósł 8 i był niższy od średniej dla gminy (9).

W miejscowości działa Przedszkole Samorządowe w Osieku nad Wisłą oraz Publiczna Szkoła Muzyczna I stopnia.

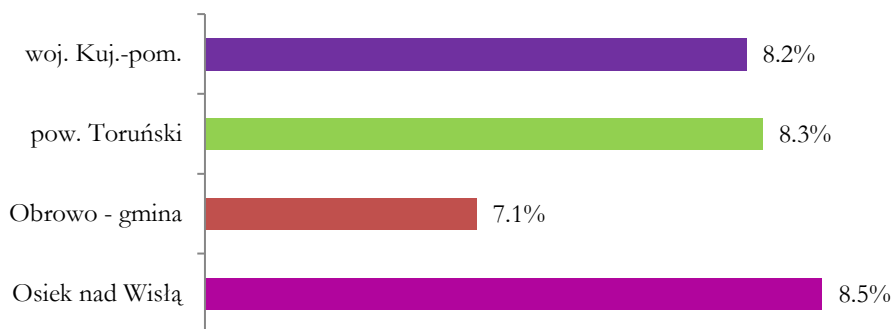
W Osieku nad Wisłą znajduje się Szkoła Podstawowa im. mjr H. Sucharskiego, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za 3 ostatnie lata, tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 61% i był niższy od średniej dla gminy – 62%.

Osiek nad Wisłą należy do rejonu obsługi Gimnazjum w Obrowie, w którym przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego za 3 ostatnie lata, tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 55% i był wyższy od średniej dla gminy – 52%.

Sfera gospodarcza

W 2015 r. w Osieku nad Wisłą liczba bezrobotnych wynosiła 93 osoby, z czego 58 było bezrobotnych powyżej 12 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 8,5% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 7,1%. Osiek nad Wisłą zamieszkiwało 20 bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, 16 osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia i 16 osób w wieku pow. 50 roku życia.

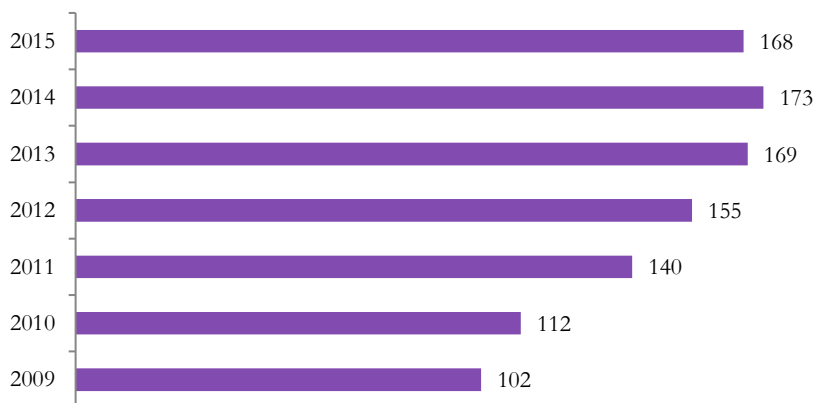
Wykres 11. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Toruniu.

W 2015 r. na terenie Osieka nad Wisłą działalność prowadziło 168 podmiotów gospodarczych. W latach 2009-2014 ich liczba przedsiębiorstw rosła, w 2015 r. odnotowano nieznaczny spadek liczby firm.

Wykres 12. Liczba podmiotów gospodarczych w Osieku nad Wisłą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Osieka nad Wisłą liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 141. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 13 i kształtował się na tym samym poziomie co średnia dla gminy (13).

Kultura i zabytki

Najważniejszymi obiektami zabytkowymi w Osieku nad Wisłą są:

- Kościół parafialny p. w. Najświętszego Serca Pana Jezusa z chrzcielnicą barokową z XVII w. oraz obrazem olejnym z XVIII w., „Biczowanie Chrystusa”
- Zabytkowa chata chłopska – Dobrzyńka, kiedyś pełniąca funkcję plebanii
- Oryginalne chaty chłopskie z XIX w. tzw. „Dobrzyńki”
- Zabytkowy drewniany dom p. Barbary Marycz
- Zabytkowa chata kowali Florkiewiczów
- Figura Matki Boskiej Skępskiej z XVIII w. na skrzyżowaniu w centrum wsi

W Osieku nad Wisłą działa również muzeum. Funkcje muzealne pełni, założona przy aprobachie wójta Andrzeja Wiecznińskiego w latach 70. XX wieku, Osiecka Izba Regionalna, w ramach której wystawiane są dzieła sztuki ludowej, które czynnie zbierał nieżyjący już artysta-fotografik Michał Kokot. Opiekę nad Izbą od początku po dzień dzisiejszy sprawuje Gmina Obrowo. Od 1989 r. do października 2015 r. Izba mieściła się w 250-letniej chacie znanych osieckich kowali Forkiewiczów. Obecnie Izba mieści się w wynajmowanym budynku przy ul. Toruńskiej w Osieku nad Wisłą, gdzie siedzibę ma także Osiecki Klub Kultury, działający w strukturze Gminnego Ośrodka Kultury w Obrowie i Biblioteka Publiczna. Osiecka Izba Regionalna w swoich zbiorach posiada około 500 eksponatów z różnych dziedzin sztuki ludowej.

Zdjęcie 2. Zabytkowa chata chłopska – Dobrzyńka, kiedyś pełniąca rolę plebani

Źródło: *Urząd Gminy Obrowo*

Zdjęcie 3. Zabytkowy drewniany dom p. Barbary Marycz w Osieku nad Wisłą

Źródło: *Urząd Gminy Obrowo*

Sfera środowiskowa

Walory przyrodnicze Osieka nad Wisłą wiążą się z jego położeniem w dużym kompleksie leśnym oraz znajdującym się na jego terenie jeziorem Osieckim, będącym popularnym miejscem wypoczynku mieszkańców i turystów.

Zdjęcie 4. Jezioro Osieckie

Źródło: www.bip.obrowo.pl

W Osieku nad Wisłą znajdują się pomniki przyrody w postaci dwóch drzew. W miejscowości brak innych form obszarów chronionych.

Zdjęcie 5. Pomniki przyrody w Osieku nad Wisłą

Źródło: www.geoservis.gdos.gov.pl

Do największych zagrożeń środowiskowych na terenie miejscowości należą:

- Indywidualne źródła ciepła i kotłownie zakładowe, które są opalane głównie węglem i emitują do atmosfery SO_2 , NO_2 i CO_2
- Ruch samochodowy na drodze wojewódzkiej 258, który jest źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Zgodnie z polityką zagospodarowania przestrzennego gminy, obszar Osieka nad Wisłą to teren z funkcją rekreacyjno-turystyczną. Charakteryzują go następujące czynniki:

- Duża atrakcyjność rekreacyjna
- Przychylność władz i społeczeństwa dla tego typu usług
- Słabe warunki dla rozwoju rolnictwa
- Podaż terenów
- Duże zalesienie obszaru
- Bliskość Wisły, jeziora, stawy

Miejscowość jest podłączona do sieci wodociągowej – do sieci podłączone są 444 budynki i kanalizacyjnej – do sieci podłączone są 303 budynki. Na terenie Osieka nad Wisłą brak natomiast sieci gazowej.

Miejscowość jest niedostatecznie wyposażona w infrastrukturę sportową i rekreacyjną. Na jej terenie brak świetlicy wiejskiej. Nie ma jednak obiektu, który mógłby zostać przystosowany do pełnienia tej funkcji, a budowa nowego obiektu jest zbyt kosztowna i nieuzasadniona, gdyż w sąsiednich miejscowościach znajdują się świetlice, z których mogą korzystać mieszkańcy Osieka nad Wisłą.

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	8,9%	8,5%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	13,3%	12,8%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	8,5%	7,1%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	3,2%	2,4%

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

21,5%

17,1%

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

4,7%

11,9%

Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem

3,8%

7%

Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców

8

9

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

13

13

Legenda

Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy

Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy

Wartości wskaźnika dla gminy

Poniższy schemat zawiera podsumowanie diagnozy obszaru Osieka nad Wisłą. Zostały w niej przedstawione negatywne zjawiska oraz główne potencjały występujące na obszarze miejscowości.

Schemat 12. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Osieka nad Wisłą

Zjawiska negatywne

- Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym i niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
- Wysoki odsetek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Wysoki udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym, wysoki odsetek bezrobotnych

długotrwale;

- Niski wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców;
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia;
- Brak infrastruktury sportowej.

Potencjały

- Dobre skomunikowanie z regionem – droga wojewódzka nr 258;
- Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego;
- Niski odsetek osób korzystających z pomocy społecznej;
- Niski wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych;
- Miejscowość należy do rejonu obsługi gimnazjum o wysokim poziomie kształcenia;
- Obecność przedszkola;
- Obecność obiektów zabytkowych;
- Obecność instytucji kultury (Osiecki Klub Kultury i Biblioteka Publiczna).

Źródło: Opracowanie własne.

5.5. Obrowo

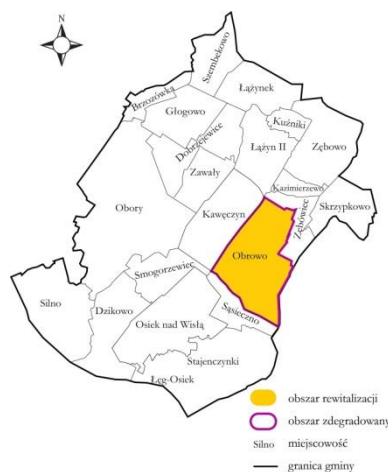
Rys historyczny

Pierwsza wiadomość o wsi Obrowo pochodzi z 1309 r. W tym czasie była ona własnością mieszczan toruńskich. W 1392 r. książę Władysław Opolczyk zastawił Krzyżakom całą ziemię dobrzyńską, którą król Władysław Jagiello odzyskał dopiero w 1405 r.

W 1564 r. w okresie Polski szlacheckiej większa część Obrowa znajdowała się w rękach Mikołaja Działyńskiego. W 1633 r. bracia Łubieńscy, biskup plocki Stanisław i biskup kujawski Maciej, uzgodnili pomiędzy sobą granice diecezji. Ustalili, że parafie w Ciechocinie, Dobrzejewicach, Nowogródku i Złotorii będą należały do diecezji kujawskiej, a parafie w Łążyńcu, Obrowie i Osieku nad Wisłą do diecezji plockiej. Regulacja granic diecezji została zatwierdzona bullą przez papieża Urbana VIII w 1639 r. Około 1673 r. właścicielem wsi był Szymon Tarnowski, herbu Rola.

Do połowy XVIII w. wieś należała do rodziny Nałęczów – najpierw w 1708 r. do Jana, a następnie do Kazimierza. Około połowy XVIII w. drogą koligacji rodzinnych majątek przeszedł do rodziny Romockich. W 1761 r. dziedzicem Obrowa był Jan Romocki, po którego śmierci w 1808 r. majątek odziedziczył syn, Hieronim. Romoccy oprócz Obrowa posiadali Zębówiec, Bartoszewo, Mniszek oraz Skrzypkowo. W 1844 r. majątek obrowski odziedziczył Ignacy Romocki, syn Hieronima.

W latach 1866–1880 z Osieka nad Wisłą przeniesiono do Obrowa siedzibę gminy. W tym czasie majątek znajdował się w rękach rodziny Ramlau, a następnie Rudowskich. Po 1896 r. miejscowość stanowiła własność Romana Góreckiego, który w 1898 r. przebudował dwór. W 1929 r. majątek obejmował łącznie 1087 ha powierzchni. Po śmierci Romana Góreckiego właścicielem został jego syn, Marian, który we wrześniu 1939 r., wraz z innymi przedstawicielami ziemiaństwa dobrzyńskiego, został aresztowany przez Niemców i wywieziony w okolice Królewca. Na przełomie lat 1939 i 1940 zginął, prawdopodobnie zamordowany przez hitlerowców. W dawnej siedzibie ziemiańskiej znajduje się obecnie Urząd Gminy Obrowo.

Podstawowe informacje

Miejscowość Obrowo położona jest we wschodniej części gminy i sąsiaduje z miejscowościami: Kawęczyn, Zębówiec i Sąciszno. Powierzchnia Obrowa wynosi 1 277 ha. Przez miejscowość przebiega droga krajowa nr 10 oraz droga wojewódzka nr 258 łącząca miejscowości Brzoza (droga krajowa nr 1) i Obrowo (droga krajowa nr 10).

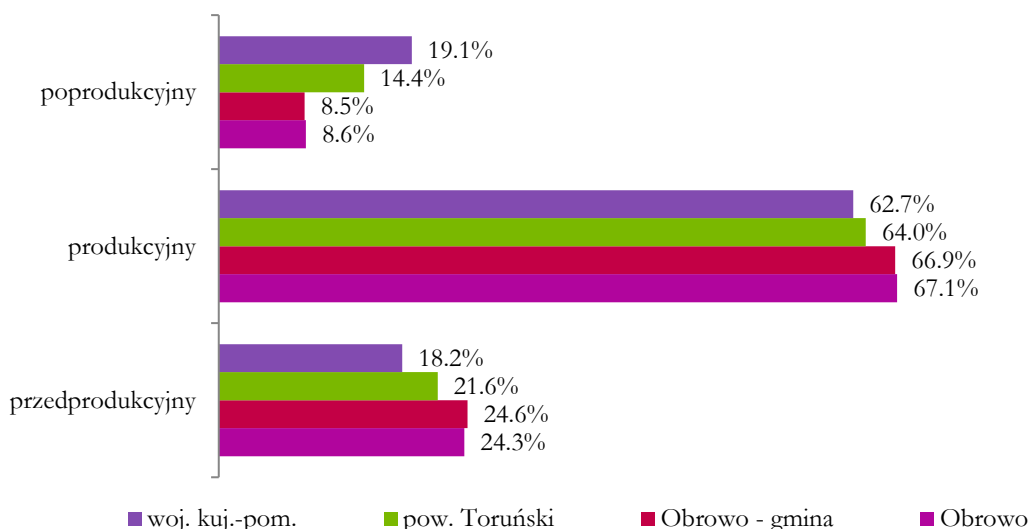
Sfera społeczna

Miejscowość zamieszkuje 1 706 osób, z czego 49% stanowią kobiety. W 2015 r. struktura ludności Obrowo kształtowała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym – 24,3% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 24,6%),
- osoby w wieku produkcyjnym – 67,1% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 66,9%),
- osoby w wieku poprodukcyjnym – 8,6% ogółu mieszkańców (struktura w gminie 8,5%).

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Obrowie, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosił 49 i był niższy niż wskaźnik dla gminy – 50. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Wykres 13. Struktura wiekowa ludności Obrowa w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Obrowo.

W Obrowie znajduje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W strukturze GOPS znajduje się Komórka Świadczeń Rodzinnych, a także Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochronie ofiar przemocy w rodzinie. Ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w Obrowie korzysta 186 osób (40 gospodarstw domowych). Odsetek osób korzystających z pomocy wynosi 10,9% i jest wyższy niż średnia dla gminy – 8,8%. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na terenie Obrowa działają organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami przyczyniają się do wzmacniania i rozwijania aktywności lokalnej, budowania tożsamości, krzewienia kultury i tradycji, rozpowszechniania informacji na temat ochrony środowiska i zdrowego trybu życia. Aktywne działania prowadzą m. in. panie z Kola Gospodyń Wiejskich.

Tabela 24. Najprężniej działające organizacje pozarządowe w Obrowie

Nazwa organizacji	Główne cele działalności
Stowarzyszenie Ekologiczne „Źródło”	- Ochrona terenów zielonych, wód stojących, cieków wodnych - Wspieranie i kreowanie inicjatyw proekologicznych - Organizowanie imprez sportowych, artystycznych itp.
Obrowskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji, Kultury i Sportu „Nasza Szkoła”	- Rozwój kultury, edukacji i sportu w gminie Obrowo - Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej placówkom oświatowym i wychowawczym oraz osobom prawnym i fizycznym zajmującym się upowszechnianiem oświaty, kultury oraz sportu i rekreacji - Wyposażenie placówek oświatowych i wychowawczych w potrzebny

	sprzęt ▪ Ustanawianie stypendiów naukowych dla uczniów, studentów i podnoszących kwalifikacje nauczycieli
Stowarzyszenie Pomoc Osobom Niepełnosprawnym „Podaj Rękę”	▪ Niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym posiadającym upośledzenia umysłowe jak i fizyczne, wrodzone i nabyte ▪ Organizacja stałego miejsca spotkań osób niepełnosprawnych na terenie gminy Obrowo ▪ Organizacja własnej bazy rehabilitacyjnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z urzędu gminy oraz obrowo.pl i powiatgoronski.pl

W Obrowie znajduje się świetlica wiejska. Obiekt znajdował się w złym stanie technicznym, dlatego też został odremontowany. Gmina planuje również zakupić ze środków własnych wyposażenie świetlicy.

W 2015 r. na terenie Obrowa popełniono 27 przestępstw kryminalnych. Wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w miejscowości wyniósł 16 i był wyższy od średniej dla gminy (9).

Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Wsi Skrzypkowo, od września 2011 r., prowadzi na terenie Obrowa Małe Przedszkole, które jest placówką niepubliczną przeznaczoną dla dzieci w wieku przedszkolnym.

W miejscowości znajduje się Zespół Szkół Jana Pawła II, w którym mieści się Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum nr 1. Szkoła w Obrowie jest szkołą środowiskową, bardzo silnie związaną ze środowiskiem lokalnym i z rodzinami, które od pokoleń się w niej kształcą. Pierwszy budynek szkoły został wybudowany w 1938 r. głównie dzięki zaangażowaniu i ciężkiej pracy fizycznej miejscowych rodzin. Podobnie duża inwestycja – rozbudowa szkoły, która miała miejsce w latach 1994-1998, odbyła się w dużej mierze dzięki ogromnemu zaangażowaniu (także materialnemu i rzeczowemu) mieszkańców Obrowa i okolicznych miejscowości. Pedagodzy pracujący w tej szkole odczuwają duże wsparcie rodziców niemal w każdej sferze działalności placówki. Cechą obecnej współpracy szkoły ze środowiskiem są codzienne kontakty, wymiany opinii między szkołą i rodzicami i otwartość na współpracę. Przy szkole znajduje się kompleks boisk sportowych.

Zdjęcie 6. Zespół Szkół Jana Pawła II w Obrowie

Źródło: Strona internetowa: www.obrowo.pl

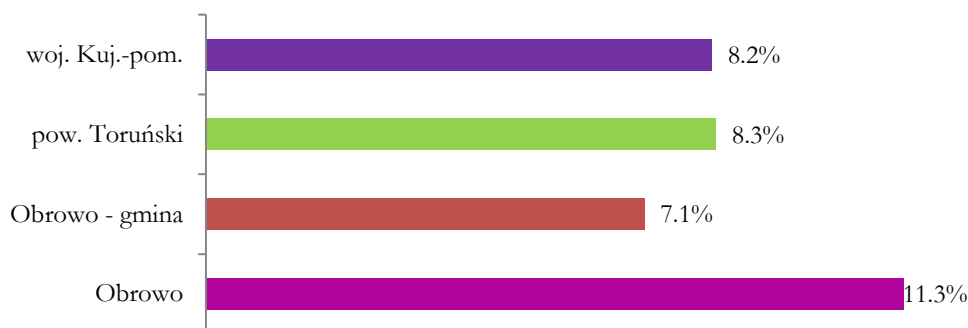
Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty w Szkole Podstawowej za ostatnie 3 lata tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 61% i był niższy od średniej dla gminy – 62%.

Przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego w Gimnazjum nr 1 za ostatnie 3 lata tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 55% i był wyższy od średniej dla gminy – 52%.

Sfera gospodarcza

W 2015 r. w Obrowie liczba bezrobotnych wynosiła 129 osób, z czego 35 było bezrobotnych powyżej 12 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 11,3% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 7,1%. W Obrowie zamieszkiwało 19 bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, 24 osoby bezrobotne w wieku do 25 roku życia i 15 osób w wieku do 50 roku życia.

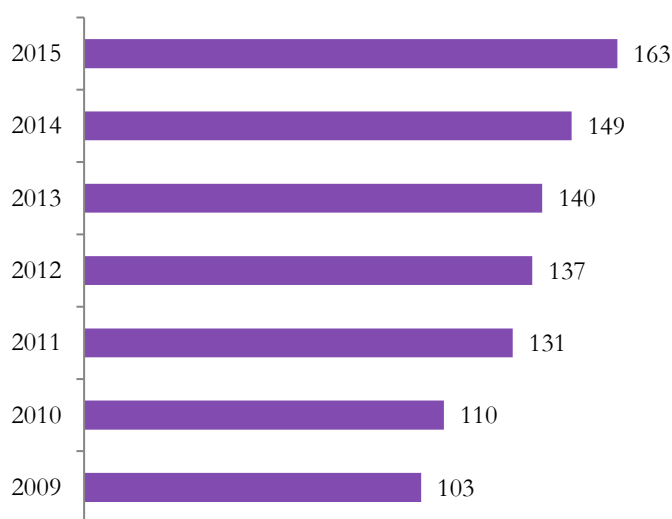
Wykres 14. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Toruniu.

W 2015 r. na terenie Obrowa działalność prowadziły 163 podmioty gospodarcze. Od 2009 roku ich liczba wzrosła o 58,3%.

Wykres 15. Liczba podmiotów gospodarczych w Obrowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Obrowa liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 133. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 12 i kształtował się niekorzystnie w porównaniu do średniej dla gminy (13).

Kultura i zabytki

W miejscowości swoją działalność prowadzi Gminny Ośrodek Kultury, który został powołany do życia w 2007 r. przez Radę Gminy Obrowo. GOK użytkuje budynki świetlic wiejskich (w tym budynek świetlicy w Obrowie) znajdujących się w gminie, w tym m. in. świetlicy w Obrowie. Celem działalności ośrodka jest przede wszystkim animacja środowiska lokalnego i edukacja kulturalna mieszkańców, a także integracja społeczności lokalnej oraz wzbogacenie życia kulturowego mieszkańców gminy. W Obrowie działa także Biblioteka Publiczna.

W Obrowie znajduje się klasycystyczny dwór z przełomu XVIII/XIX w. oraz częściowo zachowany park dworski z końca XIX w.

Zdjęcie 7. Dwór w Obrowie

Źródło: www.gok.obrowo.pl

Sfera środowiskowa

Do największych zagrożeń środowiskowych na terenie miejscowości należą:

- Indywidualne źródła ciepła i kotłownie zakładowe, które są opalane głównie węglem i emitują do atmosfery SO₂, NO₂ i CO₂
- Ruch samochodowy na drodze krajowej nr 10 i wojewódzkiej nr 258, który jest źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu

Na terenie Obrowa znajdują się użytki ekologiczne w postaci bagna o powierzchni 2,56 ha. Na terenie miejscowości brak innych form ochrony przyrody.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Zgodnie z polityką zagospodarowania przestrzennego gminy, obszar Obrowa to teren z funkcją mieszkaniową. Charakteryzuje go następujące czynniki:

- Duża podaż gruntów (zmiana charakteru z terenów rolnych na funkcję mieszkaniową)
- Tereny rolne o niskiej bonitacji
- Utrudnienia w uprawach rolniczych

- Bardzo atrakcyjne warunki zamieszkiwania

Pasmo wzdłuż przebiegającej przez Obrowo drogi krajowej nr 10 to tereny z funkcją usług komercyjnych.

Miejscowość jest podłączona do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej – do sieci wodociągowej podłączonych jest 510 budynków, zaś do sieci kanalizacyjnej 231 budynków.

Przestrzenie zdegradowane

W miejscowości Obrowo występuje przestrzeń zdegradowana, w postaci obszaru pokolejowego. Teren jest położony na działce nr 151/8, a jego powierzchnia wynosi 0,1359 ha. Na terenie nieczynnego dworca kolejowego znajdują się dwa budynki: pierwszy (nr 720) o powierzchni 79 m², pełniący funkcję mieszkalną, drugi (nr 721) natomiast o powierzchni 17 m², sklasyfikowany jako budynek pełniący funkcję niemieszkalną. Budynki są w złym stanie technicznym i wymagają modernizacji. Cały obszar dworca wymaga uporządkowania i zagospodarowania.

Zdjęcie 8. Obszar pokolejowy w Obrowie

Źródło: Urząd Gminy Obrowo.

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
-----------------	------------------------------------	-----------------------------

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	8,6%	8,5%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	12,8%	12,8%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	11,3%	7,1%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	3,3%	2,4%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	14,7%	17,1%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	10,9%	11,9%
Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem	10,1%	7%
Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców	16	9
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	12	13

Legenda

Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy

Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy

Wartości wskaźnika dla gminy

Poniższy schemat zawiera podsumowanie diagnozy obszaru Obrowa. Zostały w niej przedstawione negatywne zjawiska oraz główne potencjały występujące na obszarze miejscowości.

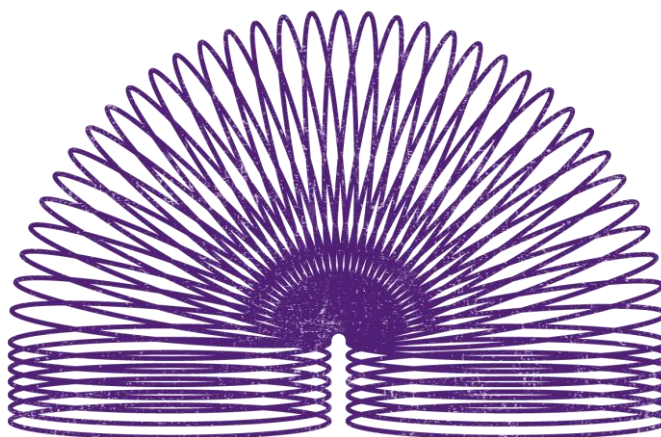
Schemat 13. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Obrowa

Zjawiska negatywne
➤ Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Ze względu na wysoki odsetek osób starszych w sołectwie zdiagnozowano potrzebę wsparcia działań w zakresie opieki nad zależnymi członkami rodziny – osobami starszymi i niepełnosprawnymi; ➤ Wysoki odsetek gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i pełnieniu ról społecznych. Ponadto, istnieje potrzeba realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ➤ Wysoki udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym; ➤ Wysoki wskaźnik liczby przestępstw kryminalnych; ➤ Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia; ➤ Przestrzeń zdegradowana w postaci obszaru pokolejowego.
Potencjały
➤ Położenie w sąsiedztwie miasta Torunia; ➤ Dobre skomunikowanie z regionem, dzięki rozwiniętej sieci dróg; ➤ Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego; ➤ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych; ➤ Obecność przedszkola; ➤ Obecność infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej i sportowej; ➤ Miejscowość należy do rejonu obsługi gimnazjum o wysokim poziomie kształcenia.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 6.

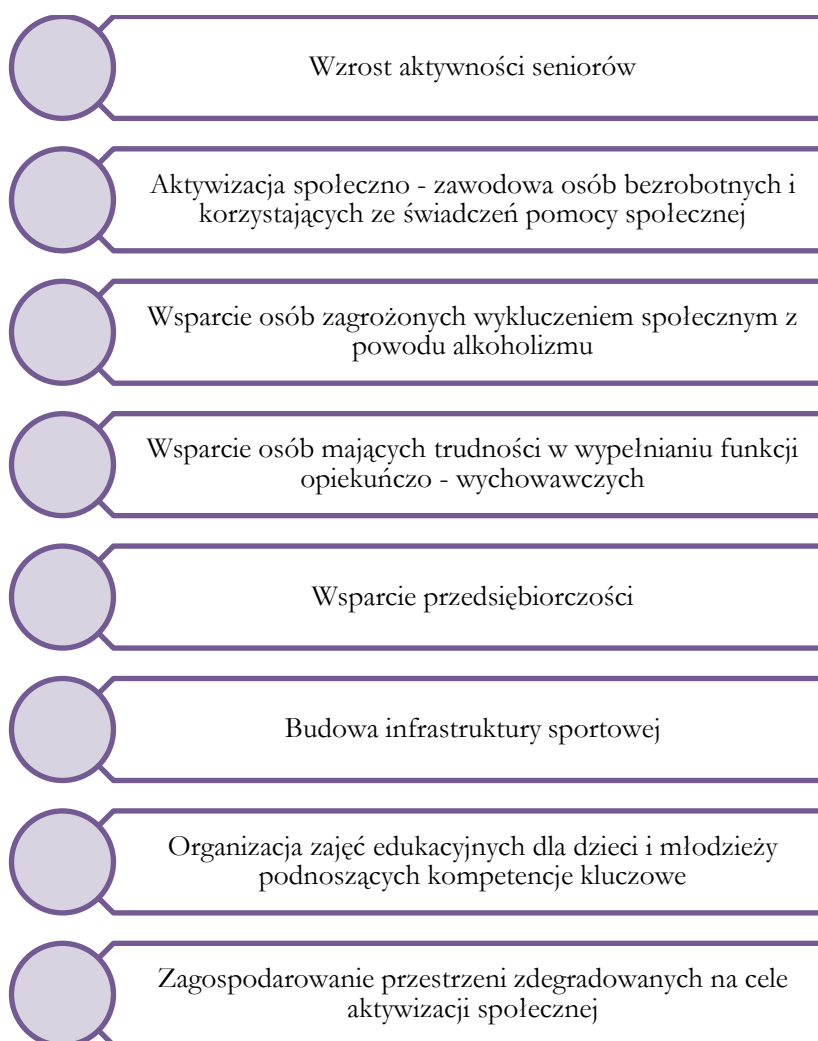
Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Dla optymalnego przygotowania procesu rewitalizacji, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy gminy Obrowo. Na tej podstawie zdefiniowana została wizja zmiany (odnowy) obszaru wymagającego rewitalizacji, czyli miejscowości Skrzypkowo i Obrowo oraz części (zawężonego obszaru) miejscowości Sądziejno, Kawęczyn i Osiek nad Wisłą. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2023 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

Ważne przy określaniu wizji było poznanie oczekiwań społeczeństwa wobec zamierzonej rewitalizacji danego obszaru – dotyczy to zarówno mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji, jak i wszystkich, na których będą mieć wpływ podjęte działania rewitalizacyjne. Przeprowadzone spotkania z mieszkańcami oraz badanie ankietowe wskazały najbardziej oczekiwane efekty procesu rewitalizacji, które pozwoliły na sprecyzowanie wizji obszaru rewitalizacji.

Schemat 14. Efekty procesu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę oraz wyniki badań ankietowych, sformułowano poniżej następującą wizję obszaru rewitalizacji.

Dla optymalnego przygotowania procesu rewitalizacji, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Obrowo. Na tej podstawie zdefiniowana została wizja zmiany (odnowy) obszaru wymagającego rewitalizacji, czyli sołectw: Obrowo i Skrzypkowo oraz części sołectw: Osiek nad Wisłą, Sąsiecno i Kawęczyn.. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2023 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI W ROKU 2023

Do obszaru rewitalizacji zaliczono **całą powierzchnię miejscowości Skrzypkowo i Obrowo oraz część (zawężony obszar) miejscowości Sąsiecno, Kawęczyn i Osiek nad Wisłą**. Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 3 042,93 ha, co stanowi **18,8% powierzchni gminy**, zamieszkuje go 4 512 mieszkańców, czyli **29,8% ogółu ludności w gminie**.

Wśród podstawowych problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji znajdują się: **starzejące się społeczeństwo, wysoki poziom bezrobocia, niski poziom samodzielności ekonomicznej mieszkańców, niski poziom kształcenia, niski poziom przedsiębiorczości oraz problemy z dostępnością do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej**. W miejscowościach Obrowo i Sąsiecno znajdują się również przestrzenie zdegradowane w postaci obszaru pokolejowego (Obrowo) i budynku oświatowego po byłej szkole (Sąsiecno).

Wizja rewitalizacji obszaru została sformułowana jako zbiór procesów, których przebieg warunkuje nie tylko osiągnięcie doraźnych zmian, lecz tworzy także podstawę dla długofalowego ożywienia obszarów poddanych rewitalizacji. W wizji uwzględniono wszystkie wymiary rewitalizacji, a także sformułowano specyficzne procesy, które powinny się toczyć na obszarze rewitalizacji.

Rewitalizacja obszaru oznacza wzmocnianie bądź inicjowanie oraz podtrzymywanie następujących procesów:

- Podnoszenie poziomu samodzielności ekonomicznej mieszkańców;
- Aktywizacja społeczno - zawodowa osób bezrobotnych;
- Aktywizacja społeczna seniorów;
- Podnoszenie poziomu kształcenia dzieci i młodzieży;
- Inicjowanie procesów mających na celu integrację międzypokoleniową mieszkańców;
- Zagospodarowanie przestrzeni zdegradowanych;
- Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej prowadzenie rewitalizacji społecznej.

Wynikiem realizacji w/w działań będzie zrewitalizowany obszar w Gminie Obrowo. Pożądany stan obszaru przedstawia się następująco:

- Mieszkańcy zrewitalizowanych sołectw są aktywni społecznie, integrują się wokół wspólnych wartości i celów. Lokalna społeczność jest zintegrowana, chętnie spotyka się i spędza wspólnie czas.
- Mieszkańcy zrewitalizowanych sołectw są aktywni zawodowo, chętnie podejmują zatrudnienie lub otwierają własną działalność gospodarczą. Ich sytuacja ekonomiczna się poprawia dzięki dochodom, które uzyskują z podjętej pracy. W zrewitalizowanych sołectwach jest niższe bezrobocie oraz liczba osób korzystających z pomocy społecznej.
- Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z powodu trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych uzyskują nowe kompetencje ułatwiające im radzenie sobie z dziećmi i prowadzenie gospodarstwa domowego.
- Dzieci i młodzież posiadają dobrze rozwinięte kompetencje kluczowe.

Rozdział 7.

Cele rewitalizacji i kierunki działań

7.1. Cele, kierunki działań i przedsięwzięcia

7.2. Wskaźniki

7.1. Cele, kierunki działań i przedsięwzięcia

W odpowiedzi na problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy i konsultacji społecznych wyznaczono odpowiadające im cele rewitalizacji odnoszące się przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Poniżej sformułowane cele są pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2023 i są ukierunkowane na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Każdy cel został opisany przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Do każdego z celów rewitalizacji przypisano konkretne kierunki działań. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie założonych celów.

Tabela 25. Cel, kierunki działań i przedsięwzięcia

CEL	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEDSIĘWZIĘCIA
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji	1. Wsparcie działań na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	1.1. Aktywizacja osób starszych
		1.2 Wsparcie rodzin z trudnościami w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
		1.3 Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
		1.4 Poprawa poziomu nauczania wśród dzieci i młodzieży
	2. Poprawa i wzmocnienie zdolności do zatrudnienia bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji	2.1 Działania na rzecz podniesienia aktywności zawodowej oraz przedsiębiorczości
	3. Rozwój infrastruktury społecznej	3.1 Poprawa jakości zdegradowanych obiektów w celu ich adaptacji pod funkcje społeczne
		3.2. Tworzenie nowej infrastruktury aktywizacji i integracji mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne.

7.2. Wskaźniki

Każdy z celów został opisany skwantyfikowanymi wskaźnikami, z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia w 2023 r.

Tabela 26. Wskaźniki dla celów rewitalizacji

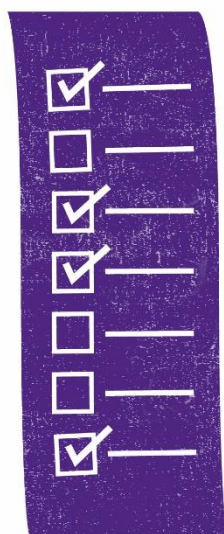
Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
CEL: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji		
SKRZYPKOWO		
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	9,6%	8,6%
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia	61%	62%
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	6	6,4
SĄSIECZNO		
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	7,3%	6,4%
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia	61%	62%
Udział powierzchni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru	0,2%	0%
KAWĘCZYN		
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	9,5%	8,8%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	17,2%	12,1%
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	12	12,6
OSIEK NAD WISŁĄ		
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, u których wzrosła aktywność społeczna	0	30
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy	3,2%	3,0%

i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym		
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	1
OBROWO		
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, u których wzrosła aktywność społeczna	0	30
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	3,3%	3,1%
Udział powierzchni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru	0,01%	0%

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 8.

Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonych celów oraz wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego, a także zrealizowania wytyczonych kierunków działań niezbędne jest wskazanie głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu.

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

Tabela 27. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji ⁵ (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁶	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji									
KIERUNEK DZIAŁAŃ: 1. Wsparcie działań na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym									
Obszar nr 4 – Osiek nad Wisłą, Obszar nr 5 – Obrowo	1.1. Aktywizacja osób starszych	1. Aktywny Senior	S	GOK Obrowo	Aktywizacja społeczna seniorów poprzez stworzenie oferty, w ramach której planuje się realizację zajęć umożliwiających rozwój kulturalny osób 60+ poprzez: ▪ regularnie przeprowadzane wieczorki poetyckie, ▪ realizację zajęć integracyjnych pozwalających na kultywowanie lokalnych tradycji i rozwój nowych umiejętności (np. przygotowywanie tradycyjnych i nowoczesnych kompozycji kwiatowych, nauka technik origami, nauka rękodzieła), ▪ organizację festiwalu smaków, ▪ naukę języków obcych, ▪ naukę obsługi komputera/tabletu i korzystania z Internetu, ▪ realizację zajęć promujących zdrowy styl życia, w tym zasad zdrowego żywienia i zwiększenia aktywności fizycznej seniorów (aerobik, inne formy aktywności).	Świetlica wiejska w Sądziecznie	52.631,58	Prognozowane produkty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] – 60 Prognozowane rezultaty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 60	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa
Obszar nr 1 – Skrzypkowo, Obszar nr 3 – Kawęczyn, Obszar nr 5 – Obrowo	1.2 Wsparcie rodzin z trudnościami w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2. Szkoła rodzica	S	GOPS Obrowo	Aktywizacja społeczna osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz trudności w gospodarowaniu budżetem domowym i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dla osób tych planuje się: ▪ zajęcia z psychologiem, ▪ szkolenia i warsztaty pedagogiczne i	Świetlica wiejska w Sądziecznie	52.631,58	Prognozowane produkty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] – 12	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa

⁵ Obszar nr 1 – Skrzypkowo, Obszar nr 2 – Sądzieczno, Obszar nr 3 – Kawęczyn, Obszar nr 4 – Osiek nad Wisłą, Obszar nr 5 – Obrowo

⁶ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny

					psychologiczne, ▪ warsztaty z zakresu gospodarowania budżetem domowym, ▪ warsztaty komunikacji interpersonalnej: dziecko- rodzic, prawidłowej współpracy rodzica z instytucjami otaczającymi dziecko, podniesienia kompetencji społecznych, ▪ szkolenia z zakresu uświadomienia roli rodzica (pozycja dziecka w rodzinie, hierarchia wartości) ▪ zorganizowanie imprezy integracyjnej, ▪ opiekę nad dziećmi podczas zajęć rodziców. Zakłada się, że w wyniku realizacji projektu wzrośnie wiedza i świadomość uczestników projektu.			Prognostowane rezultaty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 7	
Obszar nr 3 – Kawęczyn, Obszar nr 5 – Obrowo	1.3 Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3. Jestem świadomy – chcę żyć trzeźwo i bezpiecznie w mojej rodzinie	S	GOPS Obrowo	Aktywizacja społeczna osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu alkoholizmu. Dla osób tych planuje się: ▪ zajęcia z terapeutą, specjalistami ds. uzależnień, ▪ indywidualne zajęcia z psychologiem dla osób chętnych, ▪ opiekę nad dziećmi podczas zajęć rodziców, ▪ zajęcia sportowe, ▪ zorganizowanie imprezy integracyjnej wraz z otoczeniem, podczas której zostaną rozdane informacje w formie ulotek oraz przeprowadzony wykład o tematyce profilaktyki uzależnień. Zakłada się, że w wyniku realizacji projektu wzrośnie wiedza i świadomość uczestników projektu.	Budynki po byłej stacji PKP w Obrowie	52.631,58	Prognostowane produkty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] – 30 Prognostowane rezultaty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 17	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa

Obszar nr 1 – Skrzypkowo Obszar nr 2 – Sąciszno	1.4. Poprawa poziomu nauczania wśród dzieci i młodzieży	4. Organizacja zajęć pozalekcyjnych, podnoszących wyniki w nauce dla dzieci i młodzieży	S	GOK Obrowo	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, mających na celu podniesienie poziomu nauczania. W ramach projektu planuje się organizację zajęć z przedmiotów ścisłych, języka angielskiego oraz języka polskiego (Ojczyzna – Polszczyzna – rozwijanie umiejętności czytania), historii.	Świetlica wiejska w Sącisznie	5.000,00	Prognozowane rezultaty: Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu Programu - 25 Prognozowane produkty: Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie - 25	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa
Obszar nr 3 – Kawęczyn, Obszar nr 5 – Obrowo	1.3 Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5. Indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne	S	GOPS Obrowo	Projekt skierowany jest do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, borykających się z problemem przemocy w rodzinie. Jego przedmiotem jest poradnictwo psychologiczne, zarówno indywidualne, jak i grupowe. Pomoc w tym zakresie polega na udzielaniu informacji w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie oraz wsparciu i wspomaganie w rozwoju umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych z przemocą w rodzinie. Dodatkowo poradnictwo psychologiczne obejmuje diagnozowanie problemów osób i rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie wsparcia, pomocy psychologicznej zarówno w obszarze funkcjonowania osoby jak i rodziny, budowania relacji z otoczeniem zewnętrznym oraz radzenia sobie z problemami z komunikacją.	Budynki po byłej stacji PKP w Obrowie	15.000,00	Prognozowane produkty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] – 20 Prognozowane rezultaty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 12	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa

Obszar nr 3 – Kawęczyn, Obszar nr 5 – Obrowo	1.3 Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	6. Chcemy być bezpieczni	S	GOPS Obrowo	Realizacja projektu obejmuje program edukacyjny dla dzieci i młodzieży pod hasłem „Chcemy być bezpieczni”. W ramach realizacji programu będą poruszane takie zagadnienia jak: 1. Komunikacja bez agresji 2. Akademia emocji	Budynki po byłej stacji PKP w Obrowie	5.000,00	Prognozowane produkty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] – 50 Prognozowane rezultaty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 28	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa
---	--	--------------------------	---	----------------	--	---------------------------------------	----------	---	---

Obszar nr 1 – Skrzypkowo Obszar nr 2 – Sądziec	1.4. Poprawa poziomu nauczania wśród dzieci i młodzieży	7. EU-geniusz w naukowym labiryncie	S	Starostwo Powiatowe w Toruniu w partnerstwie z Gminą Obrowo	Realizacja zajęć rozwijających kompetencje kluczowe, zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zwiększenie dostępu do usług doradztwa edukacyjno – zawodowego, staże zawodowe, nauczanie przedmiotów matematyczno – przyrodniczych i informatyki metodą projektu, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli.	Szkoły podstawowe z obszaru rewitalizacji	445.473,20	Prognozowane produkty: Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie – 98 osób (w tym z OR 26 osób) Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie – 2500 osób (w tym z OR 310 osób) Prognozowane rezultaty: Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 98 osób (w tym z OR 26 osób) Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 2000 osób (w tym z OR 276 osób)	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa
---	---	-------------------------------------	---	---	--	---	------------	--	---

Obszar nr 1 – Skrzypkowo Obszar nr 2 – Sądziejno	1.4. Poprawa poziomu nauczania wśród dzieci i młodzieży	8. EU-geniusz w świecie 3D	S	Starostwo Powiatowe w Toruniu w partnerstwie z Gminą Obrowo	Zakres projektu obejmuje: - zajęcia dodatkowe dla uczniów rozwijające ich kompetencje kluczowe i uniwersalne z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych - realizację zajęć metodą eksperymentu z wykorzystaniem drukarek 3D - szkolenia dla nauczycieli z zakresu metod nauczania eksperymentalnego, obsługi i wykorzystania drukarek 3D oraz programowania - zakup wyposażenia dla szkół niezbędnego do nauczania eksperymentalnego.	Szkoły podstawowe z obszaru rewitalizacji	579.830,00	Prognozowane produkty: Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie – 213 osób (w tym z OR 10 osób) Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie – 2000 osób (w tym z OR 310 osób) Prognozowane rezultaty: Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 191 osób (w tym z OR 9 osób) Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu – 1900 osób (w tym z OR 295 osób)	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa
CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji KIERUNEK DZIAŁAŃ: 2. Poprawa i wzmocnienie zdolności do zatrudnienia bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji									
Obszar nr 1 – Skrzypkowo Obszar nr 2 – Sądziejno	2.1 Działania na rzecz podniesienia aktywności zawodowej oraz	9. Aktywizacja społeczno - zawodowa na obszarze	S	Gmina Obrowo / GOPS	Aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (przede wszystkim bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej) poprzez:	Świetlica wiejska w Sądziejnie	157.894,74	Prognozowane produkty: Liczba osób zagrożonych	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa

Obszar nr 3 – Kawęczyn, Obszar nr 4 – Osiek nad Wisłą Obszar nr 5 – Obrowo	przedsiębiorczości	rewitalizacji w Gminie Obrowo			▪ szkolenia/kursy/warsztaty podnoszące kwalifikacje i dające nowe umiejętności zawodowe (np. komputerowe, kulinarne, florystyczne, tradycyjnego rzemiosła, ▪ rozbudzanie postaw przedsiębiorczości: kursy/szkolenia/warsztaty na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. W wyniku realizacji projektu wzrośnie wiedza jego uczestników. Konkretne rodzaje szkoleń zostaną dobrane do indywidualnych predyspozycji osób biorących udział w projekcie oraz będą odpowiedzią na potrzeby lokalnego rynku pracy. Już w chwili obecnej wiadomo, że lokalny rynek wykazuje zapotrzebowanie na opiekunów osób starszych, tak więc w ramach projektu planuje się szkolenia w tym zakresie.		ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] – 30 Prognozowane rezultaty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 15 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 11 (w tym 3 na własny rachunek) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 20	
CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji KIERUNEK DZIAŁA N: 3. Rozwój infrastruktury społecznej								

Obszar nr 5 – Obrowo	3.1 Poprawa jakości zdegradowanych obiektów w celu ich adaptacji pod funkcje społeczne	10. Adaptacja budynków po byłej stacji PKP w miejscowości Obrowo	PF/T	Gmina Obrowo	Adaptacja istniejących budynków dawnej stacji PKP wraz z infrastrukturą przyległą do budynków. W zakres prac remontowych budynku wchodzi: 1. Odkopanie i zaizolowanie ścian fundamentowych 2. Odbicie tynków i uzupełnienie ubytków tynków zewnętrznych 3. Uzupełnienie ubytków logii zewnętrznej ściany frontowej 4. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej 5. Wymiana pokrycia dachowego z eternitu na inne 6. Naprawa więźby dachowej 7. Przemurowanie kominów 8. Wymiana schodów zewnętrznych 9. Odnowienie i renowacja elementów ceglanych zewnętrznych ścian piwnic 10. Wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej 11. Wymiana przyłączy wod-kan i energetycznych 12. Wykonanie tynków wewnętrznych 13. Wymiana podłóg i posadzek 14. Wymiana ogrzewania W zakres prac remontowych terenu wokół budynku wchodzi: 1. Wykonanie miejsc parkingowych 2. Instalacja lamp solarnych 3. Wykonanie ciągu pieszego z kostki betonowej 4. Wykonanie terenu rekreacyjnego (np. ławki, stoły, śmietniki, trawnik, elementy placu zabaw itp.)	Obrowo, dz. nr 151/18	767.938,22	Prognozowane rezultaty: Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 500 osób Prognozowane produkty: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,1359 ha	Protokół odbioru
----------------------	--	--	------	--------------	--	-----------------------	------------	---	------------------

Obszar nr 2 – Sąsiecino	3.1 Poprawa jakości zdegradowanych obiektów w celu ich adaptacji pod funkcje społeczne	11. Adaptacja budynku po byłej szkole w Sąsiecino na Świetlicę Wiejską oraz siedzibę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	PF/T	Gmina Obrowo	Adaptacja i zmiana sposobu użytkowania budynku dawnej szkoły wraz z przyległą infrastrukturą, w celu stworzenia tam świetlicy wiejskiej oraz siedziby Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. W zakres projektu wejda: 1. Prace rozbiórkowe (częściowo ściany wewnętrznej) 2. Prace budowlane: a) izolacja ścian fundamentowych b) przemurowanie ścian frontowej i tylnej do wysokości okien (inne otwory okienne) c) wykonanie wieńca d) zmiana konstrukcji i pokrycia dachu na dach lekkiej konstrukcji kratowej łącznie z pokryciem e) wymiana stolarki okiennej i drzwiowej f) wymiana docieplenia i posadzek betonowych g) wykonanie docieplenia ścian h) wymiana ogrzewania i) wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej j) wymiana napowietrznego przyłącza energetycznego na kablowe k) wymiana wewnętrznej instalacji wod – kan l) wykonanie tynków wewnętrznych i malowanie l) wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych m) zagospodarowanie terenu wokół (remont istniejącego dojścia i dojazdu do budynku) 3. Zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia projektów społecznych	Sąsiecino, dz. nr 19/17	2.240.000,00	Prognostowane rezultaty: Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 1000 osób Prognostowane produkty: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,4717 ha	Protokół odbioru
Obszar nr 4 – Osiek nad Wisłą	3.2. Tworzenie nowej infrastruktury aktywizacji i integracji mieszkańców	12. Budowa ogólnodostępnych siłowni plenerowych w miejscowościach Głogowo, Osiek nad Wisłą, Szembekowo, Dobrzejewice, Brzozówka.	PF	Gmina Obrowo	Budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w postaci siłowni plenerowych, w tym na OR Osiek nad Wisłą.	Osiek nad Wisłą Dz. nr 36/3	82.508,40	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1	Protokół odbioru

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

Rozdział 9.

Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

9.1. Formuła projektów zintegrowanych

9.2. Komplementarność przestrzenna i problemowa

9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

9.4. Komplementarność źródeł finansowania

9.5. Komplementarność międzyokresowa

9.1. Formuła projektów zintegrowanych

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno - instytucjonalnym oraz komplementarnością źródeł finansowania.

Zastosowano również tzw. formułę projektów zintegrowanych, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych są one jedynie niezbędną bazą umożliwiającą realizację projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego lub innych źródeł, ukierunkowanych na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze wskazanym do rewitalizacji (Skrzypkowo, Sąsiecno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą, Obrowo). Przy czym **projekty infrastrukturalne pełnią jedynie funkcję uzupełniającą** dla projektów społecznych, a ich realizacja jest niezbędna dla prowadzenia działań społecznych.

Poniższa tabela przedstawia koncepcję zintegrowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z projektami realizowanymi w ramach tych przedsięwzięć

Tabela 28. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Sąsiecno	
Projekty wiodące	Projekt uzupełniający
1. Aktywny Senior 2. Szkoła rodzica 4. Organizacja zajęć pozalekcyjnych, podnoszących wyniki w nauce dla dzieci i młodzieży 9. Aktywizacja społeczno - zawodowa na obszarze rewitalizacji w Gminie Obrowo	11. Adaptacja budynku po byłej szkole w Sąsiecnie na Świetlicę Wiejską i siedzibę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego
Obrowo	
Projekty wiodące	Projekt uzupełniający
3. Jestem świadomy – chcę żyć trzeźwo i bezpiecznie w mojej rodzinie 5. Indywidualne i grupowe poradnictwa psychologiczne 6. Chcemy być bezpieczni	10. Adaptacja budynków po byłej stacji PKP w miejscowości Obrowo
Uzasadnienie zintegrowania	
Na obszarze rewitalizacji zostały zdiagnozowane następujące problemy społeczne: a) bezrobocie (problem ten dotyczy miejscowości Skrzypkowo, Sąsiecno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą i Obrowo) b) Niski poziom kształcenia (problem ten dotyczy miejscowości Skrzypkowo i Sąsiecno) c) Uzależnienie od pomocy społecznej (problem ten dotyczy miejscowości Kawęczyn) d) Starzejące się społeczeństwo (problem ten dotyczy miejscowości Osiek nad Wisłą i Obrowo) Ponadto w miejscowościach Skrzypkowo i Kawęczyn zdiagnozowano problem w sferze gospodarczej w postaci niskiego poziomu przedsiębiorczości, w miejscowości Osiek nad Wisłą – problem w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w postaci niedostatecznej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej i braku świetlicy wiejskiej. W Sąsiecnie i Obrowie występują z kolei przestrzenie zdegradowane. Aby przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom będącym przyczyną stanu kryzysowego na obszarze rewitalizacji zaplanowano następujące działania: a) odpowiedzią na problem bezrobocia oraz problem niskiego poziomu przedsiębiorczości będzie projekt „Aktywizacja społeczno – zawodowa na obszarze rewitalizacji w Gminie Obrowo” – projekt zakłada szkolenia/kursy/warsztaty podnoszące kwalifikacje i dające nowe umiejętności zawodowe (np. komputerowe, kulinarne, florystyczne, tradycyjnego rzemiosła oraz kursy/szkolenia/warsztaty na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Zakłada się, że w efekcie jego realizacji wsparciem objętych zostanie 30 osób, z których 11 znajdzie zatrudnienie/zdecyduje się na założenie własnej działalności gospodarczej i 15 będzie poszukiwać pracy. U 20 osób objętych wsparciem w ramach projektu wzrośnie aktywność społeczna,	

- b) odpowiedzią na problem niskiego poziomu kształcenia będzie projekt „Organizacja zajęć pozalekcyjnych, podnoszących wyniki w nauce dla dzieci i młodzieży”, w ramach realizacji którego planuje się organizację zajęć pozalekcyjnych z przedmiotów ścisłych, języka angielskiego oraz polskiego i z historii dla dzieci i młodzieży ze szkół, w których poziom kształcenia jest niższy niż średnia w województwie. Zakłada się, że w efekcie realizacji projektu 25 osób nabędzie kompetencje kluczowe,
- c) próbę rozwiązania problemu uzależnienia od pomocy społecznej będą stanowić projekty „Szkoła rodzica”, „Indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne”, „Chcemy być bezpieczni” oraz „Jestem świadomy – chcę żyć trzeźwo i bezpiecznie w mojej rodzinie”. Pierwszy z projektów zakłada wsparcie dla osób z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, trudnościami w gospodarowaniu budżetem domowym oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dla osób tych planuje się wsparcie w postaci zajęć z psychologiem, szkoleń i warsztatów pedagogicznych i psychologicznych, warsztatów z zakresu gospodarowania budżetem domowym, warsztatów komunikacji interpersonalnej, szkoleń z zakresu uświadomienia roli rodzica, zorganizowania imprezy integracyjnej, a także opieki nad dziećmi podczas zajęć rodziców. Projekty drugi i trzeci będą stanowić próbę rozwiązania problemu przemocy w rodzinie poprzez indywidualne i grupowe wsparcie psychologa i uczenie komunikacji bez agresji oraz panowania nad swoimi emocjami. Czwarty z projektów będzie skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu alkoholizmu. Projekt przewiduje m. in. zajęcia terapeutyczne oraz indywidualne wsparcie psychologiczne, zajęcia sportowe, zorganizowanie imprezy integracyjnej oraz opieki nad dziećmi podczas zajęć rodziców. Zakłada się, że ramach realizacji projektów wsparciem zostanie objętych 112 osób i u 64 z nich wzrośnie aktywność społeczna.
- d) odpowiedzią na problem starzejącego się społeczeństwa będzie projekt „Aktywny Senior”. Projekt zakłada stworzenie oferty dla seniorów, która spowoduje ich aktywizację społeczną (wieczorki poetyckie, realizacja zajęć integracyjnych, organizacja festiwalu smaków, nauka języków obcych, nauka obsługi komputera/tabletu i korzystania z Internetu, realizacja zajęć promujących zdrowy styl życia). Zakłada się, że ramach realizacji projektów wsparciem zostanie objętych 60 osób i u 60 wzrośnie aktywność społeczna.

Jednakże aby móc realizować wszystkie powyższe działania, niezbędna jest inwestycja związana ze stworzeniem infrastruktury odpowiedniej do realizacji założonych działań społecznych. Infrastruktura ta zostanie stworzona poprzez zagospodarowanie istniejących przestrzeni zdegradowanych w Śasiecznie i Obrowie. OR w Gminie Obrowo obejmuje 5 miejscowości, borykających się z licznymi problemami natury społecznej, dlatego też zaproponowano szereg aktywności mających na celu zniwelowanie tych problemów. Realizacja ich w jednej lokalizacji byłaby niewykonalna ze względów logistycznych, dlatego niezbędne jest przystosowanie dwóch lokalizacji (w Śasiecznie i Obrowie), w których realizowane będą projekty miękkie.

Obrowo posiada co prawda obecnie wyremontowany obiekt świetlicy wiejskiej, który nie jest jednak w stanie posłużyć do realizacji zaplanowanych rewitalizacyjnych projektów społecznych, w szczególności z uwagi na duże obłożenie pomieszczeń świetlicy przez GOK i inne instytucje gminne. Obrowo jest centralnym sołectwem Gminy, w którym zlokalizowane są wszystkie najważniejsze gminne instytucje i gdzie skupia się także życie kulturalne lokalnej społeczności. Bardzo aktywnie działa tu Gminny Ośrodek Kultury, który organizuje znaczącą ilość zajęć dla wszystkich mieszkańców. Po zakupie wyposażenia świetlicy i pełnym jej uruchomieniu odbywać się tu będą zajęcia dla seniorów, próby chóru, warsztaty dla dzieci młodzieży (plastyczne, fotograficzne itp.), zajęcia kultywujące lokalne tradycje i historię Ziemi Dobrzyńskiej. Ponadto z budynku korzystać będą władze Gminy (będą tam miały miejsce posiedzenia Komisji i sesje Rady Gminy, zlokalizowany będzie gabinet Przewodniczącego Rady Gminy). Dodatkowo zauważyć należy, że w Gminie Obrowo ciągle przybywa mieszkańców, a tym samym osób chętnych do korzystania z oferty kulturalnej Gminy. W związku z powyższym planowane obłożenie świetlicy wiejskiej w Obrowie, uniemożliwia realizowanie w niej planowanych projektów społecznych, w związku z czym konieczna jest realizacja projektów infrastrukturalnych w Śasiecznie i Obrowie, w miejscu, gdzie znajdują się budynki po byłej stacji PKP. Ponadto zlokalizowanie części projektów społecznych w Śasiecznie zostało podyktowane faktem pochodzenia znacznej liczby osób planowanych do objęcia projektami społecznymi właśnie z Śasieczna, co spowoduje brak konieczności dojazdu tych osób na zajęcia odbywające się w innej miejscowości. Ponadto Śasieczno będzie dogodną lokalizacją dla mieszkańców pozostałych miejscowości stanowiących obszar rewitalizacji.

Aby obiekt w Śasiecznie mógł służyć lokalnej społeczności niezbędne jest przeprowadzenie prac rozbiórkowych (częściowo ściany wewnętrzne), wykonanie prac budowlanych (izolacja ścian fundamentowych, przemurzenie ścian frontowej i tylnej do wysokości okien (inne otwory okienne), wykonanie wieńca, zmiana konstrukcji i pokrycia dachu na dach lekkiej konstrukcji kratowej łącznie z pokryciem, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana docieplenia i posadzek betonowych, wykonanie docieplenia ścian, wymiana ogrzewania, wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej, wymiana napowietrznego przyłącza energetycznego na kablowe, wymiana wewnętrznej instalacji wod – kan, wykonanie tynków wewnętrznych i malowanie, wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych, zagospodarowanie terenu wokół (remont istniejącego dojścia i dojazdu do budynku) oraz zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia projektów społecznych.

Z kolei w budynkach po byłej stacji PKP w Obrowie planuje się wykonanie prac remontowych budynku (odkopenie i zaizolowanie ścian fundamentowych, odbicie tynków i uzupełnienie ubytków tynków zewnętrznych,

uzupełnienie ubytków logii zewnętrznej ściany frontowej, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę pokrycia dachowego z eternitu na inne, naprawę więźby dachowej, przemurowanie kominów, wymianę schodów zewnętrznych, odnowienie i renowacje elementów ceglanych zewnętrznych ścian piwnic, wymianę wewnętrznej instalacji elektrycznej, wymianę przyłączy wod-kan i energetycznych, wykonanie tynków wewnętrznych, wymianę podłóg i posadzek, wymianę ogrzewania, wykonanie miejsc parkingowych, instalacji lamp solarnych, wykonanie ciągu pieszego z kostki betonowej, wykonanie terenu rekreacyjnego (np. ławki, stoły, śmietniki, trawnik, elementy placu zabaw itp.)

Realizacja obu projektów infrastrukturalnych jest inwestycją niezbędną do wykonania planowanych działań społecznych. Jedynie przeprowadzenie projektów w formule zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli osiągnąć planowane efekty i cele rewitalizacji.

9.2. Komplementarność przestrzenna i problemowa

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji. Projekty realizowane na terenie miejscowości Skrzypkowo i Obrowo oraz część (zawężony obszar) miejscowości Sącieszno, Kawęczyn i Osiek nad Wisłą będą wpływać na wszystkich mieszkańców tych miejscowości oraz miejscowości sąsiednich. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na cały obszar dotknięty kryzysem.

Prowadzone działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Obrowo zawartych jest szereg inwestycji, które nie będą prowadzone w ramach rewitalizacji, a które zostaną zrealizowane zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim i będą oddziaływać na obszar rewitalizacji w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniając się do osiągnięcia celów rewitalizacji i wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego. Wśród tych przedsięwzięć znajdują się m. in. następujące działania:

- Edukacja mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii;
- Promowanie zachowań energooszczędnych w transporcie - ecodriving;
- Projekt "Mobilność kadry edukacji szkolnej";
- Budowa kanalizacji w miejscowości Dzikowo;
- Budowa kanalizacji w miejscowości Osiek n/Wisłą;
- Budowa placu zabaw i toru do jazdy na rolkach i deskorolkach w miejscowości Szembekowo;
- Modernizacja nawierzchni dróg gminnych;
- Budowa siłowni napowietrznej w miejscowości Szembekowo;
- Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy;
- Montowanie kolektorów słonecznych na cele przygotowania c.w.u.;
- Modernizacja oświetlenia ulicznego;
- Montowanie instalacji fotowoltaicznych (PV) do wspomagania produkcji energii elektrycznej;
- Rozbudowa świetlicy w Obrowie;
- Budowa kanalizacji Głogowo - Brzozówka - Szembekowo IV etap;
- Poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców oraz wsparcie niskoemisyjnego transportu drogowego poprzez wybudowanie dróg dla rowerów - droga rowerowa Osiek nad Wisłą - Sącieszno - Zimny Zdrój - Czernikowo - Mazowsze z odgałęzieniem do Obrowa;
- Termomodernizacja budynku połączona z wymianą źródła ciepła w Szkole Podstawowej w miejscowości Łążyn II;
- Przebudowa drogi łączącej miejscowości Osiek nad Wisłą – Stajenczynki;

- Termomodernizacja budynku połączona z wymianą źródła ciepła w Szkole Podstawowej w miejscowości Dobrzejewice;
- Rewaloryzacja parku w miejscowości Łążyń;
- Budowa przedszkola w Osieku n/Wisłą;
- Budowa siłowni napowietrznych na terenie gminy;
- Rewaloryzacja parku dworskiego przy budynku Urzędu Gminy w Obrowie;
- Rozbudowa Zespołu Szkół w Osieku n/Wisłą.

W ramach LPR nie planuje się przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę czy lokali na mieszkania socjalne.

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym i przestrzenno-funkcjonalnym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy, a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 7. *Cele rewitalizacji i kierunki działań*. Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Gminy na innych polach

Podczas tworzenia, a także na etapie realizacji programu rewitalizacji Gmina bierze pod uwagę wzajemne powiązania pomiędzy projektami realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim. Należy podkreślić, że na etapie tworzenia programu zadbano o to, aby pozostawał on spójny z innymi dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp. Wskazane w programie **projekty rewitalizacyjne nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez Gminę Obrowo**. Prowadzone w ramach rewitalizacji działania nie będą powodowały przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary, nie będą skutkowały przesuwaniem problemów na inne obszary lub prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Powyższe zostanie zapewnione dzięki temu, że zaplanowane działania koncertują się na rozwiązaniu zastanych problemów u ich źródła, czyli na obszarze, na którym zostały zdiagnozowane. **W programie nie planuje się przedsięwzięć, które wiązałyby się z czasowym lub z stałym przenoszeniem problemów na inne obszary.**

Celem działań zarówno tych prowadzonych na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim jest zrównoważony rozwój Gminy Obrowo oraz stałe podnoszenie jakości i komfortu życia jej mieszkańców. Tym samym **wszystkie podejmowane przez Gminę działania (rewitalizacyjne lub nie) służą osiągnięciu wspólnego celu.**

Dzięki osadzeniu struktury zarządzania programem rewitalizacji w ramach Urzędu Gminy zapewnione zostało, że wszelkie działania podejmowane w Gminie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki zostaną skoordynowane. Podmiot zarządzający rewitalizacją w Gminie przed podjęciem decyzji o realizacji innych inwestycji nie wskazanych w programie (realizowanych zarówno na obszarze, jak i poza nim) będzie sprawdzał czy planowane przedsięwzięcie jest zgodne z założeniami programu rewitalizacji. W razie stwierdzenia niezgodności podjęte zostaną odpowiednie działania celem

dostosowania danego przedsięwzięcia tak, aby nie kolidowało ono z celami programu rewitalizacji. Dla zachowania komplementarności przestrzennej podmiot zarządzający rewitalizacją w Gminie Obrowo będzie prowadził ciągłą analizę następstw podejmowanych decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia dla zapewnienia skuteczności programu rewitalizacji. Szczegółowo sposoby zarządzania programem rewitalizacji opisano w rozdziale 12.

9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 12. *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania gminy Obrowo w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

9.4. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz środki własne Gminy. Będzie to polegać na realizacji projektów o charakterze zintegrowanym, czyli projektów społecznych i infrastrukturalnych służących osiągnięciu wspólnego celu. Źródła finansowania poszczególnych projektów zostały wskazane w rozdziale 11. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji przedsiębiorcy nie byli zainteresowani włączeniem się w proces rewitalizacji. Ze względu na długi okres realizacji programu (do 2023 r.) nie wyklucza się nawiązania współpracy z innymi podmiotami w przyszłości i realizacji projektów finansowanych ze środków publicznych i prywatnych.

9.5. Komplementarność międzyokresowa

W latach 2007-2013 na terenie Gminy Obrowo realizowano projekty, które świadczą o tym, że działania podjęte w ramach rewitalizacji stanowią kontynuację dotychczasowych kierunków działań. Wśród nich znalazły się m. in. projekty zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 29. Lista projektów zrealizowanych przez Gminę Obrowo

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu [zł]	Dofinansowanie z EU [zł]	Fundusz	Działanie
Bezrobocie – To Nie Dla Nas	Gmina Obrowo / Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie	1.121.843,84	953.567,26	fundusz: Europejski Fundusz Społeczny program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki działanie: 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej	praca i integracja społeczna

Kursy na prawo jazdy dla strażaków OSP czynnikami aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy Obrowo	Gmina Obrowo	47.609,85	40.468,37	fundusz: Europejski Fundusz Społeczny program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki działanie: 6.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	praca i integracja społeczna
--	--------------	-----------	-----------	--	------------------------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Mapy dotacji: www.mapadotacji.gov.pl.

Rozdział 10.

Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

10.1. Interesariusze rewitalizacja

10.2 Formy partycypacji społecznej

10.3. Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

10.4. Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji

10.5. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

10.1. Interesariusze rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą. Nie powinna ograniczać się jedynie do informowania (np. w formie spotkań, dyskusji i warsztatów) czy konsultowania działań władz lokalnych. Procesowi rewitalizacji powinny towarzyszyć zaawansowane metody partycypacji, takie jak współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach czy kontrola obywatelska.

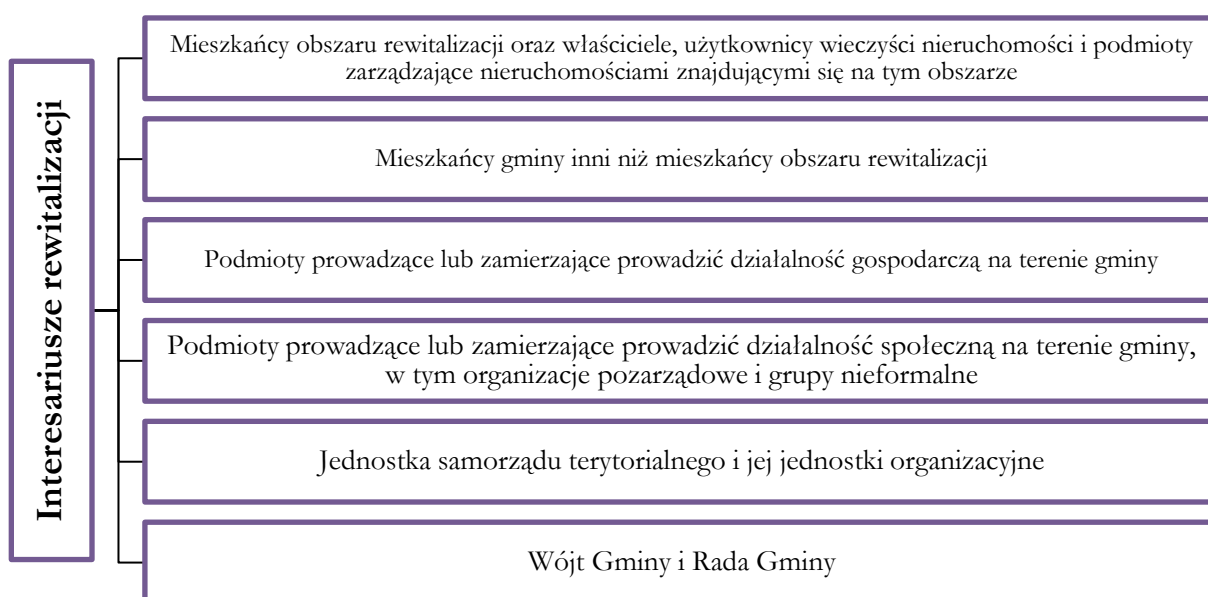
Schemat 15. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną

Źródło: Opracowanie własne

Ideą rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie lokalnego programu rewitalizacji. Podmioty zaliczane do interesariuszy rewitalizacji przedstawia poniższy schemat.

Schemat 16. Interesariusze rewitalizacji

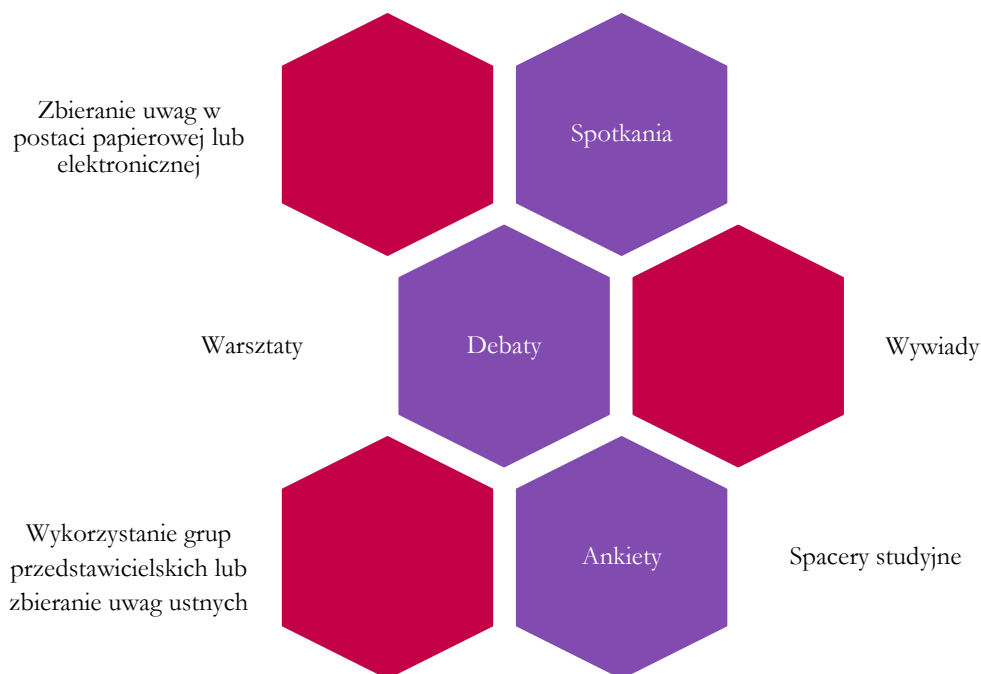

Źródło: Opracowanie własne

10.2. Formy partycypacji społecznej

Aktywne uczestnictwo interesariuszy w procesie rewitalizacji zapewniają konsultacje społeczne. Ich formy przedstawia poniższy schemat.

Schemat 17. Formy konsultacji społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Obrowo został wypracowywany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzennie-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu opierały się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru.

10.3. Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne diagnozy dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji trwały **od 1 do 15 czerwca 2016 r.** W tym czasie odbyły się spotkania z mieszkańcami, zbierane były uwagi do konsultowanych materiałów oraz przeprowadzone zostały ankiety.

Tabela 30. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej	W terminie od 1 do 15 czerwca 2016 r. trwały konsultacje społeczne podczas których interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do diagnozy dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 1).

	Formularz uwag był dostępny na stronie www.obrowo.pl oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Gminy lub dostarczyć osobiście do Urzędu. W trakcie trwania konsultacji wpłynęła jedna uwaga za pomocą formularza konsultacji społecznych. Uwaga została zgłoszona przez przedstawiciela GOPS i dotyczyła potrzeby rozszerzenia obszaru rewitalizacji o miejscowości Kawęczyn, Skrzypkowo i Osiek nad Wisłą (pierwotnie jako obszar rewitalizacji wskazano Obrowo i Sądziejno).
Spotkania 	Spotkania z interesariuszami obszarów rewitalizacji odbyły się 13 czerwca 2016 r. w Obrowie. Spotkanie o godz. 15.00 było przeznaczone dla interesariuszy z miejscowości Obrowo. W spotkaniu wzięło udział 11 osób (w tym 2 przedstawiciele przedsiębiorców, 2 przedstawiciele urzędu gminy i 1 przedstawiciel organizacji pozarządowej). Spotkanie o godz. 16.30 było przeznaczone dla interesariuszy z miejscowości Sądziejno. W spotkaniu wzięły udział 4 osoby (w tym 1 przedstawiciel urzędu gminy). Przedsiębiorcy, zapoznawszy się z ideą rewitalizacji i zasadami prowadzenia tego procesu, uznali, że nie są zainteresowani dalszym udziałem w pracach nad programem. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienia się do nich, na spotkaniach wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkań wyglądał następująco: • Powitanie uczestników spotkania, • Etapy prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji, • Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • Diagnoza obszaru rewitalizacji: a) kryzysowe zjawiska w sferze społecznej, b) kryzysowe zjawiska w pozostałych sferach, c) potencjały obszaru, d) problemy obszaru, • Dyskusja na temat plusów i minusów danego obszaru, wizji jego rozwoju, celów rozwojowych i przedsięwzięć, • Przypomnienie o toczących się konsultacjach • Ankieta (opis znajduje się w dalszej części tabeli)
Debaty 	Debaty były jednym z elementów spotkań z interesariuszami obszarów rewitalizacji. Uczestnicy debaty starali się odpowiedzieć na następujące pytania: • Jakie są plusy i minusy zamieszkiwania w danej miejscowości – dobre i złe strony tego obszaru? • Jak dany obszar powinien wyglądać w przyszłości? • Jakie cele rozwojowe należy postawić? • Jakie przedsięwzięcia należy podjąć w ramach rewitalizacji aby osiągnąć cele i zrealizować wizję?
Ankiety	Podczas konsultacji społecznych diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w terminie od 1 do 15 czerwca 2016 r. przeprowadzono ankietę dotyczącą obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów,

	czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankietę przeprowadzono także podczas spotkań z mieszkańcami obszarów rewitalizacji. Ankieta była dostępna na stronie www.obrowo.pl oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełnioną ankietę można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Gminy lub dostarczyć osobiście do Urzędu. Łącznie przeprowadzono 43 ankiety. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 3. Wyniki przeprowadzonej ankiety przedstawia załącznik nr 4.
---	---

Źródło: Opracowanie własne

10.4. Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji trwały **od 7 do 21 września 2016 r.** W tym czasie zbierane były uwagi (ustne, pisemne i elektroniczne) do projektu programu rewitalizacji.

Tabela 31. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie programowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	W terminie od 7 do 21 września 2016 r. trwały konsultacje społeczne, podczas których interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu programu rewitalizacji za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 2). Formularz uwag był dostępny na stronie www.obrowo.pl oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Gminy lub dostarczyć osobiście do Urzędu. W trakcie trwania konsultacji na tym etapie wpłynął jeden formularz z propozycją skierowania szerszego zakresu wsparcia do dzieci. Zostało to uwzględnione w ramach projektu „Organizacja zajęć pozalekcyjnych, podnoszących wyniki w nauce dla dzieci i młodzieży.
Spotkania 	Spotkanie z interesariuszami obszaru rewitalizacji (Skrzypkowo, Sądziejno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą, Obrowo) oraz pozostałymi mieszkańcami gminy odbyło się dnia 7 września 2016 r. w Obrowie o godz. 17.00. W spotkaniu wzięło udział 27 osób, w tym 2 przedsiębiorców, 2 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz 2 przedstawicieli urzędu gminy. Uczestnikom spotkania przedstawiono treść projektu programu rewitalizacji. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienia się do nich, na spotkaniu wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Wszyscy zainteresowani mieli możliwość zgłaszania podczas spotkania swoich uwag do dokumentu.

	Podczas spotkania przedstawiciel Fundacji UBUNTU wniósł propozycję przygotowania projektu skierowanego do osób borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. W odpowiedzi na tę propozycję przygotowany został projekt „Szkoła rodzica”.
Uwagi ustne	Inną formą prowadzonych konsultacji było zbieranie uwag ustnych. Wszyscy zainteresowani mieli możliwość osobistego lub telefonicznego kontaktu z wyznaczonym pracownikiem Urzędu Gminy, upoważnionym do odpowiadania na uwagi i pytania w zakresie konsultowanych dokumentów ich treści. W trakcie trwania konsultacji nikt nie skorzystał z tej formy zgłaszania uwag.

Źródło: Opracowanie własne

Wypracowana w procesie tworzenia Programu Rewitalizacji lista projektów zawiera przedsięwzięcia, które będą realizowane przez Gminę Obrowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie, Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie oraz Fundację UBUNTU. Brak na liście projektów przedsiębiorców jest wynikiem braku zainteresowania z ich strony w zakresie aktywnego włączenia się w proces rewitalizacji. Jednakże długa perspektywa czasowa wdrażania programu (do roku 2023) nie wyklucza, że takie włączenie nastąpi na etapie późniejszym.

Zdjęcie 9. Informacje o konsultacjach społecznych projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji

The screenshot shows the website of Obrowo Gmina. The header includes the logo and name of the gmina, a weather widget for Obrowo (30.08.2016, 12°C/22°C), and a navigation bar with links like 'Aktualności', 'Samorząd', 'O Gminie', etc. The main content area is titled 'Konsultacje społeczne' and features a post from 2016-08-29. The post text states: 'Trwają prace nad opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023. Informujemy, że w dniu 7 września 2016 r. o godz. 17-tej w Świątlicy Wiejskiej w Obrowie odbędzie się kolejne spotkanie rewitalizacyjne z mieszkańcami gm. Obrowo. Podczas spotkania zostanie zaprezentowany projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo. Od 7 do 21 września 2016 r. będą trwały konsultacje społeczne projektu programu. Na stronie internetowej Urzędu Gminy pojawi się dokument wraz z formularzem konsultacji społecznych za pośrednictwem, którego wszystkie zainteresowane osoby będą mogły zgłaszać uwagi do dokumentu. Serdecznie zapraszamy do aktywnego uczestnictwa w konsultacjach społecznych.' The sidebar on the right contains logos for BIP, Dziennik ustaw, and Monitor ustaw, and a photo of Mr. Andrzej Wiczyński.

Źródło: www.obrowo.pl

Zdjęcie 10. Konsultacje społeczne – spotkania

Źródło: Opracowanie własne

10.5. Konsultacje społeczne projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji trwały **od 7 do 14 sierpnia 2019 r.** W tym czasie zbierane były uwagi (ustne, pisemne i elektroniczne) do projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 32. Formy konsultacji społecznych na etapie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	W terminie od 7 do 14 sierpnia 2019 r. trwały konsultacje społeczne, podczas których interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu aktualizacji programu rewitalizacji za pomocą formularza konsultacji społecznych. Formularz uwag był dostępny na stronie internetowej Gminy oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Gminy lub dostarczyć osobiście do Urzędu. W trakcie trwania konsultacji wpłynęły następujące uwagi:

	1. Propozycja zwiększenia dostępności obiektów sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie działek gminnych m. in. w okolicach tarasu im. M. Kokota w Stajenczynekach – uwaga nie została uwzględniona z uwagi na fakt, że wskazany teren leży poza obszarem rewitalizacji. 2. Propozycja dodania celu <i>Podtrzymanie sprawności życiowej i społecznej niesamodzielnych mieszkańek i mieszkańców gminy Obrowo aktywizację i opiekę w placówkach aktywizacji i opieki dziennej</i> – uwaga nie została uwzględniona – w ramach zdefiniowania celów, kierunków i przedsięwzięć rewitalizacyjnych znalazło się przedsięwzięcie „Aktywizacja osób starszych” i odpowiadająca mu interwencja polegająca na realizacji projektu „Aktywny Senior”. Wprowadzenie proponowanego zapisu byłoby powieleniem zaplanowanych już działań. 3. Propozycja wykonania w ramach projektu „Adaptacja budynku po byłej szkole w Sądziecznie na Świetlicę Wiejską oraz siedzibę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego” oprócz planowanego zakresu także: budowy altany, czterech uli, zainstalowania paneli fotowoltaicznych – uwaga nie została uwzględniona, na jej uwzględnienie nie pozwala zarówno planowany budżet projektu, jak i budżet Gminy Obrowo.
Uwagi ustne 	Inną formą prowadzonych konsultacji było zbieranie uwag ustnych. Wszyscy zainteresowani mieli możliwość osobistego lub telefonicznego kontaktu z wyznaczonym pracownikiem Urzędu Gminy, który miał obowiązek odpowiadania na uwagi i pytania w zakresie treści konsultowanych dokumentów. W trakcie trwania konsultacji nie wpłynęła żadna uwaga w formie ustnej.

Źródło: Opracowanie własne

10.6. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Po podjęciu przez Radę Gminy uchwały w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023 i pozytywnej ocenie programu przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania programu.

Partycypacja społeczna będzie realizowana przede wszystkim za pośrednictwem Zespołu ds. Rewitalizacji, który zostanie powołany przez Wójta w terminie 3 miesięcy od uzyskania akceptacji przez LPR ze strony IZ RPO WK-P. W skład zespołu wejdą interesariusze rewitalizacji czyli przedstawiciele mieszkańców, przedsiębiorców (jeśli wyrażą chęć) i organizacji pozarządowych z terenu miejscowości Skrzypkowo, Sądzieczno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą oraz Obrowo, a także radni i sołtysi z tych sołectw oraz przedstawiciele Urzędu Gminy.

Zespół będzie organem opiniotwórczo-doradczym dla Wójta. Jego zadaniem na etapie wdrażania i monitorowania będzie dostarczanie opinii i stanowisk, które mają pomóc w prawidłowym ukształtowaniu przebiegu procesu rewitalizacji. Na forum Zespołu prowadzone będą dyskusje na temat zaplanowanych w programie rozwiązań, sposobu ich realizacji oraz ewaluacji rewitalizacji. Zespół stanowić będzie organizacyjny łącznik między organami Gminy a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji, stanowiąc środek zapewnienia partycypacyjnego charakteru rewitalizacji.

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zagwarantować wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania prowadzone będą także działania związane z promocją i informowaniem o realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie oraz stanie wdrażania programu. W

celu zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwość zgłaszania uwag przewidywane są następujące formy konsultowania/informowania:

- Strona internetowa www.obrowo.pl,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Zebrania sołeckie,
- Promocja działań rewitalizacyjnych podczas lokalnych imprez,
- Rozmowy z przedstawicielami mieszkańców – radnymi i sołtysem.

Rozdział 11.

Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 33. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ⁷	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁸	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4 i 5	I – III kwartał 2021	1. Aktywny Senior	S	1.1. Aktywizacja osób starszych	GOK Obrowo	52.631,58	95	50.000,00	50.000,00	-	2.631,58 (Budżet Gminy)	-	11.1	-	-
1, 3 i 5	III – IV kwartał 2021	2. Szkoła rodzica	S	1.2 Wsparcie rodzin z trudnościami w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	GOPS Obrowo	52.631,58	95	50.000,00	50.000,00	-	2.631,58 (Budżet Gminy)	-	11.1	-	-
3 i 5	IV kw. 2021 - I kw. 2022	3. Jestem świadomy – chcę żyć trzeźwo i bezpiecznie w mojej rodzinie	S	1.3 Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GOPS Obrowo	52.631,58	95	50.000,00	50.000,00	-	2.631,58 (Budżet Gminy)	-	11.1	-	-
1 i 2	I kwartał 2022	4. Organizacja zajęć pozalekcyjnych, podnoszących wyniki w nauce dla dzieci i młodzieży	S	1.4. Poprawa poziomu nauczania wśród dzieci i młodzieży	GOK Obrowo	5.000,00	-	-	-	-	5.000,00 (Budżet Gminy)	-	-	-	-
3 i 5	II – IV kwartał 2022	5. Indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne	S	1.3 Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GOPS Obrowo	15.000,00	-	-	-	-	15.000,00 (Budżet Gminy)	-	-	-	-

⁷ Obszar nr 1 – Skrzypkowo, Obszar nr 2 – Sąsiedzko, Obszar nr 3 – Kawęczyn, Obszar nr 4 – Osiek nad Wisłą, Obszar nr 5 – Obrowo

⁸ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ⁷	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁸	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
3 i 5	II – IV kwartał 2022	6. Chcemy być bezpieczni	S	1.3 Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GOPS Obrowo	5.000,00	-	-	-	-	5.000,00 (Budżet Gminy)	-	-	-	-
1 i 2	I kw. 2018 - III kw. 2020	7. EU-geniusz w naukowym labiryncie	S	1.4. Poprawa poziomu nauczania wśród dzieci i młodzieży	Starostwo Powiatowe w Toruniu w partnerstwie z Gminą Obrowo	445.473,20	85	378.652,22	378.652,22	-	44.547,32 (Budżet Państwa) 22.273,66 (Budżet Gminy)	-	10.1	10.1.2	-
1 i 2	II kw. 2019 – II. kw. 2023	8. EU-geniusz w świecie 3D	S	1.4. Poprawa poziomu nauczania wśród dzieci i młodzieży	Starostwo Powiatowe w Toruniu w partnerstwie z Gminą Obrowo	579.830,00	85	492.855,50	86.974,50	-	86.974,50 (Budżet Gminy)	-	10.1	10.1.2	-
1, 2, 3, 4 i 5	III – IV kwartał 2021	9. Aktywizacja społeczno - zawodowa na obszarze rewitalizacji w Gminie Obrowo	S	2.1 Działania na rzecz podniesienia aktywności zawodowej oraz przedsiębiorczości	Gmina Obrowo / GOPS	157.894,74	95	150.000,00	150.000,00	-	7.894,74 (Budżet Gminy)	-	11.1	-	-
5	I – III kwartał 2021	10. Adaptacja budynków po byłej stacji PKP w miejscowości Obrowo	PF/ T	3.1 Poprawa jakości zdegradowanych obiektów w celu ich adaptacji pod funkcje społeczne	Gmina Obrowo	767.938,22	95	729.541,31	-	729.541,31	38.396,91 (Budżet Gminy)	-	7.1	-	3,5,6

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ⁷	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁸	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2	I – IV kwartał 2020	11. Adaptacja budynku po byłej szkole w Świątliczu na Świątliczu Węjską oraz siedzibę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	PF/T	3.1 Poprawa jakości zdegradowanych obiektów w celu ich adaptacji pod funkcje społeczne	Gmina Obrowo	2.240.000,00	95	2.128.000,00	-	2.128.000,00	112.000,00 (Budżet Gminy)	-	7.1	-	1,2,4,9
4	I – IV kwartał 2018	12. Budowa ogólnodostępnych siłowni plenerowych w miejscowościach Głogowo, Osiek nad Wisłą, Szembekowo, Dobrzejewice, Brzozówka	PF	3.2. Tworzenie nowej infrastruktury aktywizacji i integracji mieszkańców	Gmina Obrowo	82.508,40	63,63	52.500,00	-	-	52.500,00 (PROW) 30.008,40 (Budżet Gminy)	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Rozdział 12.

System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

12.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

12.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

12.3. System informacji i promocji

12.4. Ramowy harmonogram realizacji programu

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

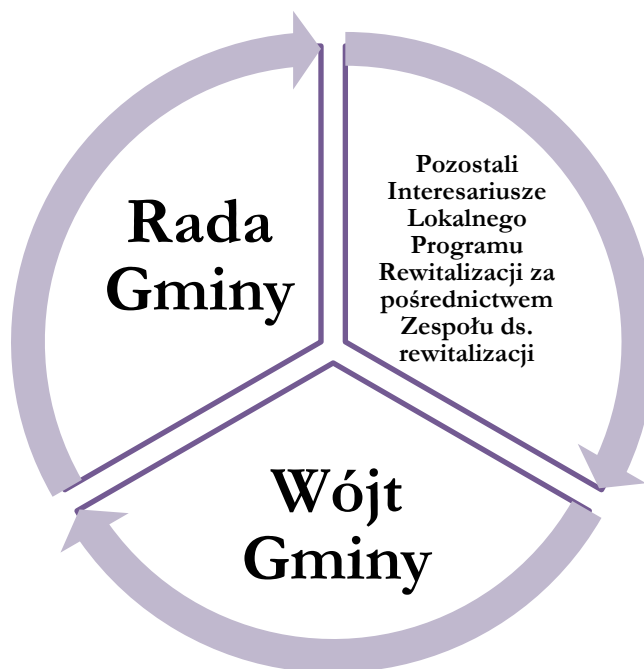
Wszelkie koszty związane z zarządzaniem programem będą pokrywane z budżetu gminy.

12.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w rozdziale 10.

Głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces przygotowania i wdrożenia programu są: Wójt Gminy, Rada Gminy i pozostali interesariusze programu rewitalizacji.

Schemat 18. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Wójt	- Koordynowanie całego procesu rewitalizacji - Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie LPR, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji - Prowadzenie konsultacji społecznych - Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie uchwalenia LPR
Rada Gminy	- Zatwierdzenie i uchwalenie LPR - Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w LPR, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy - Uchwalanie zmian LPR - Podjęcie uchwały o uchyleniu LPR w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych
Zespół ds. rewitalizacji	- Doradzanie w zakresie przebiegu procesu rewitalizacji - Opiniowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

12.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Ponieważ koordynatorem całego procesu rewitalizacji gminy Obrowo będzie Urząd Gminy, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania, Wójt Gminy Obrowo wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich powyższych organów w realizacji ich zadań.

Tabela 35. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Koordynator – pracownik Urzędu Gminy	- Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, - Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy oraz strony społecznej, - Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację, - Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu, - Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, - Promocja programu, - Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu, - Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów, - Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu, - Współpraca z innymi referatami Urzędu Gminy w zakresie realizacji programu.

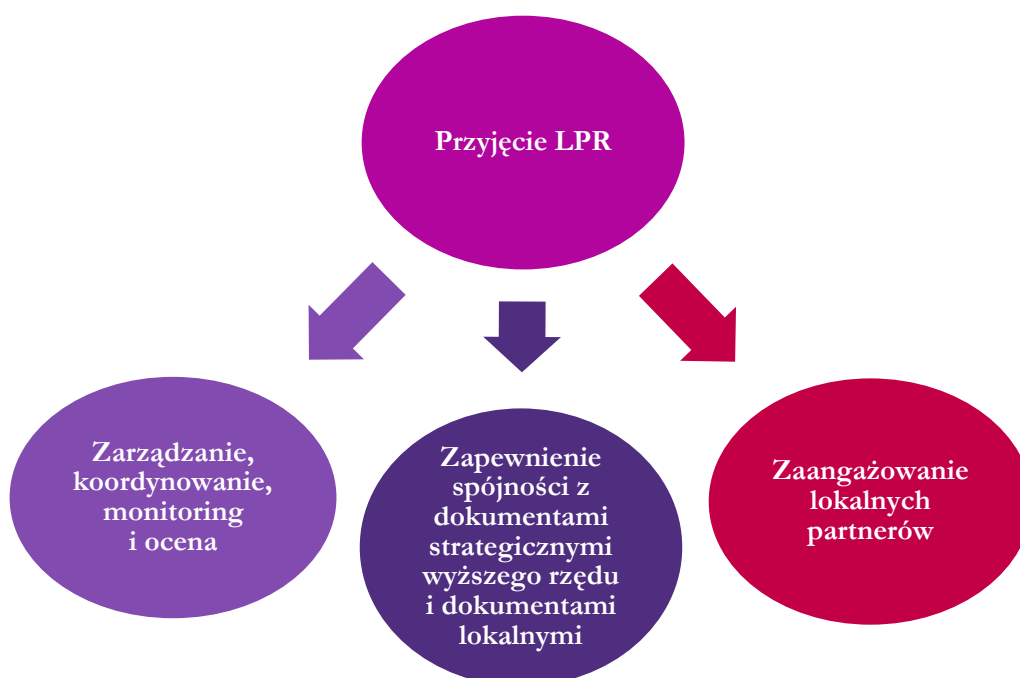
Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania (pracownika Urzędu Gminy) także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji).

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

System wdrażania programu rewitalizacji został przedstawiony na poniższym schemacie.

Schemat 19. System wdrażania programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

12.3. System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w rozdziale 10) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, spółdzielni, mieszkańców gminy Obrowo) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych. Poniższy schemat przedstawia instrumenty systemu informacji i promocji w powiązaniu z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji.

Działania informacyjne i promocyjne są nierozdzielnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowią forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń zamieszczanych na tablicach ogłoszeń,
- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego w postaci publikacji na stronach internetowych.

Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

12.4. Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023 obejmuje okres od 2016 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu.

Schemat 20. Ramowy harmonogram realizacji programu

Źródło: Opracowanie własne.

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziału 11. *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.*

Rozdział 13.

System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

13.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań

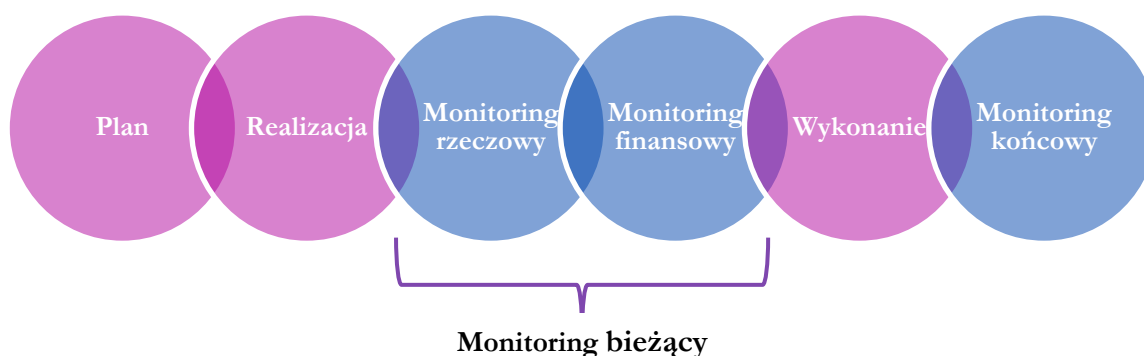
13.2. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

13.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą dwie formy monitoringu: monitorowanie postępu prac oraz monitorowanie środków finansowych projektu.

Schemat 21. Formy monitoringu

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami LPR.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring końcowy zweryfikuje, czy wytyczone cele zostały zrealizowane.

Wszystkie projekty objęte programem rewitalizacji będą podlegały jednakowemu systemowi oceny. Odpowiedzialny za to będzie koordynator ds. rewitalizacji. Do jego obowiązków należeć będzie także wykonanie wzoru formularza oceny projektu, który będzie wypełniany przez poszczególne podmioty wykonujące projekty rewitalizacyjne. Umożliwi to oszacowanie wartości wskaźników produktu i rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co z kolei umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób jednoznaczny i przejrzysty. Gromadzenie kart projektów inwestycji już zrealizowanych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować zagrożenia i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowić to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądany kierunek oraz uniknąć błędów dotychczas popełnionych. Okresowe badanie stopnia realizacji wskaźników będzie się odbywać co dwa lata.

13.2. Monitorowanie osiągnięcia założonych celów rewitalizacji

Prowadzenie monitoringu LPR w całym okresie jego wdrażania jest niezbędne do sprawdzenia, czy uda się osiągnąć założone w nim cele. Monitoring umożliwi ocenę czy LPR jest wdrażany w sposób prawidłowy, a jego realizacja przebiega zgodnie z przyjętymi założeniami. Jest on niezbędny do zapewnienia prawidłowego wydatkowania środków publicznych i odpowiedniego reagowania na zmieniające się realia społeczno-gospodarcze.

Za monitoring będzie odpowiedzialny Koordynator – pracownik Urzędu Gminy. W ramach monitoringu Koordynator będzie zbierać i analizować informacje na temat stanu realizacji LPR. Celem tych działań będzie uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Programu oraz ocena zgodności realizowanych operacji z przyjętymi założeniami i celami.

Osoba odpowiedzialna za monitorowanie osiągnięcia założonych celów rewitalizacji będzie musiała odpowiedzieć na następujące pytania:

- Które zadania za rok poprzedni zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem?
- Które zadania za rok poprzedni nie zostały zrealizowane, wraz z podaniem przyczyn opóźnienia realizacji bądź przyczynami nie rozpoczęcia realizacji?
- Czy istnieją nowe zadania do umieszczenia w programie rewitalizacji?
- Czy są ewentualne zmiany w realizacji zadań przewidzianych do realizacji w późniejszym okresie?

W sytuacji, gdy okaże się, że realizacji projektów wynikających z programu rewitalizacji nie wpłynęła na rozwiązanie problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji, Koordynator podejmie w porozumieniu z władzami Gminy działania mające na celu poprawę efektywności procesu rewitalizacji.

13.3. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Ze względu na cel i charakter Lokalny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym.

Sytuacje, w których konieczna może być zmiana programu to m.in.:

- Zmiana aktualnych warunków sytuacji społeczno-gospodarczej gminy,
- Nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów kryzysowych,
- Wzrost bądź spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- Konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu gminy oraz dostępności środków zewnętrznych.

W przypadku stwierdzenia, że LPR wymaga zmiany, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

Rozdział 14.

Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii

14.1. Opinia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

14.2. Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

14.1. Opinia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko⁹ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem Nr WOO.410.414.2016.SŻ z dnia 16.09.2016 r. uzgodnił **odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** dla niniejszego dokumentu.

14.2. Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁰ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023 został przedłożony do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy pismem Nr NNZ.9022.1.491.2016 z dnia 27.09.2016 r. uzgodnił **odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** dla niniejszego dokumentu.

⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami

¹⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami

Załączniki

1. Wzór formularza konsultacji społecznych (1)
2. Wzór formularza konsultacji społecznych (2)
3. Wzór ankiety
4. Wyniki ankietyzacji mieszkańców

Załącznik 1. Wzór formularza konsultacji społecznych (1)

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie

Gminy Obrowo

Gmina Obrowo, dnia2016 r.

CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji:

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

CZĘŚĆ II - UWAGI DO DIAGNOZY:

LP.	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (ROZDZIAŁ, PARAGRAF, USTĘP, PUNKT)	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UZASADNIENIE

Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135).

.....

czytelny podpis

Załącznik 2. Wzór formularza konsultacji społecznych (2)

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Gminy Obrowo

Gmina Obrowo, dnia2016 r.

CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji:

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

CZĘŚĆ II - UWAGI DO PROJEKTU PROGRAMU REWITALIZACJI:

LP.	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (ROZDZIAŁ, PARAGRAF, USTĘP, PUNKT)	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UZASADNIENIE

Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135).

.....
czytelny podpis

Załącznik 3. Wzór ankiety

Ankieta dotycząca obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

gminy Obrowo

Szanowni Państwo!

Prosimy o udzielenie odpowiedzi na pytania z poniższej ankiety. Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankieta jest całkowicie anonimowa. Wyniki ankiety będą gromadzone i wykorzystywane przez firmę Dorfin Grant Thornton w celu opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023.

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?

- Bardzo dobrze
- Dobrze
- Ani dobrze ani źle
- Źle
- Bardzo źle

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

	W miejscu zamieszkania	W innej miejscowości w gminie	Poza gminą	Nie korzystam
Opieka przedszkolna				
Edukacja podstawowa				
Zajęcia pozalekcyjne				
Podstawowa opieka zdrowotna				
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze				
Sport i rekreacja				
Rozrywka				
Dostęp do Internetu				

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- Alkoholizm
- Narkomania
- Bezrobocie
- Wiele rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- Wiele osób starszych/chorych, które nie mają zapewnionej opieki
- Przemoc w rodzinie
- Duża liczba osób żyjących w ubóstwie
- Zakłócanie porządku publicznego/bójki/rozboje
- Brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji
- Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną
- Niska aktywność lokalnej społeczności
- Inne

4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- Brak miejsc pracy

- b. Brak terenów inwestycyjnych/miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej
 - c. Brak wsparcia dla przedsiębiorców
 - d. Brak dobrego dojazdu do miejscowości
 - e. Duża konkurencja lepiej rozwiniętych sąsiednich miejscowości/gmin
 - f. Inne
5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
 - a. Nieład architektoniczny (brzydkie, przypadkowe budownictwo)
 - b. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
 - c. Niedostatecznie rozwinięta lub brak sieci kanalizacyjnej
 - d. Brak lub zbyt mało przydomowych oczyszczalni ścieków
 - e. Brak dbałości mieszkańców o otoczenie ich posesji
 - f. Zły stan dróg
 - g. Brak lub niedostateczna ilość połączeń komunikacyjnych
 - h. Dostęp do sieci światłowodowej
 - i. Inne
6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
 - a. Dzikie wysypiska
 - b. Zanieczyszczenie powietrza (przez ruch samochodowy, tradycyjne piece grzewcze)
 - c. Niewłaściwa gospodarka odpadami
 - d. Niska świadomość ekologiczna
 - e. Inne
7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?

.....

METRYCZKA

1. Płeć
 - a. Mężczyzna
 - b. Kobieta
2. Wiek:
 - a. Do 18 lat
 - b. Od 18 do 24 lat
 - c. Od 25 do 29 lat
 - d. Od 30 do 39 lat
 - e. Od 40 do 49 lat
 - f. Od 50 do 59 lat
 - g. 60 lat i więcej
3. Wykształcenie:
 - a. Podstawowe
 - b. Zasadnicze zawodowe
 - c. Średnie
 - d. Wyższe
4. Reprezentowany sektor:
 - a. Rolnictwo

- b. Przemysł
- c. Usługi
- d. Administracja
- e. Uczeń
- f. Emeryt
- g. Bezrobotny

5. Ile osób, razem z Panem(Panią), należy do Pana(i) gospodarstwa domowego?

- 1. Ogółem.....
- 2. W tym pracujących.....
- 3. Dzieci na utrzymaniu.....

6. Miejsce zamieszkania:

.....

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi!

Załącznik 4. Wyniki ankietyzacji mieszkańców

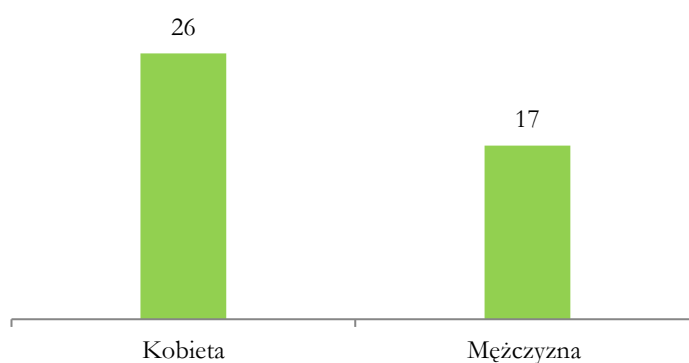
Wyniki badania ankietowego realizowanego podczas konsultacji społecznych w okresie od 1 czerwca 2016 r. do 15 czerwca 2016 r. na terenie gminy Obrowo.

W okresie realizacji konsultacji społecznych na terenie gminy Obrowo otrzymano łącznie 43 ankiety (w wersji papierowej lub elektronicznej). Kwestionariusz ankiet zawierał zarówno pytania zamknięte z gotową kafeterią odpowiedzi, jak i pytania otwarte, w których respondenci udzielali odpowiedzi własnymi słowami.

Dane metryczkowe

W badaniu ankietowym wzięło udział łącznie 43 osoby z miejscowości położonych na terenie Gminy Obrowo. W badanej grupie znalazło się 26 kobiety i 17 mężczyzn.

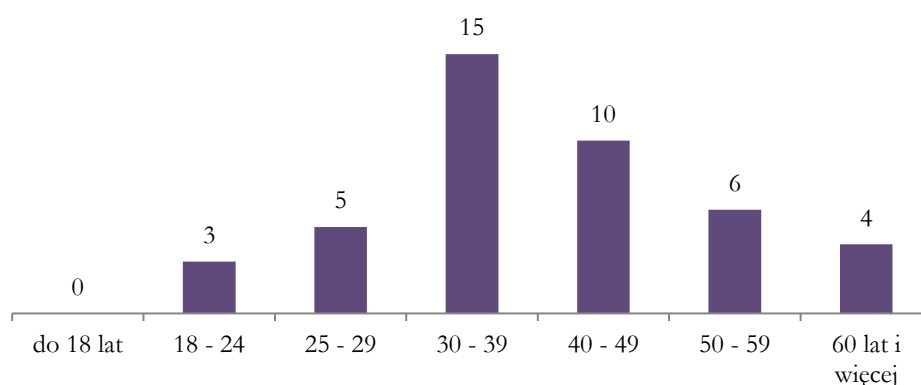
Wykres 1. Płeć osób biorących udział w badaniu ankietowym (liczba wskazań).

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci biorący udział w badaniu deklarowali głównie wiek powyżej 30 lat.

Wykres 2. Wiek osób biorących udział w badaniu ankietowym (liczba wskazań).

Źródło: Opracowanie własne

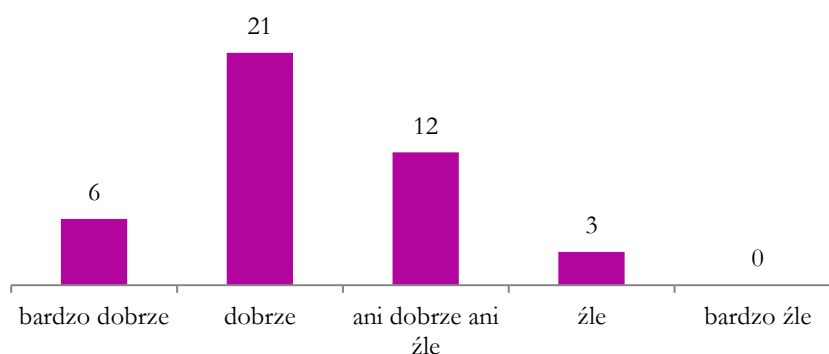
Opinie w badaniu ankietowym wyraziły osoby deklarujące różny poziom wykształcenia: średnie (16 osób), wyższe (16 osób), zasadnicze zawodowe (10 osób), a także podstawowe (1 osoba). Ankieterzy reprezentowali różne sektory: rolnictwo (7 osób), administracja (11 osób), usługi (10 osób),

przemysł (6 osób). W badaniu brały udział również osoby bezrobotne (6 osób), emeryci (6 osób) oraz uczniowie (2 osoby).

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?

Osoby biorące udział w badaniu na dobrym poziomie oceniły jakość życia w swoim miejscu zamieszkania. Większość respondentów – 21 osób udzieliła odpowiedzi „dobrze”. Natomiast 12 respondentów wybrało odpowiedź „ani dobrze ani źle”. Na bardzo dobrym poziomie jakość życia w danej miejscowości oceniło 6 badanych. Zaledwie 4 respondentów uznało, że żyje im się źle. Najbardziej skrajne oceny – „bardzo dobrze” i „źle” wskazały pojedyncze osoby.

Wykres 3. Ocena jakości życia w miejscu zamieszkania (liczba wskazań)

Źródło: Opracowanie własne

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

Dostęp osób ankietowanych do poszczególnych usług jest bardzo zróżnicowany. Poszczególni badani deklaruowali, że w głównej mierze dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej zapewniony jest w miejscu zamieszkania. Respondenci najczęściej korzystają z usług rehabilitacyjno-opiekuńczych poza gminą, zarówno w miejscu zamieszkania, jak i innej miejscowości w gminie dostęp do tych usług jest ograniczony. W miejscu zamieszkania respondenci w większości korzystają z usług edukacyjnych, w zakresie edukacji podstawowej, zajęć pozalekcyjnych oraz opieki przedszkolnej. Większość respondentów deklaruowała dostęp do Internetu w miejscu zamieszkania. Badani przyznali, że najczęściej korzystają z usług, związanych ze sportem i rekreacją oraz rozrywką poza gminą.

Tabela 1. Lokalizacja korzystania z usług (udział procentowy)

	W miejscu zamieszkania (%)	W innej miejscowości w gminie (%)	Poza gminą (%)	Nie korzystam (%)
Opieka przedszkolna	27,5	20	7,5	45
Edukacja podstawowa	42,9	11,9	4,8	40,5
Zajęcia pozalekcyjne	30,8	7,7	7,7	53,8
Podstawowa opieka zdrowotna	60,5	23,3	16,3	0
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze	4,8	4,8	45,2	45,2
Sport i rekreacja	29,3	4,9	41,5	24,4

Rozrywka	24,4	9,8	46,3	19,5
Dostęp do Internetu	64,3	2,4	16,7	16,7

Źródło: Opracowanie własne

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.

Największym problemem na analizowanym terenie jest brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji – odpowiedzi takiej udzieliło 25 osób oraz brak miejsc z aktualną ofertą kulturalną – odpowiedzi takiej udzieliło 22 badanych. Problematiczne są także: niska aktywność lokalnej społeczności (17 wskazań), bezrobocie (16 wskazań), problemy związane z zakłócaniem porządku publicznego/bójki/rozboje (10 wskazań). Rzadziej ankietowani wskazywali problemy związane z dużą liczbą osób żyjących w ubóstwie (8 wskazań), alkoholizm (7 wskazań). Podobną liczbę wskazań uzyskiwały takie problemy jak narkomania i wiele rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (4 wskazania) oraz przemoc w rodzinie i wiele osób starszych/chorych, które nie mają zapewnionej opieki (3 wskazania).

Wykres 4. Największe problemy społeczne na danym obszarze (liczba wskazań)

Źródło: Opracowanie własne

4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

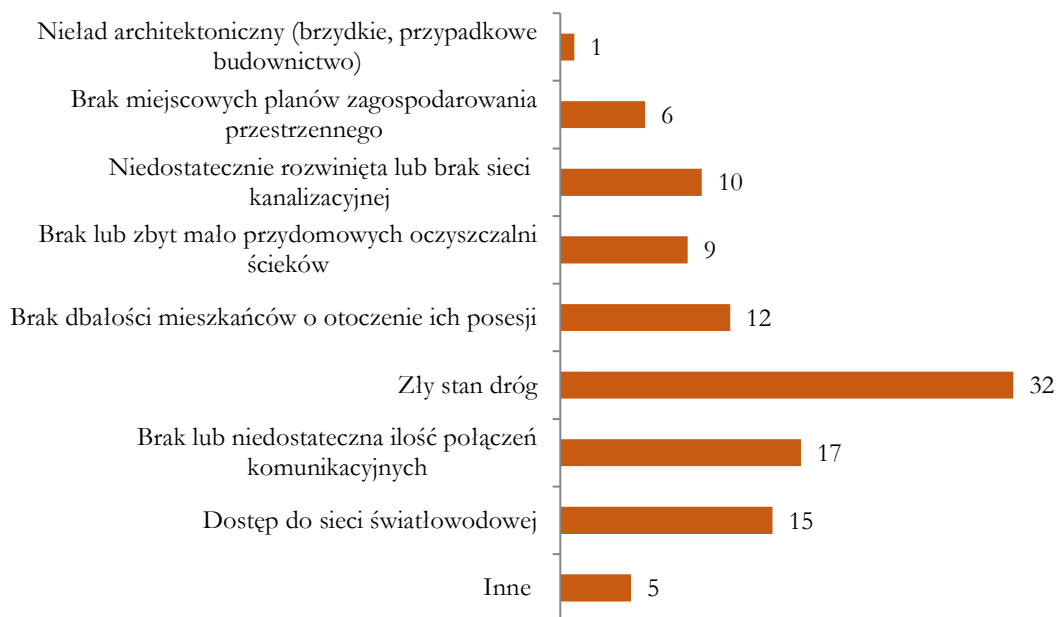
Największym problemem w sferze gospodarczej w miejscu zamieszkania respondentów jest brak miejsc pracy – aż 31 osób udzieliło odpowiedzi dotyczących tego aspektu. Dużym utrudnieniem na danym terenie jest również brak wsparcia dla przedsiębiorców – 17 wskazań. Ankietowani zwrócili także uwagę na brak dogodnego dojazdu do miejscowości – opinię taką wyraziło aż 15 osób oraz dużą konkurencję lepiej rozwiniętych sąsiednich miejscowości/gmin – 12 wskazań. Najrzadziej ankietowani zwracali uwagę na brak terenów inwestycyjnych – 5 wskazań.

Wykres 5. Największe problemy gospodarcze na danym obszarze (liczba wskazań)

Źródło: Opracowanie własne

5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

Głównymi problemami wskazywanym przez respondentów w sferze przestrzenno-technicznej na terenie ich miejscowości jest zły stan dróg (32 wskazania). Negatywnie ocenione zostały również kwestie związane z brakiem lub niedostateczną ilością połączeń komunikacyjnych (17 wskazań) oraz dostępem do sieci światłowodowej (15 wskazań). 12 respondentów zwróciło uwagę na brak dbałości mieszkańców o otoczenie ich posesji. Kolejne wskazania respondentów związane były z niedostateczną rozwiniętą siecią kanalizacyjną (10 wskazań) oraz zbyt małą ilością przydomowych oczyszczalni ścieków (9 wskazań). Rzadziej do problemów ankietowani zaliczali: brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (6 wskazań) oraz nieład architektoniczny (1 wskazanie).

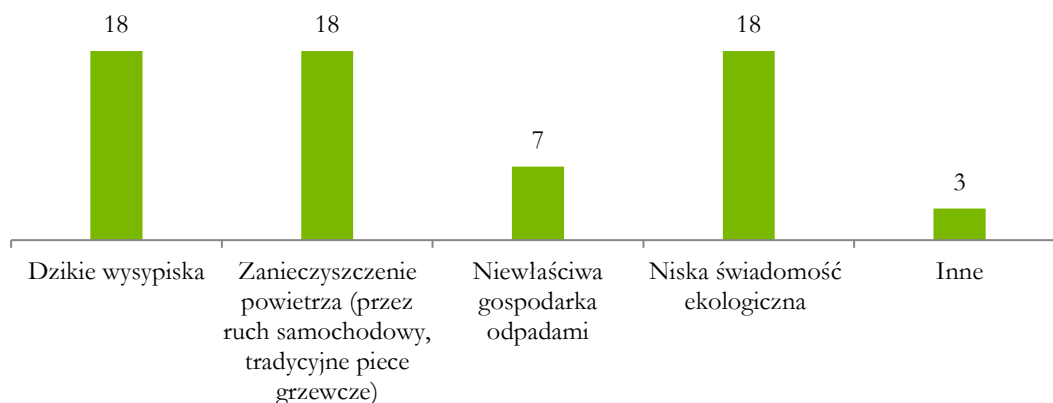
Wykres 6. Największe problemy przestrzenno-techniczne na danym obszarze (liczba wskazań)

Źródło: Opracowanie własne

6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

W sferze środowiskowej taką samą liczbę wskazań odnotowano dla problemów: dzikie wysypiska (18 wskazań), zanieczyszczenie powietrza (18 wskazań) oraz niska świadomość ekologiczną (18 wskazań). Najmniej ważnym problemem według respondentów jest niewłaściwa gospodarka odpadami (7 wskazań).

Wykres 7. Największe problemy środowiskowe na danym obszarze (liczba wskazań)

Źródło: Opracowanie własne.

7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?

Osoby biorące udział w badaniu ankietowym wskazały różnego rodzaju potrzeby, jakie ich zdaniem istnieją w zamieszkiwanym przez nie miejscu. W odpowiedziach respondentów pojawiły się zarówno kwestie społeczne i techniczne.

Do najważniejszych potrzeb społecznych zaliczono:

- Naukę języków obcych
- Rozwój opieki przedszkolnej/szkolnej
- Organizację lokalnych spotkań, w tym spotkań integrujących młodzież i seniorów
- Kontakt z żywym instrumentem (pieśni, piosenki)
- Poprawę aktywności społecznej
- Organizację szkoleń nt. zdrowia i otyłości
- Zwiększenie miejsc pracy (lepsze warunki dla przedsiębiorców)
- Wsparcie dla osób angażujących się w organizowanie przedsiębiorczości
- Doradztwo finansowe
- Wzrost liczby przedsiębiorstw nastawionych na produkcję (funkcjonujące są nastawienie na handel)

Ankietowani zwrócili również uwagę na potrzeby w kwestii infrastrukturalnej:

- Budowę basenu
- Budowę parku (z ławkami)
- Budowę placu zabaw dla dzieci
- Budowę przedszkoli
- Dostępność boiska sportowego
- Budowę hali sportowej (miejsce, gdzie młodzież mogłaby uprawiać sport np. tenis ziemny)

- Budowę siłowni na powietrzu
- Ulepszenie gospodarki wodnej
- Poprawę jakości dróg (m. in. drogi Sądziejno-Czernikowo)
- Poprawę oznakowania prędkości jazdy
- Poprawę infrastruktury technicznej (światłowód, gaz sieciowy)
- Poprawę komunikacji, szczególnie z Toruniem (np. poprzez wykorzystanie linii kolejowej do ruchu pasażerskiego: budowa przystanków w Zawalich, Brzozówce/Głogowie) oraz uruchomienie połączeń pozwalających na dotarcie do szkoły (np. na godz. 7:30, 16:00, 20-12:00)
- Poprawę częstotliwości kursowania gimbusa szkolnego
- Budowę oświetlenia ulicznego
- Lepsze oznakowanie przejazdów kolejowych (ustawienie semaforów i zamontowanie zapór przy torach)
- Rozwój zakładów usługowych (solarium, centrum fitness)
- Ogólny dostęp do Internetu
- Budowa domu kultury

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Obrowo	17
Tabela 2. Struktura bezrobocia w gminie Obrowo w 2015 r.	17
Tabela 3. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkołach gminy Obrowo z lat 2013-2015	18
Tabela 4. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności do 200 mieszkańców	26
Tabela 5. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym w miejscowościach o liczbie ludności do 200 mieszkańców	27
Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności do 200 mieszkańców	27
Tabela 7. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców	28
Tabela 8. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym w miejscowościach o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców	29
Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców	29
Tabela 10. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców	30
Tabela 11. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w miejscowościach o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców	31
Tabela 12. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców	31
Tabela 13. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców	32
Tabela 14. Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w miejscowościach o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców	33
Tabela 15. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców	33
Tabela 16. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w miejscowościach o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców	34
Tabela 17. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców	35
Tabela 18. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców	35
Tabela 19. Miejscowość Skrzypkowo - negatywne zjawiska w innych sferach	36
Tabela 20. Miejscowość Kawęczyn - negatywne zjawiska w innych sferach	36
Tabela 21. Miejscowość Osiek nad Wisłą - negatywne zjawiska w innych sferach	37
Tabela 22. Powierzchnia i ludność obszaru zdegradowanego na terenie gminy Obrowo	37

Tabela 23. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji na terenie gminy Obrowo.....	40
Tabela 24. Najprężniej działające organizacje pozarządowe w Obrowie.....	73
Tabela 25. Cel, kierunki działań i przedsięwzięcia	84
Tabela 26. Wskaźniki dla celów rewitalizacji.....	85
Tabela 27. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	89
Tabela 28. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	99
Tabela 29. Lista projektów zrealizowanych przez Gminę Obrowo	103
Tabela 30. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania.....	107
Tabela 31. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie programowania	109
Tabela 32. Formy konsultacji społecznych na etapie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	111
Tabela 33. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	115
Tabela 34. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....	120
Tabela 35. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....	120

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności Skrzypkowa w 2015 r.	48
Wykres 2. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.	50
Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych w Skrzypkowie	50
Wykres 4. Struktura wiekowa ludności Sądziejna w 2015 r.	53
Wykres 5. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.	54
Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych w Sądziejnie	55
Wykres 7. Struktura wiekowa ludności Kawęczyna w 2015 r.	59
Wykres 8. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.	60
Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych w Kawęczynie.....	61
Wykres 10. Struktura wiekowa ludności Osieka nad Wisłą w 2015 r.	65
Wykres 11. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.	66
Wykres 12. Liczba podmiotów gospodarczych w Osieku nad Wisłą	66
Wykres 13. Struktura wiekowa ludności Obrowa w 2015 r.	73
Wykres 14. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.	75
Wykres 15. Liczba podmiotów gospodarczych w Obrowie.....	75

Spis schematów

Schemat 1. Proces rewitalizacji.....	7
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Obrowo.....	9
Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	12
Schemat 4. Cele rewitalizacyjne.....	42
Schemat 5. Cel rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Obrowo	43
Schemat 6. Cel rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Sądziejno	44
Schemat 7. Cel rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowości: Kawęczyn, Obrowo, Sądziejno i Skrzypkovo	45
Schemat 8. Cel rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowości: Skrzypkovo, Sądziejno, Kawęczyn, Osiek nad Wisłą i Obrowo.....	46
Schemat 9. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Skrzypkova	52
Schemat 10. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Sądziejna.....	58
Schemat 11. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Kawęczyna	63
Schemat 12. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Osieka nad Wisłą.....	70
Schemat 13. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze Obrowa.....	79
Schemat 14. Efekty procesu rewitalizacji.....	81
Schemat 15. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną.....	106
Schemat 16. Interesariusze rewitalizacji.....	106
Schemat 17. Formy konsultacji społecznych	107
Schemat 18. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji.....	119
Schemat 19. System wdrażania programu rewitalizacji	121
Schemat 20. Ramowy harmonogram realizacji programu	Error! Bookmark not defined.
Schemat 21. Formy monitoringu	124

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Budynek szkoły w Sądziejnie.....	56
Zdjęcie 2. Zabytkowa chata chłopska – Dobrzyńka, kiedyś pełniła rolę plebani	67
Zdjęcie 3. Zabytkowy drewniany dom p. Barbary Marycz w Osieku nad Wisłą	67
Zdjęcie 4. Jezioro Osieckie	68
Zdjęcia 5. Pomniki przyrody w Osieku nad Wisłą.....	68
Zdjęcie 6. Zespół Szkół Jana Pawła II w Obrowie	74
Zdjęcie 7. Dwór w Obrowie.....	76
Zdjęcie 8. Obszar pokolejowy w Obrowie.....	77
Zdjęcie 9. Informacje o konsultacjach społecznych projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji	110

Zdjęcie 10. Konsultacje społeczne – spotkania.....	111
--	-----

Spis map

Mapa 1. Podział miejscowości w gminie Obrowo wg liczby ludności	25
Mapa 2. Miejscowości o liczbie ludności do 200 mieszkańców	26
Mapa 3. Miejscowości o liczbie ludności od 200 do 400 mieszkańców	28
Mapa 4. Miejscowości o liczbie ludności od 400 do 600 mieszkańców	30
Mapa 5. Miejscowości o liczbie ludności od 600 do 800 mieszkańców	32
Mapa 6. Miejscowości o liczbie ludności pow. 800 mieszkańców.....	34
Mapa 7. Mapa obszaru zdegradowanego w gminie Obrowo	38
Mapa 8. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Obrowo.....	41

Uzasadnienie

Uchwałą nr XXI/152/2016 z dnia 25 listopada 2016 r. Rada Gminy Obrowo przyjęła Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023. Przedmiotowa uchwała została dwukrotnie zmieniona uchwałami Rady Gminy Obrowo nr XXVIII/205/2017 z dnia 27 czerwca 2017 r. oraz nr XXXII/232/2017 z dnia 15 listopada 2017 r.

W wyniku m.in. zmiany lokalizacji realizacji projektów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Obrowo na lata 2016-2023, zaistniała konieczność wprowadzenia zmian oraz uzupełnień objętych niniejszą uchwałą.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest zasadne.